

Memorandum 2024-1a

Тимчасовий прихисток?

*Становище українських біженців у
Нідерландах*

Memorandum 2024-1a

Тимчасовий прихисток?

*Становище українських біженців у
Нідерландах*

ЦНДД

Меморандум

Серія "Меморандуми" складається зі звітів про дослідження, проведені Центром наукових досліджень і даних та від його імені. Включення до серії не означає, що зміст звітів відображає позицію Міністра юстиції та безпеки.

Усі звіти ЦНД можна безкоштовно завантажити з [репозиторію ЦНДД](#).

Зміст

1	Тимчасовий дім? Виклад контексту, опис результатів та висновки	6
	<i>Санне Нойон та Міке Маліпаард</i>	
1.1	Спільнота українських біженців у Нідерландах	8
1.2	Погляд на Нідерланди	8
1.3	Муніципальні центри пропонують менше підтримки	9
1.4	Часто працюють, але в нестабільному становищі	9
1.5	Вразливе (психічне) здоров'я	10
1.6	На останок: яка ж ціна тимчасовості?	10
2	Демографічні показники	12
	<i>Бен ван Енк та Вардан Барсегян</i>	
2.1	Більшість з них до війни мешкали на півдні та сході України	12
2.2	Значна частина українських біженців прибула в перші місяці після вторгнення	12
2.3	Відносно велика кількість жінок серед українських біженців	14
2.4	Українські біженці часто мають і партнера, і дітей	15
2.5	Бажання запросити членів сім'ї приїхати до Нідерландів	16
3	Історія переїзду та наміри щодо проживання	18
	<i>Самір Мустафа Негаш</i>	
3.1	Час у дорозі відносно короткий	18
3.2	Більшість потрапили до Нідерландів протягом місяця після виїзду з України	19
3.3	Імідж Нідерландів та ставлення до біженців важливі при виборі Нідерландів як місця призначення	19
3.4	Чи плануєте залишитися в Нідерландах найближчим часом	20
4	Проживання	23
	<i>Каспер Оттен</i>	
4.1	Більшість перебуває у муніципальних притулках	23
4.2	Проживання в прийомних сім'ях з часом зменшується	24
4.3	Прийомну сім'ю переважно знаходять через родичів, друзів або знайомих	25
4.4	Велика варіативність форм муніципальної опіки	25
4.5	Більше половини хочуть переїхати, бажано у власне житло	26
4.6	Незважаючи на бажання переїхати, рівень задоволеності житлом загалом високий	26
4.7	Більш виражена підтримка в прийомних сім'ях, ніж у муніципальних пунктах	28
5	Ринок праці	29
	<i>Бен ван Енк</i>	
5.1	Українські біженці набагато частіше працевлаштовуються в перші роки, ніж власники статусу	29
5.2	Майже п'ята частина робочої сили - безробітні	30
5.3	Більше половини працюють повний робочий день, частина хоче працювати більше	31
5.4	Постійних контрактів мало, майже чверть - працівники на вимогу	32
5.5	Велика частка працюють на посадах, що не відповідають їхньому рівню	33
5.6	Роботу здебільшого знаходять через родичів та друзів	34

5.7	Задоволеність роботою в середньому висока, але нижча для випускників університетів	35
5.8	Понад три з десяти повідомляють про погані умови праці	36
5.9	Більшість може зводити кінці з кінцями; без роботи зводити кінці з кінцями складніше	37
6	Здоров'я	39
	<i>Каспер Оттен</i>	
6.1	Багато хто має помірний або поганий стан здоров'я	39
6.2	Погіршення психічного здоров'я та відносно високі проблеми зі сном	39
6.3	Робота, фінансові питання та мовний бар'єр є основними джерелами стресу	40
6.4	Жінки мають гірше здоров'я, ніж чоловіки	42
6.5	Використання медичних послуг у Нідерландах є відносно низьким	42
7	Соціальні контакти та мова	43
	<i>Вардан Барсеґян</i>	
7.1	Рівень володіння нідерландською мовою обмежений, особливо серед людей похилого віку	43
7.2	Багато соціальних контактів з українцями, менше з нідерландцями	44
7.3	Більше контактів з нідерландцями вітається	45
7.4	Відносно високий рівень соціальної самотності	46
8	Дискримінація та інституційна довіра	48
	<i>Вардан Барсеґян</i>	
8.1	Кожен шостий зазнавав дискримінації з боку нідерландців	48
8.2	Четверо з десяти зазнають інституційної дискримінації	48
8.3	Висока довіра до нідерландських інституцій	50
8.4	Позитивний імідж роботи з мігрантами в Нідерландах	51
	Література	53
Bijlage 1	Методологічне обґрунтування	59
Bijlage 2	Огляд змінних	62

1 Тимчасовий дім? Виклад контексту, опис результатів та висновки

Санне Нойон та Міке Маліпаард

З моменту російського вторгнення 24 лютого 2022 року мільйони українців покинули свої домівки. Багато з них опинилися в Польщі, Німеччині та Чехії (УВКБ ООН, 2024). Нідерланди також приймають велику групу українців. Станом на 13 вересня 2024 року в Нідерландах було зареєстровано близько 115 000 українських біженців (Національний уряд, 2024a). Українські біженці становлять одну з найбільших груп біженців у Нідерландах за останні 25 років; для порівняння, між 2014 і 2017 роками посвідки на проживання отримали близько 61 000 сирійських біженців (Маліпаард та ін., 2018). Українські біженці, на відміну від інших біженців, приймаються відповідно до Директиви про тимчасовий захист (ДТЗ) і не проходять звичайну процедуру надання притулку. Як наслідок, українські біженці мають особливе становище в нідерландському суспільстві порівняно з іншими біженцями (див. огляд на стор. 7).

Це дослідження, що базується на опитуванні понад 3 000 українських біженців, показує, як вони адаптуються в Нідерландах. Тут ми зосередимося на сферах, на які має вплив ДТЗ, таких як житло та зайнятість. Ми також визначаємо теми, які, як відомо, є важливими для добробуту та участі біженців, такі як (психічне) здоров'я, соціальні контакти та мова.

Дослідження показує, що українські біженці, незважаючи на тимчасовий характер їхнього перебування, значною мірою прихильно ставляться до Нідерландів. Вони беруть активну участь на ринку праці, хочуть вивчити нідерландську мову і знайти більш стабільну роботу та житло. Водночас, життєва ситуація багатьох людей є нестабільною, вони мають роботу в нижній частині ринку праці, слабке (психічне) здоров'я, дуже обмежені мовні навички та високу залежність від Муніципальних центрів прийому українських переселенців (МЦПУП).

Нижче ми наводимо основні висновки дослідження та їхні наслідки. Розділи 2-8 надають більш детальну інформацію про демографічний склад групи, історію перельотів та наміри щодо проживання, житло, роботу, здоров'я, соціальні контакти, а також про дискримінацію та довіру до нідерландських інституцій. Метою цього звіту є, насамперед, змалювати картину української групи в цілому. Якщо всередині групи існують різні відмінності, робиться розбивка (наприклад, на чоловіків і жінок, за віком або рівнем освіти). Для того, щоб помістити результати в контекст, у цьому звіті регулярно проводяться порівняння із загальним населенням Нідерландів або з іншими групами (біженців). Сирійці становлять останню значну групу біженців у Нідерландах, а ЦНДД, СКП, ЦБС та НІЗНС проводили подібні дослідження серед цієї групи в минулому (див. Додаток 1.1). З цієї причини ми регулярно проводимо порівняння з сирійськими біженцями в Нідерландах, використовуючи інформацію, зібрану незабаром після того, як вони отримали посвідку на проживання в Нідерландах (див. Дагевос та ін., 2018). Тут важливо зазначити, що сирійці не тільки підпадають під дію звичайної політики надання притулку

(див. стор. 7), але й склад цієї групи також відрізняється, і вони прибули до Нідерландів в інший період.

Рисунок 1.1 Становище українських біженців у порівнянні з іншими групами біженців

Українські біженці

На українських біженців у Нідерландах поширюється дія Директиви **про тимчасовий захист** (ДТЗ) - європейської директиви, згідно з якою вони мають право, серед іншого, на проживання, житло та освіту (для неповнолітніх) без необхідності проходити звичайну процедуру надання притулку¹. З початку війни термін дії ДТЗ продовжувався кілька разів і наразі встановлений до 4 березня 2026 року².

Багато муніципалітетів створили **муніципальні притулки** для прийому українських біженців. Українські біженці можуть самостійно звертатися до муніципалітету. Також є люди, які проживають у прийомних сім'ях або в власних житлових приміщеннях³.

Відповідно до ДРЗ, люди мають право працювати в якості найманих працівників **одразу після прибуття** до Нідерландів без дозволу на роботу⁴.

Українські біженці **не мають доступу до програми громадянської інтеграції та пов'язаної з нею мовної освіти**. Багато муніципалітетів пропонують мовні курси, але вони не є обов'язковими, і також існують відмінності між муніципалітетами в пропозиції та рівні⁵.

На українських біженців поширюється дія **Положення про медичне обслуговування переміщених осіб** (ПМО). Вони не платять за це ні страхових внесків, ні франшизи. ПМО покриває базову медичну допомогу та деякі специфічні види медичної допомоги⁶.

Зауважте:

¹ Центр експертизи європейського права. [Директива про тимчасовий захист](#).

² IND. [Директива про тимчасовий захист для України](#).

³ RefugeeHelp. [Оренда або купівля власного будинку в Нідерландах](#).

⁴ Національний уряд. [Робота і дохід для біженців з України](#).

⁵ Ван Елдік та ін. [Третій моніторинг мовної освіти дорослих українських переселенців](#).

⁶ RefugeeHelp. [Ви маєте право на медичне обслуговування через RMO](#).

⁷ IND. [Подача заяви на отримання безстрокового притулку в Нідерландах](#).

⁸ COA. [Прийом у різних типах центрів для шукачів притулку](#).

⁹ COA. [Житло для власників статусу](#).

¹⁰ Національний уряд. [Чи можуть шукачі притулку працювати?](#)

¹¹ Національний уряд. [Закон про інтеграцію 2021](#).

¹² Національний уряд. [Як регулюється охорона здоров'я шукачів притулку?](#)

¹³ Рада у справах біженців. [Чи дійсно біженці отримують все безкоштовно?](#)

Інші групи біженців

Біженці, які прибувають до Нідерландів, подають запит на **притулок** до Служби імміграції та натуралізації (СІН). Після задоволення їхньої заяви вони отримують посвідку на тимчасове проживання строком на п'ять років. Після цього вони мають право на отримання посвідки на постійне проживання та на нідерландське громадянство за певних умов⁷.

Під час розгляду заяви про надання притулку шукачі притулку перебувають у **центрі надання притулку** (або іншому місці прийому) Центрального агентства для шукачів притулку разом із шукачами притулку з інших країн⁸. Власники статусу не можуть самостійно обирати місце проживання Центрального агентства для шукачів притулку, вони прив'язані до муніципалітету⁹, де їм надається житло. Це, як правило, соціальне житло.

Шукачам притулку дозволяється працювати **через шість місяців** після розгляду їхньої заяви та видачі дозволу на роботу. Власники статусу мають такі ж права на ринку праці, як і громадяни Нідерландів¹⁰, хоча перший період свого перебування в Нідерландах вони часто проводять, інтенсивно беручи участь в інтеграційній програмі.

Власники статусу **повинні скласти інтеграційний іспит, включаючи мовний іспит**. Програма інтеграції готує їх до цього¹¹.

Центральне агентство для шукачів притулку **відповідає** за організацію та фінансування медичної допомоги шукачам притулку¹². Власники статусу мають такі ж права та обов'язки, як і громадяни Нідерландів, і тому мають медичне страхування¹³.

Додаток 1.1 Детальна інформація про опитування

Ця публікація з'явилася в рамках дослідницької програми «Лонгїтюдне дослідження спільноти українських біженців» (ЛДСУБ), що є результатом співпраці ЦНДД з Університетом імені Еразма Роттердамського, НІЗНС та ЦБС. Істотною частиною цієї дослідницької програми є широкомасштабне опитування українських біженців у Нідерландах. Загалом 3 460 осіб заповнили анкету про різні аспекти їхнього життя в Нідерландах та про їхнє походження в Україні. Для дослідження ЦБС сформувало репрезентативну вибірку людей з українським громадянством віком від 15 років, які оселилися в Нідерландах у період з 24 лютого 2022 року по 1 липня 2023 року. Ці люди заповнювали анкету в період з жовтня 2023 року по лютий 2024 року, за умови що вони перебували в Нідерландах від 3 до 24 місяців. Твердження цього дослідження можуть бути узагальнені саме на цю групу населення. Детальну інформацію про методологію можна знайти в додатку.

Ця публікація має описовий характер. У 2025 році буде опубліковано наступне дослідження для подальшого вивчення наслідків підходу «спочатку працєю, а потім заселяйся» та «спочатку заселяйся». Крім того, у 2025 році відбудеться другий етап збору даних серед тієї ж групи українських біженців, щоб ми могли відстежити, як ця група змінюється з часом. Більше інформації про ЛДСУБ та попередні публікації можна знайти на [сайті ЛДСУБ](#).

З 2017 року проводиться панельне дослідження серед власників статусу сирійця в Нідерландах, схоже за структурою та досліджуваними темами, з використанням аналогічних опитувальників (див. сторінку [проекту](#)). Для цього наприкінці 2024 року відбудеться четвертий і останній етап збору даних. За ці роки на основі цього дослідження з'явилося кілька публікацій.

1.1 Спільнота українських біженців у Нідерландах

У дослідженні ми розглядаємо українських біженців у Нідерландах віком від 15 років і старше. Дві третини цієї групи складають жінки. Можливо, це частково пов'язано із загальною мобілізацією в Україні та пов'язаною з нею забороною на виїзд для чоловіків у віці від 18 до 60 років - серед молоді частка чоловіків є вищою. Це також означає, що деякі українки в Нідерландах залишили своїх партнерів в Україні. Українські біженці є відносно молоді порівняно з населенням Нідерландів. Порівняно з іншими групами біженців у Нідерландах, українці все-таки дещо старші. Українські біженці в Нідерландах відносно високоосвічені - половина з них навчалася в університетах України (див. також ван Енк та ін. 2024). Більше половини українців повідомляють, що володіють англійською мовою на середньому або доброму рівні. Рівень володіння англійською мовою наразі набагато вищий, ніж нідерландською, але в той же час близько третини групи також не розмовляють англійською.

1.2 Погляд на Нідерланди

Згідно з Договором про безвізовий режим, українцям дозволено вільно поселятися в країнах ЄС. Позитивний імідж Нідерландів і те, як тут ставляться до біженців, відіграли важливу роль у виборі Нідерландів. Позитивні очікування, схоже, значною мірою виправдалися: українські біженці оцінюють Нідерланди на 8,7 бала. Довіра до нідерландських інституцій набагато вища, ніж серед населення

країни загалом. Хоча захист, яким користуються українці в Нідерландах згідно з ДТЗ, наразі є тимчасовим, наші результати показують, що деякі з них хотіли б залишитися в Нідерландах довше. Три чверті опитаних заявили, що хочуть залишитися в Нідерландах на наступні два роки. Наразі війна в Україні все ще в розпалі. Якщо ситуація в Україні зміниться і буде безпечно повертатися, 22% з цієї групи хотіли б повернутися, а 30% - ні. Навряд чи вони захочуть повернутися. Дві третини тих, хто має партнера в Україні, також хотіли б, щоб він переїхав до них у майбутньому. Поки що незрозуміло, що станеться після закінчення терміну дії ДТЗ у 2026 році: чи буде можливим більш довгострокове поселення в Нідерландах для українських біженців, і що це означатиме для їхніх прав у таких сферах, як возз'єднання сім'ї, проживання та право на соціальні послуги?

1.3 Муніципальні центри пропонують менше підтримки

Наші результати показують, що дві третини українських біженців у Нідерландах живуть у Муніципальних центрах прийому українських переселенців (МЦПУП). Чверть жили в прийомній сім'ї в певний час. Особливо це стосується тих, хто приїхав до Нідерландів невдовзі після початку конфлікту. На момент проведення опитування, наприкінці 2023 року, лише 8% відповідей все ще відповідали дійсності. Проживання у прийомних сім'ях є досить унікальним для української групи, і ця форма проживання загалом сприймається ними дуже позитивно. Люди отримували допомогу від прийомних сімей у багатьох сферах, наприклад, коли мова йшла про емоційну підтримку, а також про подолання бюрократичних перешкод. На центрах МЦПУП майже всі отримують менше підтримки. Таким чином, прийомні сім'ї є цінним (тимчасовим) доповненням до інституційних притулків.

Багато українців хочуть переїхати у власне житло. На відміну від біженців із дозволом на притулок, українці, які перебувають тут на підставі ДТЗ, не мають доступу до соціального житла для оренди (RefugeeHelp, 2024b), а отже, покладаються на оренду в приватному секторі. Лише кожен десятий українець живе за рахунок власних коштів.

Той факт, що в пунктах тимчасового розміщення перебувають лише українські біженці, означає, що мешканці (залежно від місця розташування) контактуватимуть переважно з іншими українцями; тому ми помітили, що українські біженці мають відносно високий рівень соціальних контактів зі співвітчизниками. Спілкування з нідерландцями є ще менш активним. Певною мірою цього можна було б очікувати від групи, яка перебуває в Нідерландах недовго і ще й не володіє нідерландською мовою. Самотність і відсутність соціальних мереж - це проблема, яка часто зустрічається серед груп біженців (див., напр., Беккер та Дагевос, 2017; Нуйтгедагт, 2023); але на даний момент, схоже, ця проблема є менш актуальною для українських біженців.

1.4 Часто працюють, але в нестабільному становищі

Одразу після прибуття до Нідерландів українські біженці можуть і часто починають працювати. Сім'я, друзі та інші контакти - важливий спосіб пошуку роботи. Рівень зайнятості серед українських біженців у Нідерландах дуже високий порівняно з біженцями, які пройшли звичайну процедуру надання притулку (власники статусу): більше половини українців у Нідерландах знайшли роботу, а серед власників посвідки на проживання у 2021 році, 15% знайшли роботу через 18 місяців. Перші кілька років власники статусу інтенсивно інтегруються.

Незважаючи на відносно високий рівень участі на ринку праці, трудовий потенціал українців ще не використовується повністю. Існує чимала група українців, які не працюють, хотіли б працювати. Більше того, дехто хотів би працювати більше годин. Становище працевлаштованих українських біженців на ринку праці можна охарактеризувати як нестабільне, з особливо великою кількістю тимчасових контрактів і робіт, для яких переважна більшість з них мають надмірну кваліфікацію. Крім того, 32% повідомляють про погані умови праці на своєму робочому місці, наприклад, дуже довгий робочий день, і українці відносно часто стикаються з дискримінацією на роботі. Ці висновки узгоджуються з попередніми ознаками того, що українська група є вразливою до експлуатації на робочому місці (FairWork 2023; Мак та ін., 2023). Незважаючи на це, українці загалом задоволені своєю роботою: вони оцінюють її в середньому на 7,3 бала.

1.5 Вразливе (психічне) здоров'я

З досвіду попередніх груп біженців ми знаємо, що здоров'я, особливо психічне, є основною проблемою (Шеллінгергоут, 2011; Дагевос та ін., 2018; Коудійс та Смаль, 2022). Українські біженці не є винятком. Загалом 58% мають помірний або поганий стан здоров'я, а 45% українців є психічно нездоровими, порівняно з 14% населення в цілому; жінки, зокрема, повідомляють про гірший стан здоров'я. Крім того, існує значна група українців, які мають (дуже) багато проблем зі сном і стресом. Лише невелика частка українців, які мають проблеми, звертаються до психолога. Це також спостерігається серед інших груп біженців (наприклад, Спійкерман та Ютерс 2020) і може бути пов'язано з перешкодами в отриманні належної медичної допомоги, а також з табу навколо проблем психічного здоров'я (Оттен та інші 2023).

1.6 На останок: яка ж ціна тимчасовості?

Біженці часто стикаються з проблемами (психічного) здоров'я, почуттям самотності та перешкодами, такими як мовні проблеми, що ускладнюють повноцінну участь у житті нідерландського суспільства (див., напр., Малєпаард та ін., 2017; Дагевос та ін., 2018). Це дослідження показує, що ці проблеми існують і серед українських біженців у Нідерландах. Але існують також важливі відмінності від інших груп біженців. По-перше, вражає відносно висока участь українських біженців на ринку праці, особливо з огляду на те, що рівень володіння нідерландською мовою в цій групі дуже низький. Порівняно з іншими групами біженців, українці набагато швидше прибувають у великих кількостях, що стало можливим завдяки ДТЗ. Високий рівень зайнятості серед українських біженців є хорошою новиною з огляду на обмеженість ринку праці, в тому числі для самих біженців. Неможливість працювати або іншим чином брати участь у житті суспільства може призвести до відчуття нудьги або проблем із психічним здоров'ям, а також перешкоджати участі в ньому в довгостроковій перспективі (Гуїнк та інші, 2021). Висока активність на ринку праці може мати і зворотній бік. Інші групи біженців здебільшого зайняті інтеграцією в перші роки після отримання статусу проживання і, частково з цієї причини, працюють менше. Програма інтеграції зосереджена на вивченні нідерландської мови та культури і готує до участі в нідерландському суспільстві. Українські біженці не мають доступу до програми громадянської інтеграції, а мовні можливості для цієї групи все ще обмежені в багатьох муніципалітетах (Ван Елдік та ін., 2023). Час покаже, чи цей підхід «work-first» («спершу до роботи») у

довгостроковій перспективі буде кращим для самих українських біженців і нідерландського суспільства, у порівнянні з підходом «settle-first» («спершу оселитися»), поширеним у нідерландській міграційній політиці (спочатку громадянська інтеграція). Чи є участь на ринку праці для українців сходинкою до кращих робочих місць та ширшої інтеграції? Чи відсутність інтеграції дає про себе знати в довгостроковій перспективі?

Ще однією важливою відмінністю між українцями та іншими групами біженців є тимчасовий характер перспективи перебування. Коли шукачі притулку отримують статус за звичайною процедурою, він надається на п'ять років, після чого може бути перетворений на постійний дозвіл. Для українців тимчасовий захист дає право на перебування протягом набагато коротшого періоду. З моменту свого створення ДТП вже кілька разів продовжувався - востаннє в червні 2024 року (Національний уряд, 2024b) - і на момент написання цієї статті ДТП був встановлений до березня 2026 року. Якою буде подальша ситуація для тисяч українців у Нідерландах, наразі незрозуміло. Ця відсутність ясності призводить до проблем у багатьох сферах (Консультативна рада з питань міграції, 2023; Де Грюйтер та ін., 2024), і цілком ймовірно, що це вплине на українських біженців. Українці вже зараз часто беруть участь у трудовому процесі, діти відвідують нідерландські школи, і навіть якби війна в Україні закінчилася, значна частина з них сумнівається у своєму поверненні. Чим довшим є перебування в Нідерландах, тим більше зростає увага до Нідерландів (Кок та ін., 2024). Це опитування показує, що більшість українських біженців хотіли б більше вивчати нідерландську мову, мати більше контактів з нідерландцями та жити незалежно. Але обмежені перспективи проживання ускладнюють планування та інвестування як для самих українців, так і для роботодавців та муніципалітетів, які не знають, чи залишаться тут люди, яких вони наймають або для яких вони шукають житло та організують мовні курси, через кілька років. Водночас, відмова від залучення інвестицій зараз означає, що українські біженці опиняться в більш не вигідному становищі, ніж це необхідно, після можливого нового продовження терміну дії ДТЗ - або більш довготривалого рішення.

2 Демографічні показники

Бен ван Енк та Вардан Барсегян

2.1 Більшість з них до війни мешкали на півдні та сході України

Українські біженці в Нідерландах походять з усіх куточків України (рис. 2.1). Більшість з них до початку війни мешкали в областях на півдні та сході України, розташованих поблизу лінії фронту, а в деяких випадках (частково) анексованих Росією.¹ Загалом 21% до війни мешкали в (частково) окупованих південних і східних областях - Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській та Криму; 33% - з прифронтових областей, а саме Одеської, Миколаївської, Дніпропетровської, Харківської та Сумської. Великі групи також прибули з Київської області та міста Києва (20%), а також із західного міста Львів (5%). Серед українських біженців 1% не жив в Україні до війни.

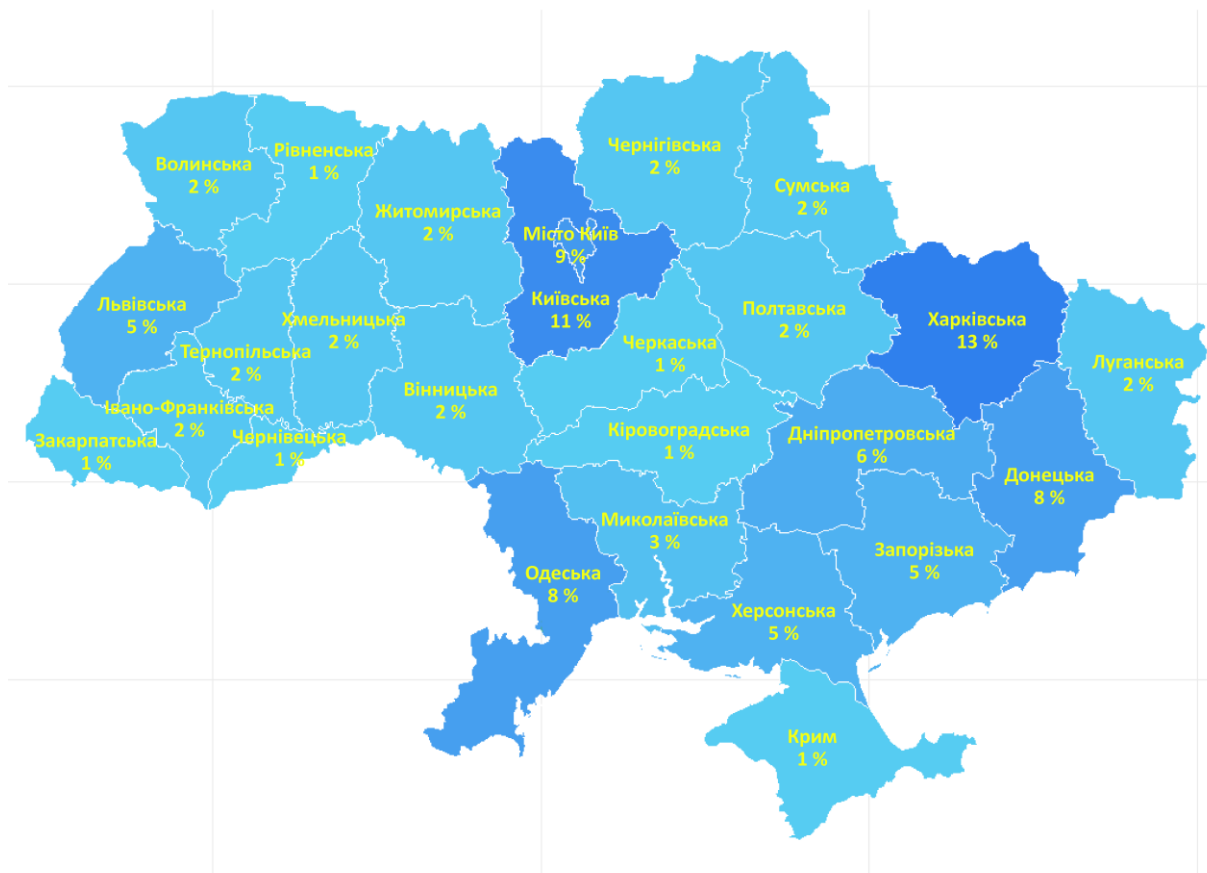
2.2 Значна частина українських біженців прибула в перші місяці після вторгнення

Більшість українських біженців прибули до Нідерландів у перші 20 тижнів (з 24 лютого по 14 липня 2022 року) після російського вторгнення (Рис. 2.2 а і b). У перші 20 тижнів до Нідерландів приїжджало порівняно мало чоловіків. Якщо в перші 20 тижнів війни близько трьох десятків українських біженців були чоловіками, то після 14 липня 2022 року їхня частка становить близько чотирьох десятків.

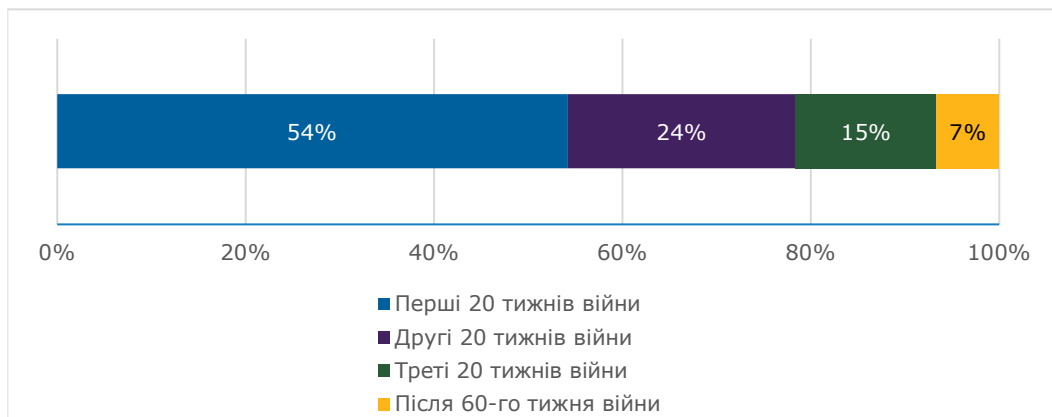
¹ Лінія фронту складена на основі даних Інституту вивчення війни (2024) станом на 19 вересня 2024 року.

Рисунок 2.1 Регіон походження до війни

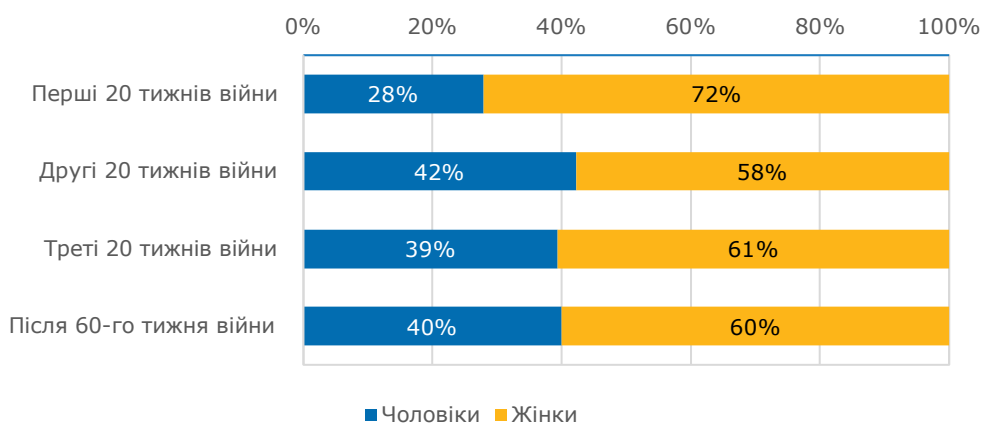

Примітка: назви регіонів взяті з portalу Державного департаменту <https://www.nederlandwereldwijd.nl/reisadvies/oukraine>. Всі українські біженці в Нідерландах становлять 100%. Відсотки на карті вказують на частку українських біженців у Нідерландах з певних регіонів України.

Рисунок 2.2а Коли українські біженці прибули до Нідерландів?

Рисунок 2.2б Співвідношення чоловіків і жінок за періодом прибуття

2.3

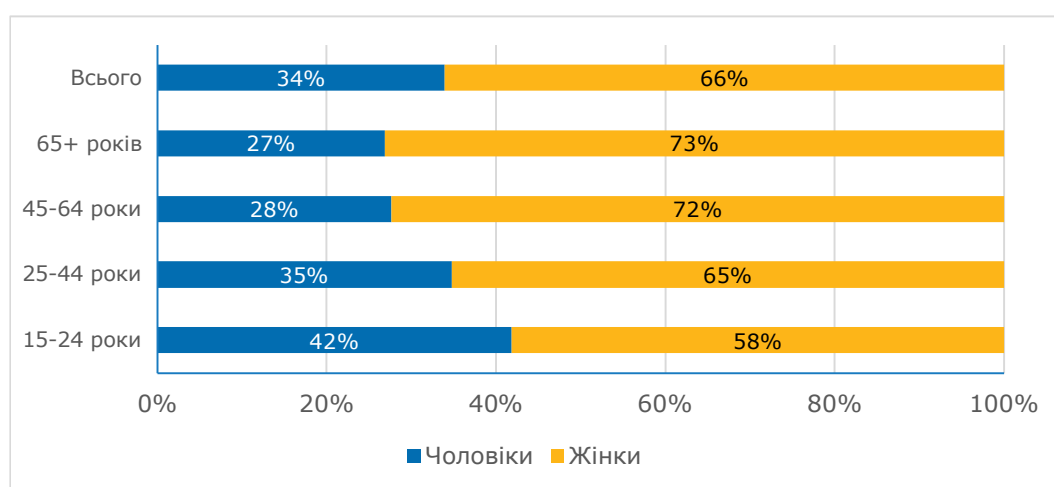
Відносно велика кількість жінок серед українських біженців

З реєстраційної інформації ми знаємо, що серед шукачів притулку, які прибули в той самий період, відносно велику частку (71%) становлять чоловіки. Ситуація серед українських біженців інша: серед них близько третини становлять чоловіки і дві третини - жінки (рис. 2.3). Також з точки зору віку, склад групи українських біженців відрізняється від групи шукачів притулку. Наприклад, серед нещодавніх шукачів притулку майже немає людей старше 65 років (1%) і багато молоді у віці 15-24 років (36%). Серед українських біженців є більша група людей похилого віку і відносно менша група молоді (рис. 2.4). У той же час, серед українських біженців все ще відносно мало людей похилого віку (7%) порівняно з населенням Нідерландів та України в цілому. Дійсно, обі країни мають 20% населення віком 65 років і старше (CBS, 2024b; Фонд ООН у галузі народонаселення [UNFPA], 2024). Отже, нещодавні дослідження показують, що відносно небагато людей похилого віку покинули Україну (Ван Туберген та ін., 2023). Люди похилого віку частіше стають внутрішньо переміщеними особами, а це означає, що вони більш схильні до втечі в межах України (ОЕСР, 2024). Певну роль у цьому можуть відігравати

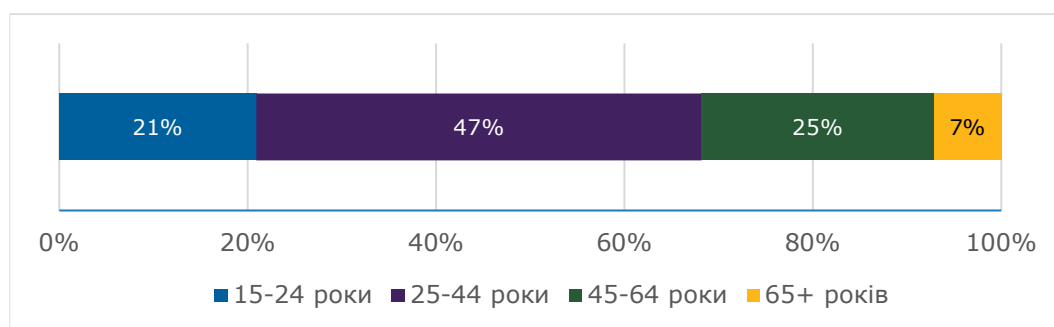
проблеми зі здоров'ям (Шпорляйн та ін., 2020). Більше того, стимул до міграції в молодому віці часто є більшим, оскільки молоді люди мають потенційно довші перспективи в країні призначення.

Дивлячись на поєднання статі та віку (рис. 2.3), можна помітити, що в наймолодшій віковій групі від 15 до 24 років відносно багато чоловіків. Це, ймовірно, пов'язано з тим, що існує заборона на виїзд для чоловіків у віці від 18 до 60 років, яка, відповідно, не поширюється на хлопців молодших за цей вік (Національний уряд, 2024b).

Рисунок 2.3 Розподіл за статтю та віком

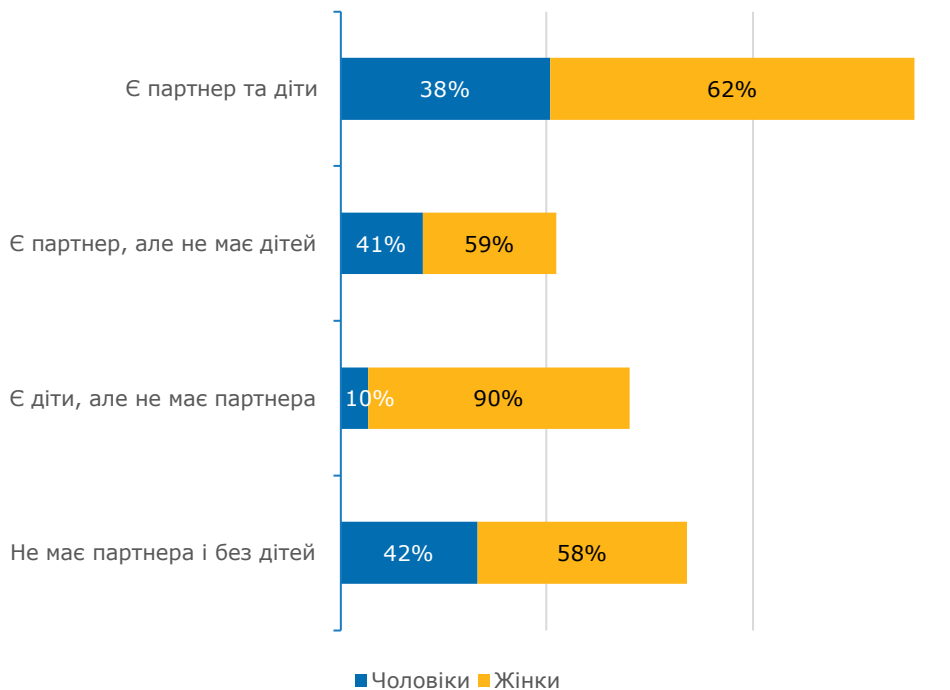
Рисунок 2.4 Віковий розподіл

2.4 Українські біженці часто мають і партнера, і дітей

Щодо складу сім'ї, ми виділяємо чотири різні групи залежно від того, чи мають українські біженці партнера та/або дітей (рис. 2.5). Сюди входять партнери та діти, які все ще проживають в Україні або третій країні. Тут ми бачимо, що українські біженці найчастіше мають і партнера, і дітей. П'ята частина має дітей, але не має партнера, і тому є самотніми батьками. Цікаво, що у дев'яти з 10 випадків це одинокі матері. Група одиноких батьків набагато більша серед українських біженців (20%) порівняно з сирійськими (3%) у перші роки після отримання статусу біженця (Малепаард та ін., 2023).

Рисунок 2.5 Склад сім'ї та стать

Примітка: серед українських біженців 39% мають партнера і дітей, 16% мають партнера, але не мають дітей, 20% мають дітей, але не мають партнера, і 25% самотні та без дітей.

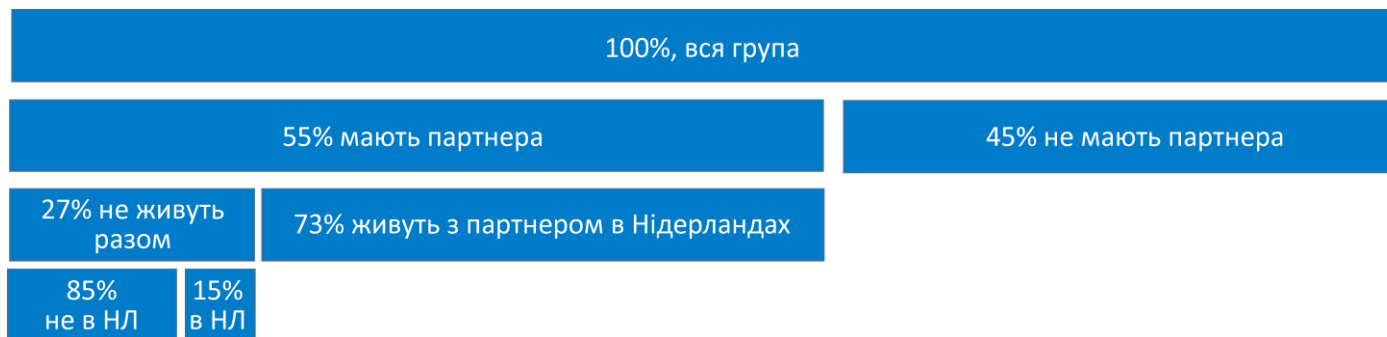
2.5 Бажання запросити членів сім'ї приїхати до Нідерландів

У частини українських біженців їхні партнери та діти живуть разом з ними в їхніх будинках або в інших місцях в Нідерландах. Однак у деяких випадках партнери та діти все ще перебувають в Україні, частково через мобілізацію, або в третій країні. Ситуація по відношенню до партнерів показана на рисунку 2.6. Тут помітно, що близько трьох чвертей партнерів проживають разом з респондентом. Більшість партнерів, які не проживають з респондентом, живуть за кордоном. У багатьох випадках це стосується України. Серед тих, хто має партнера за кордоном, переважна більшість - 87% - розглядають можливість переїзду до Нідерландів. Якщо партнер має українське громадянство, він також має право на тимчасовий захист. Привезти партнера без українського громадянства не завжди можливо (RefugeeHelp, 2024c).

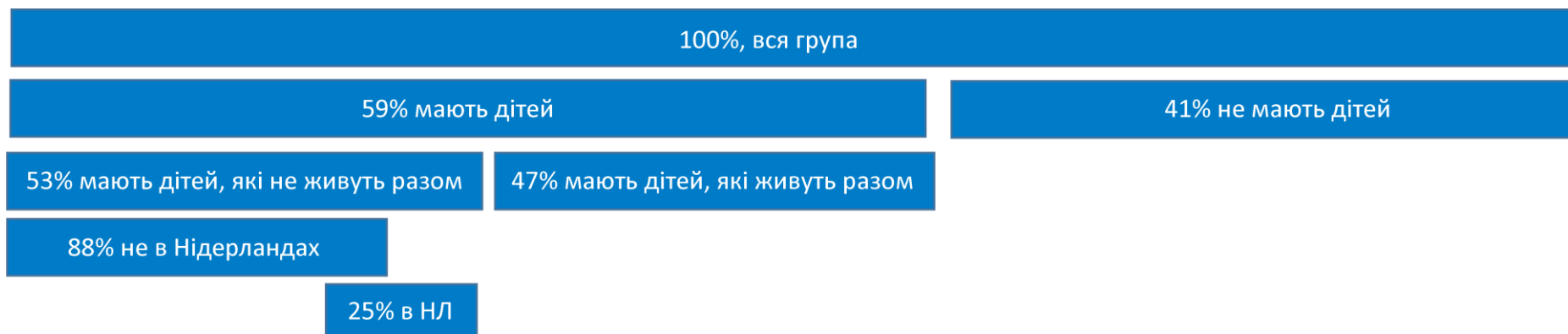
У середньому один український біженець у Нідерландах має одну дитину, яка також не завжди перебуває вдома з батьками або в Нідерландах (рис. 2.7). У половини українських біженців з дітьми ці діти не живуть вдома. Переважна більшість цієї групи перебуває за кордоном, переважно в Україні. Серед 31% українських біженців з дітьми за кордоном є охочі приїхати до Нідерландів принаймні з однією дитиною.

Рисунок 2.6 Партнер

Рисунок 2.7 Діти

Примітка: відсоток дітей у Нідерландах і за межами Нідерландів перевищує сто відсотків, оскільки для одного респондента з кількома дітьми можуть бути притаманні обидві ситуації.

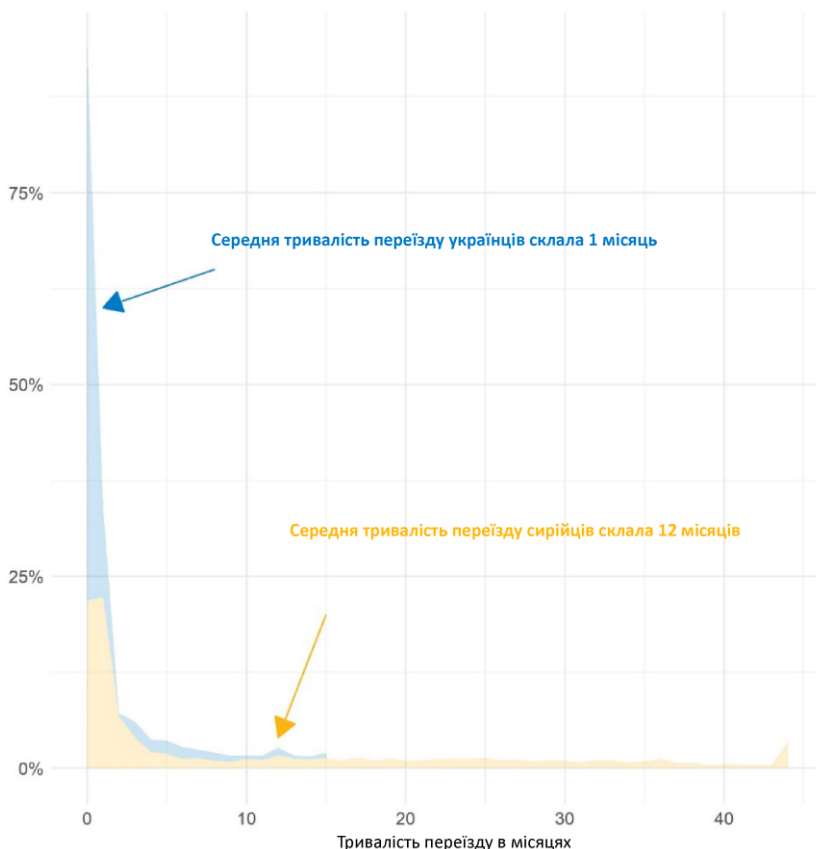
3 Історія переїзду та наміри щодо проживання

Самір Мустафа Негаш

3.1 Час у дорозі відносно короткий

Тривалість переїзду до Нідерландів в українських біженців, як правило, була відносно короткою. Більшість українців витратили на поїздку один місяць або менше з моменту виїзду з України до прибуття в Нідерланди (80%). Українським біженцям дозволено вільно подорожувати Європою без віз, тому їхній досвід переїздів може значно відрізнятися від досвіду інших груп біженців. Це також очевидно, якщо поглянути на середню тривалість подорожі, яка серед українців становила 1 місяць (рис. 3.1), тоді як серед сирийців, наприклад, - 12 місяців (Малепаард та Шанс, 2018). Короткий час польоту зменшує вразливість до ризиків, пов'язаних з процесом перельоту, таких як напад, вимагання або пограбування (Малепаард та Шанс, 2018). Право вільно подорожувати Європою може зробити українських біженців більш мобільною групою біженців, про що також свідчить той факт, що значна частина з них (37%) принаймні один раз поверталися в Україну після вимушеної втечі.

Рисунок 3.1 Тривалість перельоту до Нідерландів

3.2 Більшість потрапили до Нідерландів протягом місяця після виїзду з України

Дорогою до Нідерландів деякі українські біженці зупинялися в іншій країні на короткий або довший період часу. Як показано на рис. 3.2, 20% українських біженців, які врешті-решт поселилися в Нідерландах, перебували в іншій країні більше місяця після виїзду з України і до приїзду в Нідерланди. Це були різні країни, і перша п'ятірка включає Польщу (47%), Німеччину (8%), Чехію (7%), за ними йдуть Угорщина та Італія (обидві по 4%). Слід зазначити, що багато хто в цих країнах не звертався за тимчасовим захистом. Це свідчить про те, що ці країни розглядалися українцями, які мігрували до Нідерландів, переважно як проміжні або тимчасові пункти призначення, або що вони, можливо, не бачили необхідності звертатися за захистом у цих країнах, навіть якщо вони залишалися там протягом тривалого періоду часу. На подальшу міграцію цих українців вплинуло кілька факторів. Відсутність можливостей для працевлаштування найчастіше називають основною або дуже важливою причиною їхнього від'їзду з цих країн. Іншими часто згадуваними мотивами, які вважаються (дуже) важливими, є труднощі з пошуком відповідного житла (46%), наявність родичів в іншій країні (42%) або бажання інших членів сім'ї мігрувати далі (42%).

Рисунок 3.2 Причини продовження міграції українців, які залишилися в іншій країні на місяць і більше після виїзду

3.3 Імідж Нідерландів та ставлення до біженців важливі при виборі Нідерландів як місця призначення

У виборі Нідерландів як місця призначення для українських біженців відіграли певну роль кілька чинників. Респондентам було запропоновано 10 можливих причин, чому вони вирішили оселитися в Нідерландах, і їх попросили вказати, наскільки важлива кожна з них для їхнього вибору. Серед причин, які найчастіше називають важливими або дуже важливими, - позитивний імідж Нідерландів (83%, рис. 3.3) і те, як тут ставляться до біженців (80%). Можливість працювати або

навчатися назвали (дуже) важливою 74% респондентів. Той факт, що багато українців вже живуть у Нідерландах, згадують лише 26%, тоді як соціальне забезпечення вважають (дуже) важливим для свого вибору Нідерландів 45% респондентів. Відносна важливість, яку надають цим мотивам, значною мірою відповідає факторам, визначеним власниками сирійського статусу, які отримали посвідку на проживання в період з 2014 до середини 2016 року, як (дуже) важливі причини для оселення в Нідерландах.² Порівняно з сирійцями, українці більше цінують присутність співвітчизників, те, що нідерландці добре розмовляють англійською, а також соціальну захищеність.

На додаток до цих причин, попереднє проживання в Нідерландах могло зіграти певну роль у виборі місця проживання в Нідерландах. До 24 лютого 2022 року 22% українців, яких приймали в Нідерландах, вже відвідували Нідерланди. Особливо це стосувалося тих, хто приїхав до Нідерландів у перші 20 тижнів війни. Існує кілька причин, чому люди раніше відвідували Нідерланди. Найпоширенішою причиною попередніх візитів був туризм (10%), далі йшли сімейні візити (6%) та робота (5%).

Рисунок 3.3 Причини вибору Нідерландів як країни призначення

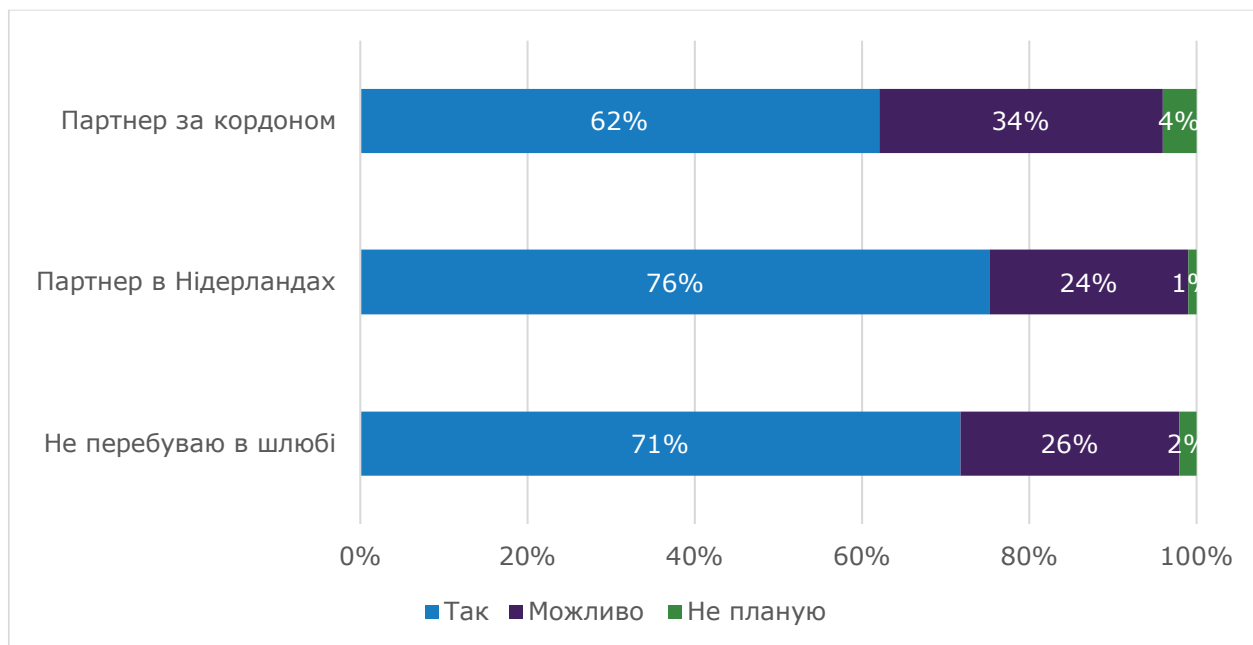
3.4 Чи плануєте залишитися в Нідерландах найближчим часом

Українські біженці загалом задоволені нідерландським суспільством, даючи Нідерландам оцінку 8,7, наближену до 8,5, яку дали сирійські біженці у 2017 році (Нуїтгедагт, 2023). Це стосується всіх вікових груп, хоча українські біженці старшого віку, зокрема, демонструють особливу задоволеність своїм життям у Нідерландах. Значна частка українців, які наразі проживають у Нідерландах,

² Серед сирійців, які мають статус біженця, організатори незаконного переправлення також відіграють певну роль у кінцевому пункті призначення, але це питання не ставилося українським респондентам.

планують залишитися в країні принаймні на наступні 24 місяці (72%). Цей намір, схоже, не залежить від регіону їхнього походження в Україні. Українці з анексованих Росією територій, таких як запорізька, донецька, херсонська, луганська області, Крим, а також з територій, які наразі не є (частково) окупованими, демонструють схожу перевагу залишатися в Нідерландах.³ Намір залишитися в Нідерландах, схоже, корелює з тим, чи є у людини партнер за кордоном (рис. 3.4). Українці, які мають партнера, що проживає за кордоном, частіше мають сумніви щодо перебування в Нідерландах і рідше кажуть, що точно хочуть залишитися в Нідерландах протягом наступних двох років.

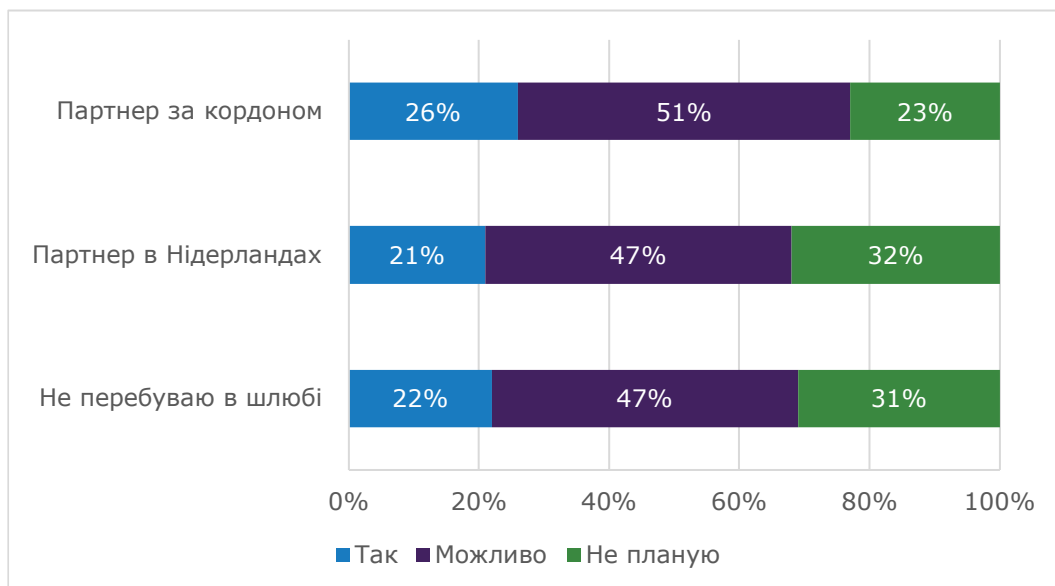
Рисунок 3.4 Наміри щодо місця проживання на найближчі два роки залежно від ситуації з партнером

Між українцями з різних регіонів походження майже немає різниці у намірах повернутися в Україну, якщо ситуація там стане безпечнішою. Серед українців, які заявили, що хочуть залишитися в Нідерландах на наступні два роки, 22% сказали, що хотіли б повернутися в Україну, коли там знову стане безпечно. Значна частина цієї групи все ще має сумніви і каже, що, можливо, захоче повернутися в Україну, коли там знову стане безпечно (48%) (Ван Енк та ін. 2024). Українські біженці з (частково) окупованих частин України не мають серйозних намірів залишитися в Нідерландах після того, як в Україні знову стане безпечно. Українці, які мають партнера за кордоном, частіше сумніваються, чи захочуть вони залишитися в Нідерландах, якщо в Україні знову стане безпечно, і дещо рідше кажуть, що мають намір залишитися (рис. 3.5).

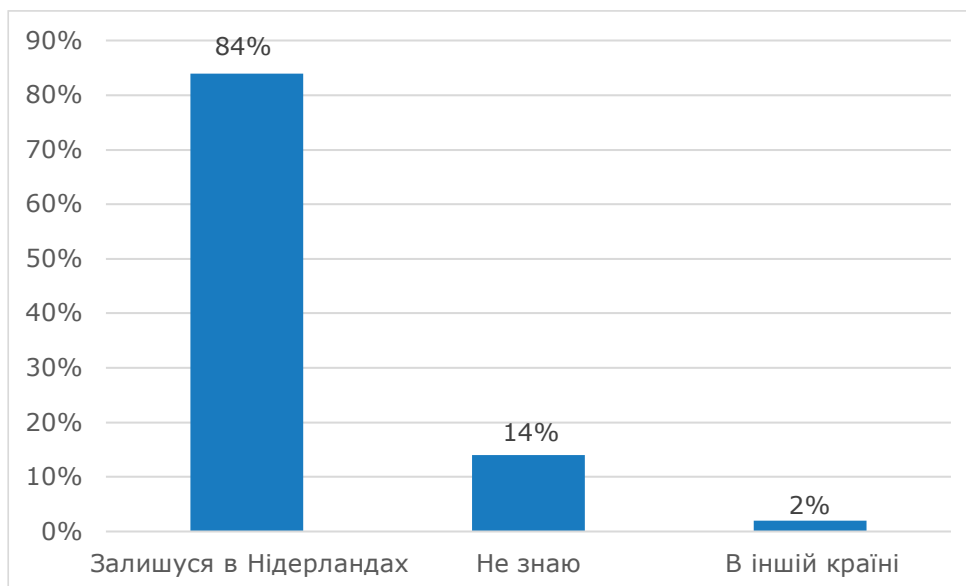
³ Важливо зазначити, що навіть райони, де зараз не ведуться активні бойові дії, не завжди є безпечними. Ці регіони також зазнають ракетних обстрілів з боку Росії, що робить ситуацію з безпекою по всій Україні непередбачуваною.

Рисунок 3.5 Наміри повернутися, якщо в Україні знову стане безпечно, з деталізацією за ситуацією з партнерами

Респондентів також попросили вказати їхні плани, якщо вони не зможуть повернутися в Україну. Якщо повернення в Україну неможливе, 84% усіх українських біженців (рис. 3.6) зазначають, що планують залишитися в Нідерландах, тоді як лише 2% планують мігрувати в іншу країну.

Рисунок 3.6 Наміри щодо місця проживання у разі неможливості повернення в Україну

4 Проживання

Каспер Оттен

4.1 Більшість перебуває у муніципальних притулках

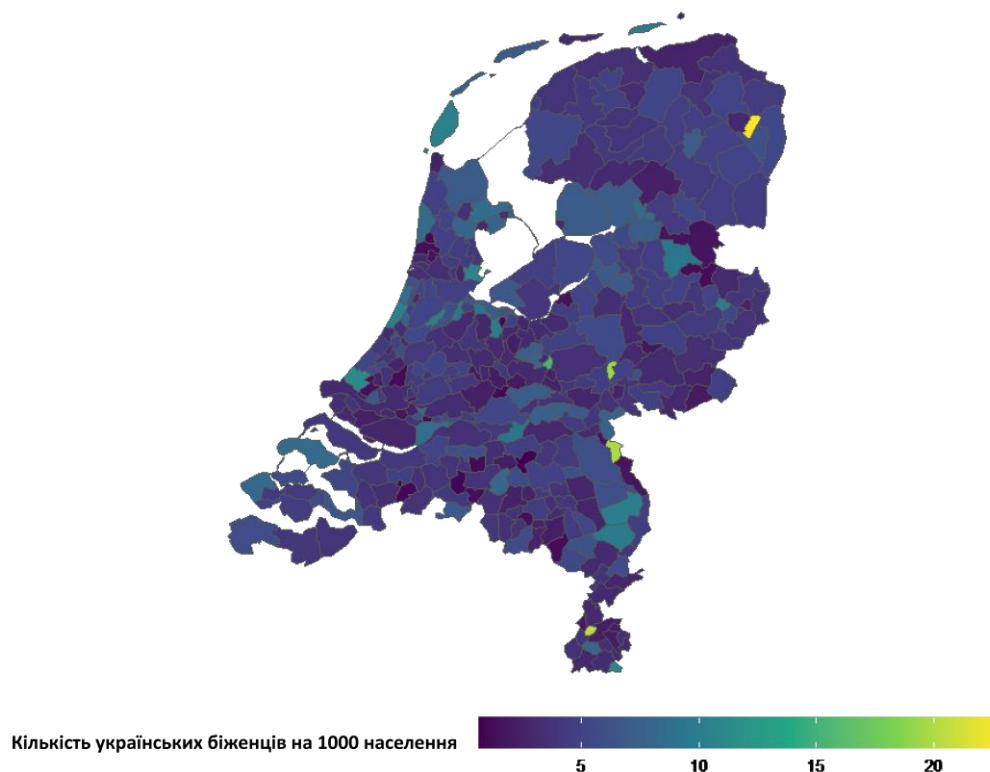
Муніципалітети відповідають за надання притулку українським біженцям і часто роблять це через муніципальні притулки. Крім того, особливо в перші дні війни, з'явилися всілякі ініціативи з розміщення українців у прийомних сім'ях, а також їм було дозволено шукати житло самостійно, якщо вони мають на це кошти. На рис. 4.1 показано ситуацію з проживанням для українських біженців, які оселилися в Нідерландах у період з 24 лютого 2022 року по 1 липня 2023 року. Ми бачимо, що більшість перебуває у муніципальних притулках, 67%. Наступними за поширеністю були такі способи проживання як: орендоване/куплене житло (10%), проживання у прийомній сім'ї (8%) та проживання у сім'ї/друзів/знайомих, які вже перебували в Нідерландах (6%). Проживання з родичами, які вже були в Нідерландах до війни, не вважається проживанням у прийомній сім'ї в цьому звіті.

Рисунок 4.1 Поточна ситуація з проживанням

На рис. 4.2 показано, що українські біженці живуть розкидано по всій території Нідерландів. Загалом, відмінності між муніципалітетами за часткою українських біженців видаються невеликими.

Рисунок 4.2 Кількість українських біженців на 1000 мешканців муніципалітету

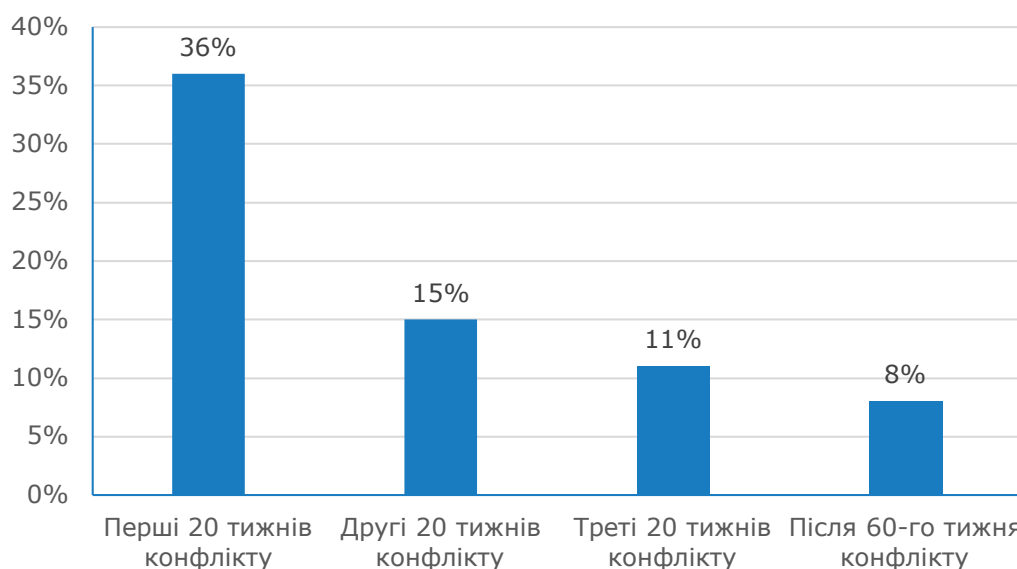
Примітка: йдеться про українських біженців, які оселилися в Нідерландах у період з лютого 2022 року по липень 2023 року та віком не менше 15 років. Національний розподіл показано на базову дату 1 липня 2023 року. Найнижча категорія для загальної кількості українських біженців на муніципалітет встановлена на рівні 10 (це означає, що ми не можемо розрізнити загальну кількість українських біженців між муніципалітетами, в яких проживає від 0 до 10 українських біженців).

4.2 Проживання в прийомних сім'ях з часом зменшується

Спосіб прийому українських біженців з часом змінюється. Для прикладу на рисунку 4.3 ми бачимо, що з українських біженців, які прибули до Нідерландів у перші 20 тижнів після російського вторгнення, 36% були прийняті прийомними сім'ями. Відсоток розміщених у прийомних сім'ях значно зменшився для українських біженців, які прибули до Нідерландів пізніше. Серед українських біженців 25% проживали в прийомних сім'ях в той чи інший період в Нідерландах. В середньому вони живуть там трохи більше 9 місяців. Серед жінок проживання в прийомній сім'ї є відносно більш поширеним (29%), ніж серед чоловіків (19%).

Рисунок 4.3 Частка проживання в прийомних сім'ях за періодом прибуття до Нідерландів

4.3 Прийомну сім'ю переважно знаходять через родичів, друзів або знайомих

Серед тих, хто жив у прийомній сім'ї, 59% знайшли прийомну сім'ю через родину, друзів або знайомих, 20% - через такі організації, як RefugeeHomeNL, Червоний Хрест, Takesarebnb та Армія Спасіння, 6% - через церкву, а 15% - різними іншими способами (наприклад, через соціальні мережі). Після початку війни було започатковано різноманітні ініціативи, спрямовані на пошук прийомних сімей для українців, і хоча ці ініціативи широко розповсюджені, ще більша група знайшла прийомні сім'ї через свої соціальні мережі. Форма проживання у прийомних сім'ях різноманітна. Серед українських біженців, які проживають у прийомних сім'ях, 38% мають окремі, незалежні житлові приміщення (наприклад, гаражний будиночок або власний поверх), 25% мають частково окремі приміщення (наприклад, власний туалет або кухню), а 36% не мають жодних окремих приміщень взагалі.

4.4 Велика варіативність форм муніципальної опіки

Форма прийому в муніципальних притулках також різноманітна. Серед українських біженців 72% певний час проживали в муніципальному пункті тимчасового розміщення біженців. У цих муніципальних притулках 23% мають повністю окремі приміщення (такі як кухня, ванна кімната, туалет), 28% - частково окремі приміщення, 37% - не мають окремих приміщень, а 12% взагалі не мають окремої кімнати. Трохи менше половини українських біженців у муніципальних пунктах розміщення повідомили, що живуть у пунктах, де проживає щонайменше 100 осіб (49%), далі йдуть пункти, де проживає від 50 до 100 осіб (24%), від 10 до 50 осіб (20%) і менше 10 осіб (7%).

4.5 Більше половини хочуть переїхати, бажано у власне житло

Хоча більше половини українських біженців хоча б раз переїжджали в межах Нідерландів (54%, рис. 4.4), значна група також ніколи не переїжджала (46%, рис. 4.4). Опираючись на кількість охочих переїхати (рис. 4.5), ми бачимо, що більше половини українських біженців дійсно хочуть переїхати (59%). Це стосується, головним чином, бажання переїхати в приватне житло, а така житлова ситуація, як ми бачимо, поки що не дуже поширена (10%, рис. 4.1).

Рисунок 4.4 Кількість переїздів

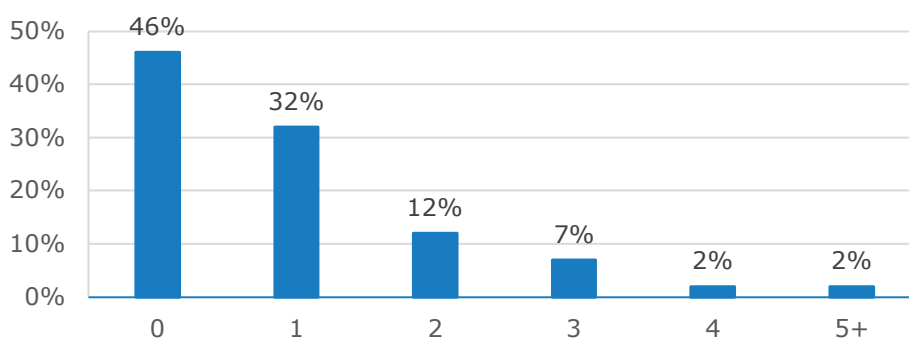
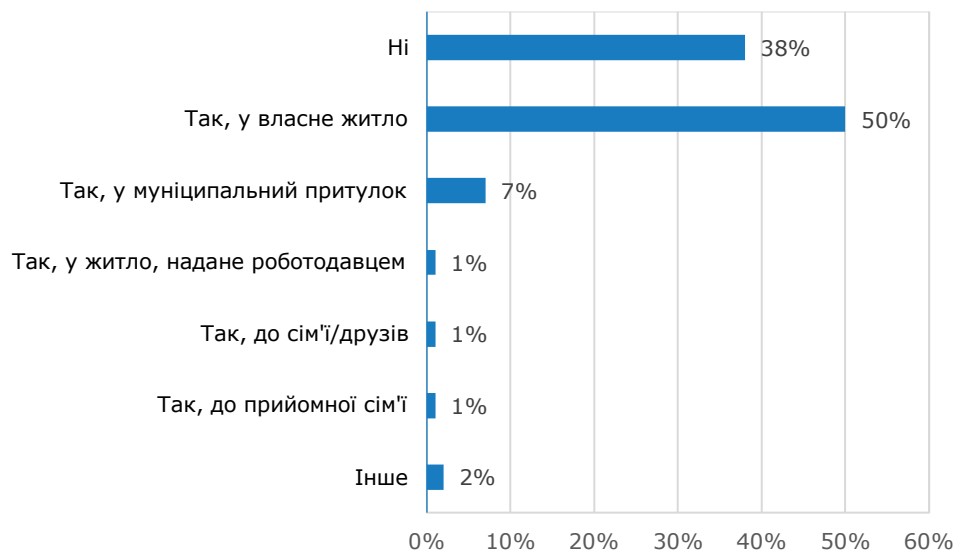

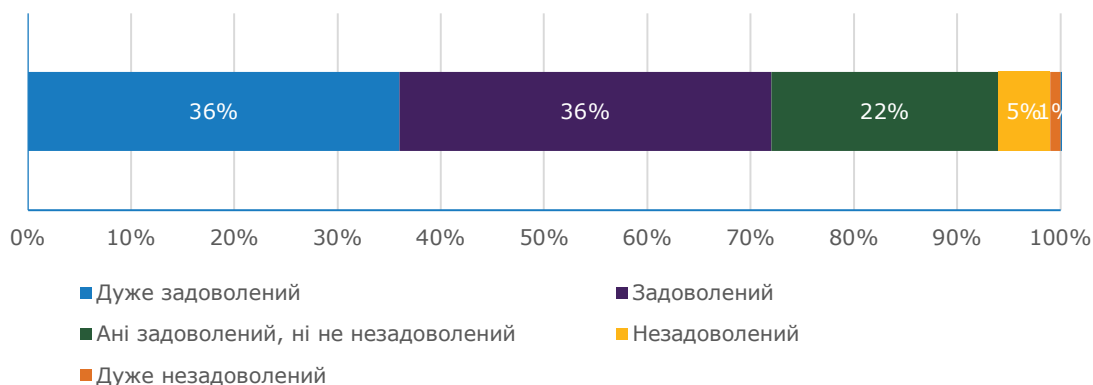
Рисунок 4.5 Потреби в переїзді

4.6 Незважаючи на бажання переїхати, рівень задоволеності житлом загалом високий

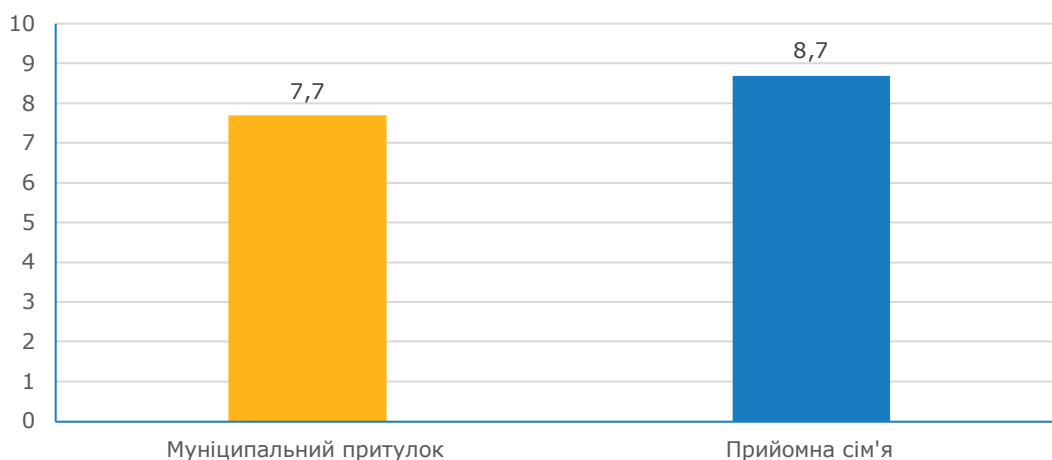
Те, що більшість українських біженців хочуть переїхати, не обов'язково означає, що вони незадоволені своїм нинішнім місцем проживання. Всього 72% українських біженців кажуть, що вони задоволені або дуже задоволені своїм нинішнім житлом (рис. 4.6), а 22% ставляться до свого поточного житла нейтрально. Лише 6% незадоволені або дуже незадоволені.

Рисунок 4.6 Задоволеність поточним житлом

Якщо ми розділимо задоволеність умовами проживання між муніципальними пунктами прийому та прийомними сім'ями, то побачимо, що задоволеність в цілому вища в прийомних сім'ях. Середня оцінка задоволеності муніципальними пунктами становить 7,7 з 10, а прийомними сім'ями - 8,7 з 10 (рис. 4.7). До 60% українських біженців, які проживали в прийомних сім'ях, оцінюють проживання в них на 10 балів з 10 можливих. Задоволеність муніципальними пунктами також загалом висока: 30% опитаних оцінили їх на 10 балів з 10 можливих. Оцінки нижче 6 балів з 10 нечасто зустрічаються в обох формах прийому, але дещо частіше в муніципальних пунктах прийому (20% в муніципальних пунктах прийому і 12% в прийомних сім'ях). Задоволеність роботою комунального пункту є дещо нижчою, якщо в ньому проживає більше людей (середня оцінка задоволеності становить 7,5 у закладах, де проживає щонайменше 100 осіб, 7,7 у закладах, де проживає від 50 до 100 осіб, 8,0 у закладах, де проживає від 10 до 50 осіб, та 8,2 у закладах, де проживає менше 10 осіб).

Рисунок 4.7 Середня задоволеність проживанням у муніципальному пункті тимчасового розміщення та прийомній сім'ї

4.7 Більш виражена підтримка в прийомних сім'ях, ніж у муніципальних пунктах

Як муніципальні притулки, так і прийомні сім'ї пропонують різні форми підтримки для українських біженців. На рис. 4.8 показано, який відсоток українських біженців, розміщених у муніципальних пунктах тимчасового розміщення та прийомних сім'ях, відчули цю підтримку в різних сферах підтримки під час прийому. Ми бачимо, що українські біженці, як правило, отримують більше підтримки від прийомних родин, ніж у муніципальних пунктах прийому біженців. У прийомних сім'ях вони отримують більше емоційної підтримки, підтримку в бюрократичних питаннях, юридичні консультації, щодо пошуку роботи, пошуку освіти для себе, пошуку житла, фінансову підтримку, пошуку догляду за дітьми або навчання для дітей, няньки, а також виховання/догляду за дітьми. Підтримка в доступі до медичних послуг не відрізняється між прийомними сім'ями та муніципальними притулками. Єдиною формою підтримки, більш поширеною в муніципальних пунктах прийому, ніж у прийомних сім'ях, є вивчення нідерландської мови або пошук когось, хто міг би допомогти з цим. Таким чином, у поточних дослідженнях щодо переваг та недоліків приватного догляду порівняно з муніципальним (див., наприклад, Русінович та Йонкер, 2023), наші результати вказують на те, що приватні заклади мають більше переваг.

Рисунок 4.8 Підтримка, отримана в муніципальному пункті та прийомній сім'ї

5 Ринок праці

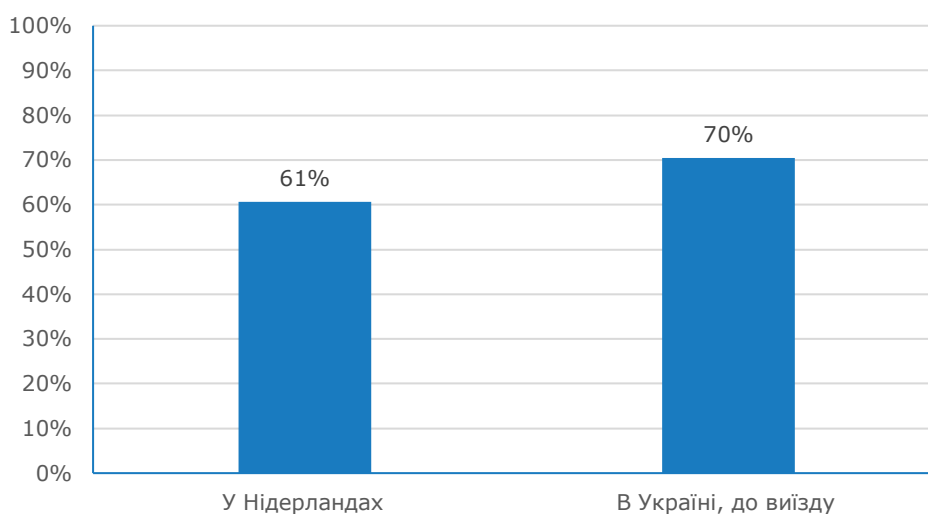
Бен ван Енк

Перший інформаційний бюлетень з результатами опитування ЛДСУБ показує, що багато українських біженців у Нідерландах швидко знайшли роботу (Ван Енк та ін., 2024). Особливістю цієї групи порівняно з іншими групами біженців є те, що вони не мають доступу до громадянської інтеграції (див. розділ 1). Натомість вони можуть почати працювати безпосередньо як наймані працівники без дозволу на роботу. У цьому розділі ми детальніше розглянемо становище українських біженців на ринку праці.

5.1 Українські біженці набагато частіше працевлаштовуються в перші роки, ніж власники статусу

61% українських біженців в Нідерландах працюють (рис. 5.1, див. «чиста участь» у графі 5.1). Серед них переважають чоловіки порівняно з жінками: 66% чоловіків мають роботу, тоді як 58% жінок - ні. Відносно невелика група (3%) працює (додатково) віддалено в Україні. Частка українських біженців, які працюють у Нідерландах, на 9 відсоткових пунктів нижча, ніж частка тих, хто працював до втечі в Нідерланди. Примітно, що за короткий час частка працюючих у Нідерландах вже наблизилася до частки працюючих в Україні до втечі, хоча до російського вторгнення 24 лютого 2022 року лише 5% перебували в Нідерландах на роботі (див. розділ 3). Більше того, чистий показник участі українських біженців є значно вищим порівняно з особами, які мають статус біженця, за аналогічний період: так, 11% власників статусу, які отримали його у 2021 році, були працевлаштовані через 12 місяців, а 15% - через 18 місяців (ЦБС, 2024f).

Рисунок 5.1 Порівняння чистої участі в Нідерландах та участі в Україні до виїзду

Графа 5.1 Пояснення чистої участі та безробіття

Чиста участь відноситься до частки **всього населення** (15-75 років), яке працює. **Рівень безробіття** - це процентне відношення до **робочої сили**.

Населення можна поділити на населення працездатного віку та населення непрацездатного віку. Робоча сила - це населення віком від 15 до 75 років.

Робочу силу можна поділити на:

- **Зайнята робоча сила.** Будь-хто, хто працює за наймом, незалежно від кількості годин, підпадає під цю категорію.
- **Незайнята робоча сила.** Це особи, які не мають оплачуваної роботи, але хочуть працювати, активно шукають роботу і готові приступити до неї в найкоротші терміни. Таким чином, безробіття - це відсоток до робочої сили.

Особи, які не мають роботи, не бажають працювати та/або активно не шукають роботу та/або не готові до неї в найближчій перспективі, включаються до **непрацюючого населення**.

Примітка: на основі ЦБС (2024с, 2024j), Гуїнк (2018, р. 118)

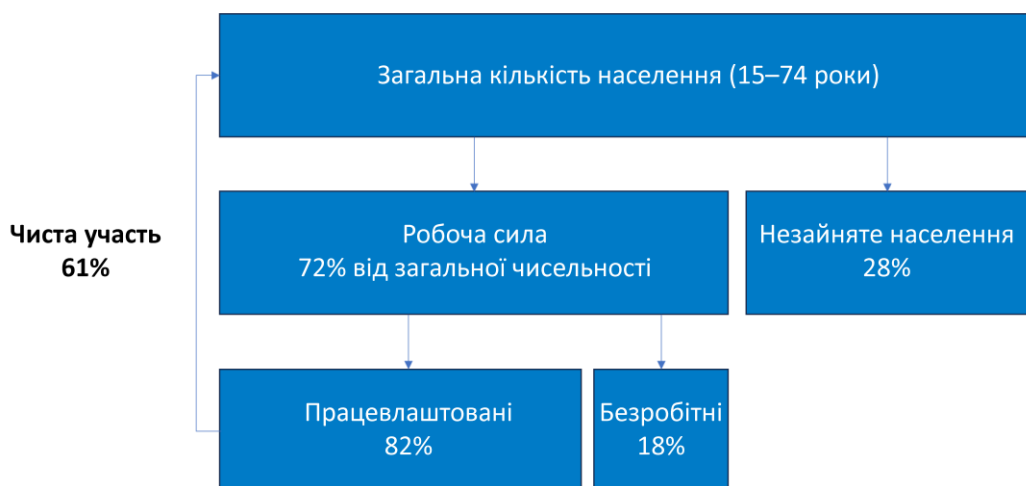
5.2 Майже п'ята частина робочої сили - безробітні

Більшість українських біженців належать до робочої сили (рис. 5.2). Це всі, хто мають роботу, а також ті, хто хоче працювати, готовий приступити до роботи та активно її шукає (див. графу 5.1). Серед робочої сили 18% є безробітними. Для порівняння, в період проведення опитування (кінець 2023 - початок 2024 року) 3,6% робочої сили Нідерландів були безробітними (ЦБС, 2024b).

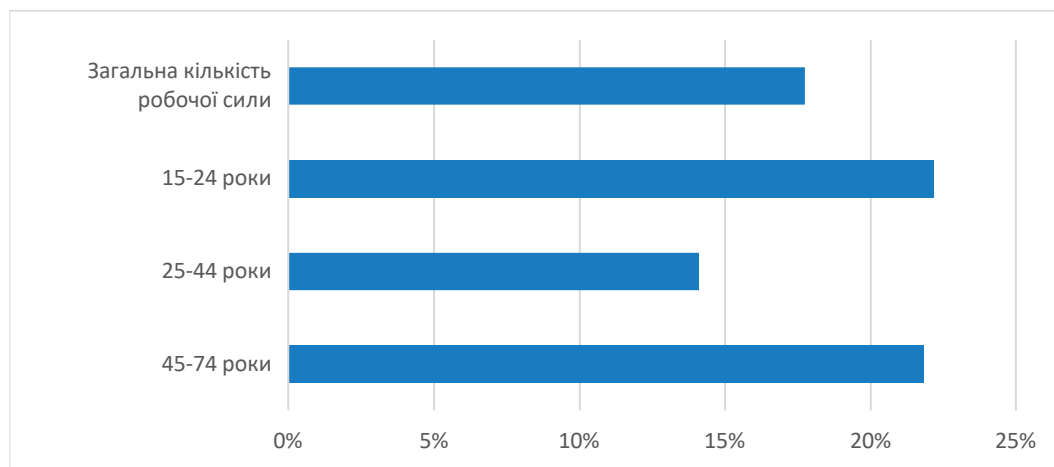
Рисунок 5.3 показує, що українські біженці у віці 25-44 років найменш схильні до безробіття, тоді як 15-24-річні та 45-74-річні - більш схильні до безробіття. Для 28% українських біженців вони не є частиною робочої сили. Серед непрацюючого населення 51% доглядають за сім'єю або домогосподарством, 31% - пенсіонери, 19% - школярі або студенти, а 20% - хворі або інваліди.⁴

⁴ Одночасно можуть застосовуватися кілька основних видів діяльності, тому відсотки складають більше 100%.

Рисунок 5.2 Населення працездатного віку, населення непрацездатного віку та чистий рівень участі

Рисунок 5.3 Безробіття за віковими групами

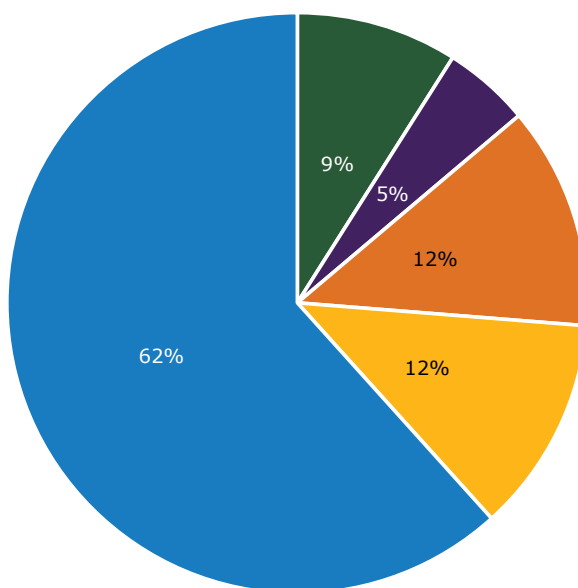

5.3 Більше половини працюють повний робочий день, частина хоче працювати більше

Українські біженці, які працюють, часто мають чудову роботу. Наприклад, 62% з них працюють повний робочий день (рис. 5.4). Це значно вище, ніж в частці населення Нідерландів (49%), яке працює повний робочий день (Kromhout & Souren, 2024). Таким чином, незважаючи на те, що частка робочих місць з повною зайнятістю серед українських біженців вже є високою, трудовий потенціал залишається невикористаним: насправді, 76% хочуть працювати повний робочий день. Ця різниця між прагненням і дійсністю краще зрозуміла, коли ми подивимося на наявність партнерів і дітей у домогосподарстві (див. розділ 2). Наприклад, батьки-одиначки - а це матері-одиначки у дев'яти з 10 випадків - хочуть працювати повний робочий день значно частіше (70%), ніж насправді працюють (50%). Для українських біженців, які мають партнера, але не мають дітей, різниця між часткою

тих, хто працює повний робочий день (73%), і тих, хто хоче працювати (81%), є менш вираженою. Ймовірно, що брак місць у закладах догляду за дітьми, який раніше був визначений Інститутом Верві-Йонкера та «Опорою» як основна перешкода для українських біженців з (маленькими) дітьми, відіграє важливу роль у цій великій різниці між прагненням і реальністю (Де Грюйтер та ін., 2024).

Рисунок 5.4 Скільки годин на тиждень Ви працюєте згідно з Вашим трудовим договором?

■ Менше 12 годин ■ Від 12 до 20 годин ■ Від 20 до 28 годин ■ Від 28 до 35 годин ■ 35 і більше годин

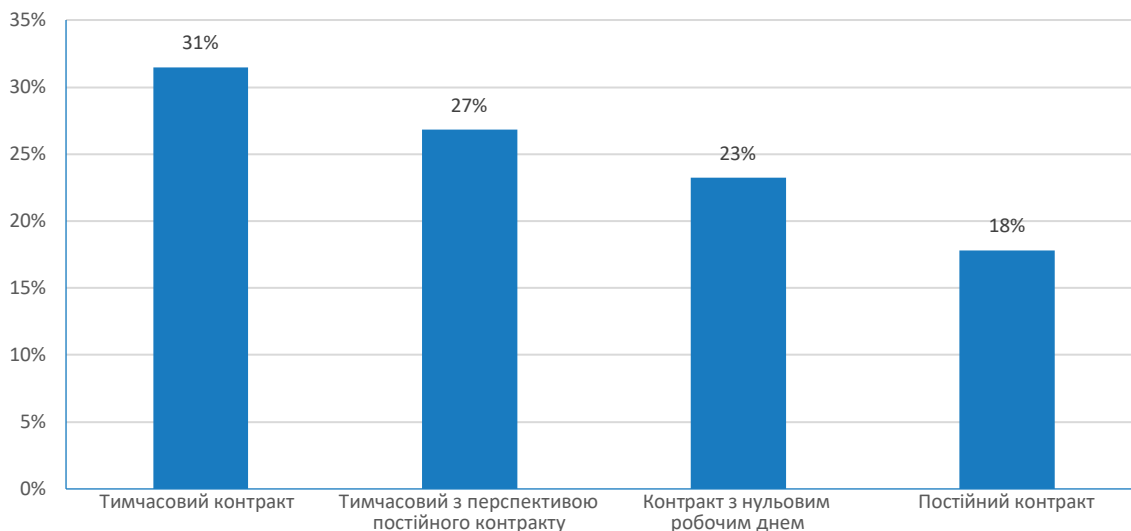
5.4 Постійних контрактів мало, майже чверть - працівники на вимогу

Переважає більшість українських біженців працюють за тимчасовими контрактами (рис. 5.5). Приблизно чверть з них - це контракт з нульовим робочим днем або за викликом. Ця частка є відносно високою порівняно з працюючим населенням Нідерландів, 10% якого працює за таким же контрактом (ЦБС, 2024к). Цей тип контракту створює нестабільне становище, оскільки не можна розраховувати на фіксовану кількість годин на тиждень - а отже, і на фіксований дохід. Про постійний контракт повідомили 18% українських біженців.⁵ Така низька частка певною мірою є очікуваною: Українські біженці перебувають у Нідерландах недовго, а постійні контракти для багатьох роботодавців стають можливими лише після низки тимчасових контрактів. Тому статус тимчасового перебування може стати тут додатковою перешкодою. Наприклад, у вищезгаданому звіті роботодавці вказують, що "залежність" від великої частки українських біженців в організації є ризиком, враховуючи їхній статус тимчасового перебування (Де Грюйтер та ін., 2024).

⁵ Це значно більше, ніж 7%, які мають постійний контракт, згідно з даними реєстру. Ця різниця може бути пов'язана з іншим визначенням постійного контракту в реєстрі порівняно з визначенням українських біженців.

Рисунок 5.5 Який у Вас тип зайнятості?

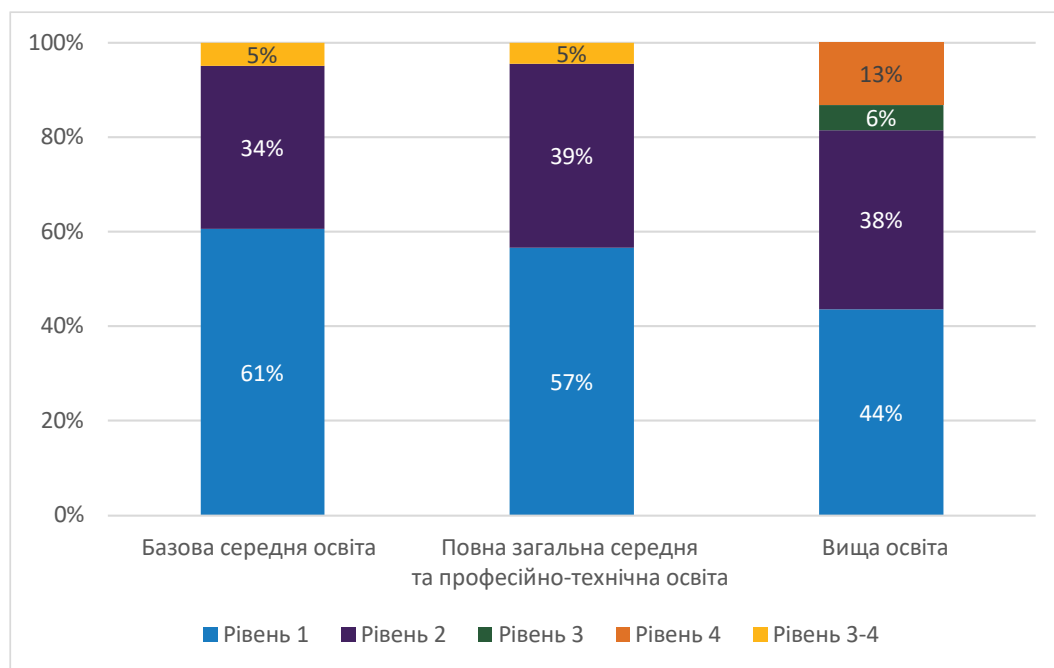
5.5 Велика частка працюють на посадах, що не відповідають їхньому рівню

У попередній публікації підкреслювався відносно високий освітній рівень українських біженців (Ван Енк та ін., 2024). Більше половини з них мають вищу освіту. Крім того, 22% отримали повну загальну середню та професійно-технічну освіту, 18% - неповну загальну середню та 5% - початкову освіту. Значна частина повідомляє, що їхня робота не відповідає їхньому рівню освіти: це стосується більш ніж чотирьох з 10 працюючих українських біженців.

Погляд на професійний рівень підтверджує картину значних невідповідностей на ринку праці (рис. 5.6).⁶ До половини українських біженців працюють на найнижчому професійному рівні, для якого достатньо базової освіти. Це частіше стосується жінок, ніж чоловіків: якщо жінки працюють на найнижчому професійному рівні у 55% випадків, то чоловіки - у 41%. Серед українських біженців з вищою освітою 81% працюють на посадах, що вимагають лише початкової або середньої освіти (рівень 1 або 2). Серед українських біженців з повною загальною середньою та професійно-технічною освітою 57% працюють за професіями, що вимагають лише базової освіти. Це стосується 61% українців з неповною середньою освітою. Висока частка українців, які працюють на найнижчому рівні, нагадує часто низький рівень зайнятості трудових мігрантів з Центральної та Східної Європи в Нідерландах. Наприклад, серед поляків, які прибули до Нідерландів у 2009 і 2010 роках, більше половини мали роботу найнижчого рівня у 2011 році (Гійсбертс та Лубберс, 2013, с. 90). У болгар вона становила понад чотири десятих.

⁶ Рівні професій від 1 до 4 за ISCO (Міжнародною стандартною класифікацією професій) приблизно відповідають чотирьом рівням освіти, показаним на малюнку. Наприклад, для рівня 1 достатньо базової освіти, а для рівня 4 потрібна вища освіта (ЦБС, 2024d; 2024g).

Рисунок 5.6 Рівень зайнятості за рівнем освіти

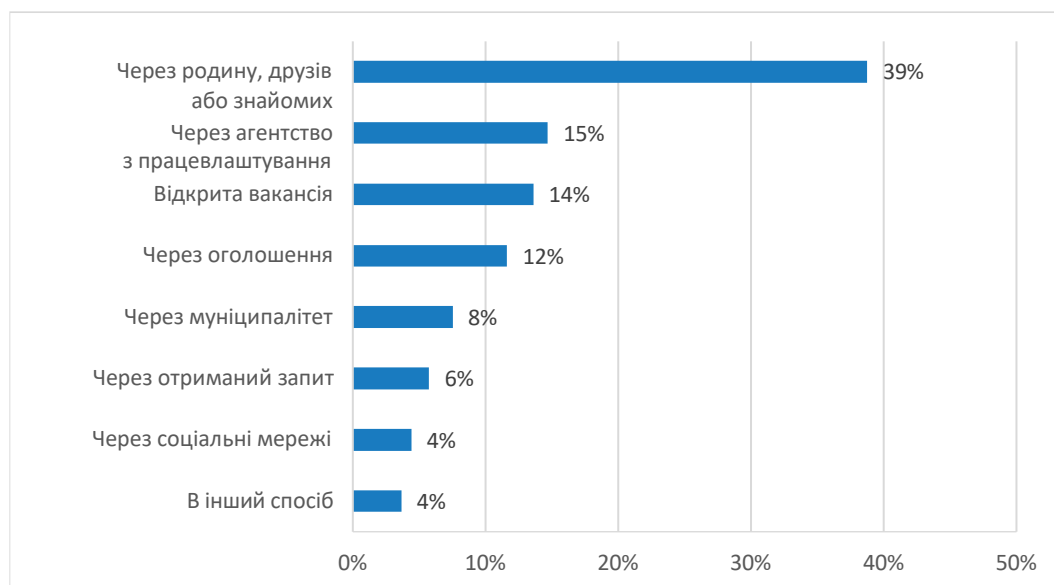

Примітка: розподіл рівнів професійної зайнятості для початкової освіти не показано через надто малий розмір групи. З тієї ж причини рівні 3 і 4 показані разом для молодшої середньої освіти та старшої середньої і професійно-технічної освіти.

5.6 Роботу здебільшого знаходять через родичів та друзів

Українські біженці працюють у різних професіях. Найпоширенішими професіями є прибиральники в готелях і офісах, вантажники і розвантажувачі, пакувальники, різноробочі, продавці-консультанти, некваліфіковані працівники в садівництві, кухарі, помічники кухарів і офіціанти та інші. Безумовно, найчастіше вони знаходять цю роботу через родину, друзів чи інші зв'язки (рис. 5.7). Інші способи, за допомогою яких вони знаходять роботу - це віддалені способи. Для пошуку роботи в нижній частині ринку праці особливо важливу роль відіграють неформальні зв'язки. Для вакансій вищого рівня частіше використовуються формальні шляхи, такі як відповідь на оголошення або відкриття вакансії.

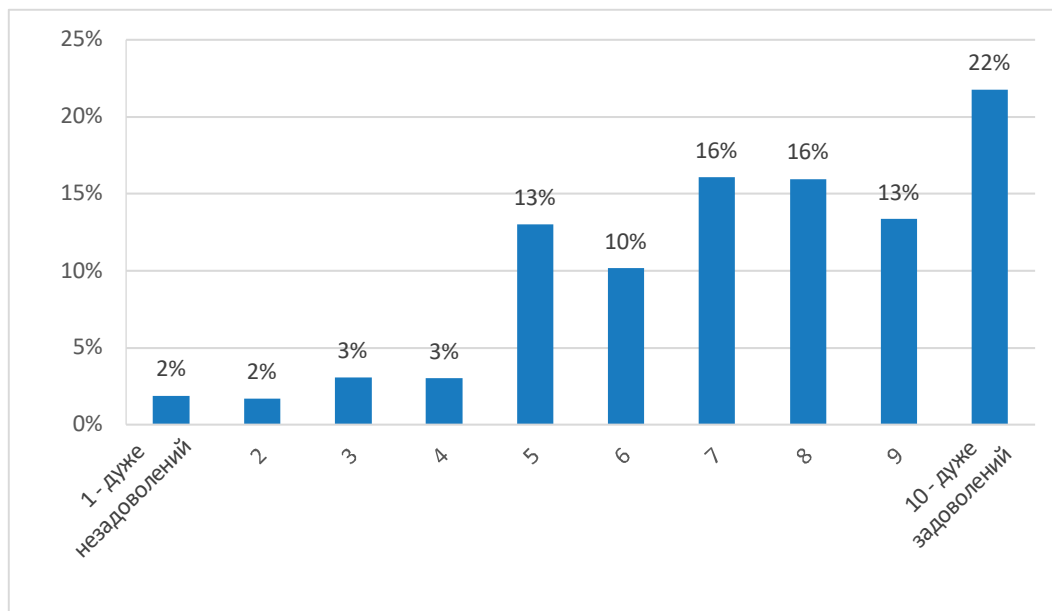
Рисунок 5.7 Як ви знайшли роботу?

5.7 Задоволеність роботою в середньому висока, але нижча для випускників університетів

Українські біженці загалом задоволені своєю поточною роботою (рис. 5.8). В середньому вони оцінюють задоволеність своєю роботою на 7,3 з 10. Існує навіть група з 22%, які ставлять своїй роботі найвищу оцінку - 10 балів. Відносно невелика група з 10% поставила роботі 4 або нижче. Українські біженці з вищим рівнем освіти загалом менш задоволені своєю роботою, ніж ті, хто має нижчий рівень освіти. Якщо українські біженці з початковою освітою оцінюють свою роботу в середньому на 8,4 бала, то для біженців з вищою освітою цей показник падає до 7 балів. Як зазначалося вище, той факт, що українські біженці з вищою освітою часто працюють нижче свого рівня, може відігравати певну роль у цьому.

Рисунок 5.8 Загалом, наскільки Ви задоволені своєю поточною роботою?

5.8 Понад три з десяти повідомляють про погані умови праці

Наведена вище позитивна картина щодо задоволеності роботою не заперечує того факту, що є й українські біженці, які працюють у поганих умовах праці. Респондентам було поставлено запитання, чи визнають вони один або більше з семи поганих умов праці на своїй роботі (рис. 5.9). До них відносяться відсутність можливості вільно висловлювати свої думки на робочому місці та дуже довгий робочий день. Серед працюючих українців 32% повідомляють про принаймні одну з цих незадовільних умов праці на своїй поточній роботі. Ця картина схожа на результати опитування українських біженців у 10 країнах-членах ЄС, проведеного у 2022 році (Eurofound & FRA, 2023).

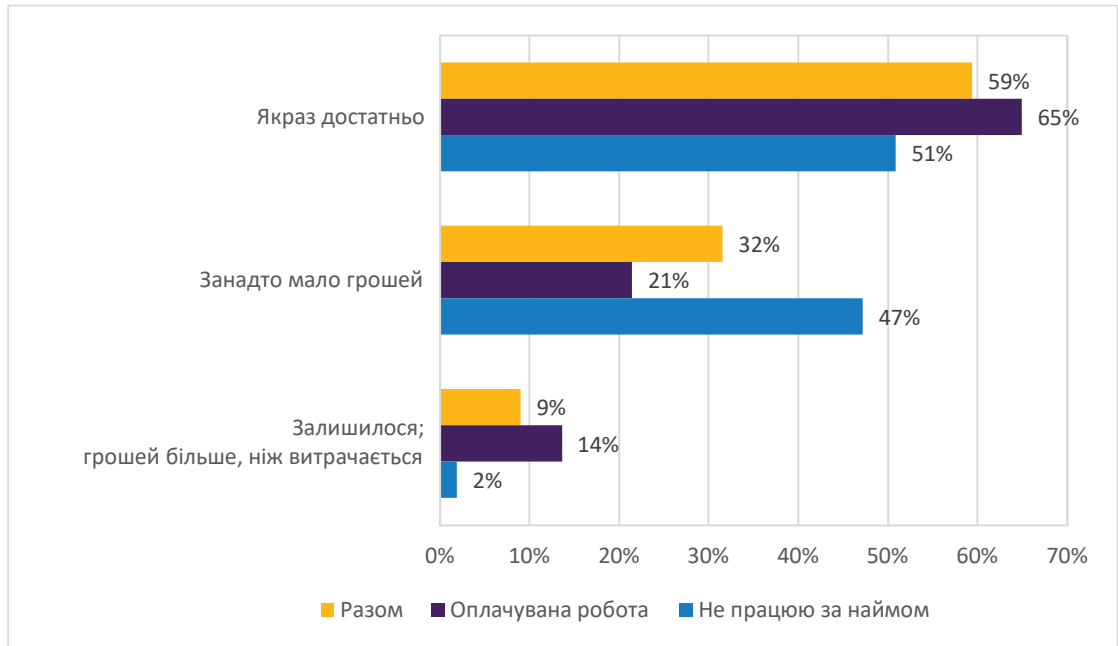
Рисунок 5.9 Чи стикалися ви з такими ситуаціями на роботі?

5.9 Більшість може зводити кінці з кінцями; без роботи зводити кінці з кінцями складніше

Більшість українських домогосподарств можуть звести кінці з кінцями у фінансовому плані (рис. 5.10). Українські біженці, які не мають оплачуваної роботи, перебувають у більш скрутному фінансовому становищі, ніж українські біженці, які мають оплачувану роботу. Порівняно з населенням Нідерландів в цілому, українські домогосподарства майже вдвічі частіше не можуть звести кінці з кінцями (CBS, 2024e). Дійсно, в той час як 32% українських домогосподарств не можуть звести кінці з кінцями, з такою ситуацією стикаються 17% нідерландських домогосподарств. Порівняно з сирійськими біженцями, картина знову відносно позитивна. Дійсно, в перші роки після отримання статусу біженця 42% сирійців не могли звести кінці з кінцями (Гуїнк, 2018). Інтерпретуючи цифри щодо фінансового становища українських біженців, важливо зазначити, що лише 10% з них орендують або придбали власне житло (див. Розділ 4). Тож для переважної більшості йдеться про фінансову самодостатність без власного житла.

Рисунок 5.10 Яке поточне фінансове становище Вашого домогосподарства?
Чи бракує грошей, чи залишаються гроші, чи їх якраз стільки, щоб вистачило?

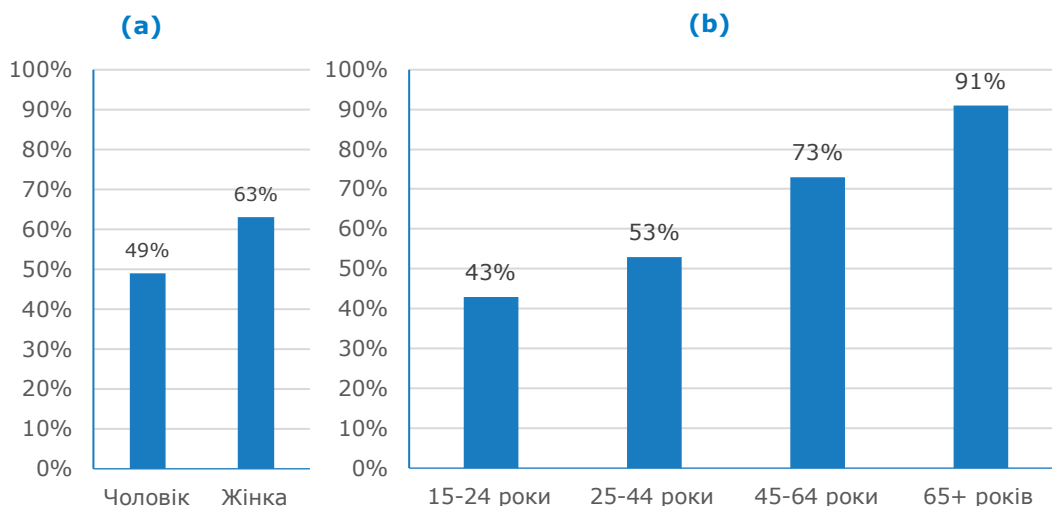
6 Здоров'я

Каспер Оттен

6.1 Багато хто має помірний або поганий стан здоров'я

Психічне здоров'я біженців є вразливим, наприклад, через ситуацію в країні походження, жорсткі умови під час переїзду та адаптацію до нової країни. Українські біженці не є винятком. В середньому вони мають гірший стан здоров'я, ніж населення в цілому і ніж деякі інші групи біженців. Йдеться про їхнє сприйняття здоров'я в загальному сенсі, пізніше ми розглянемо конкретно психічне здоров'я. Загалом, 58% зазначили, що їхній стан здоров'я є помірним або поганим; серед чоловіків цей показник становить 49%, а серед жінок - 63% (рис. 6.1a). Ці показники значно вищі, ніж серед загального населення Нідерландів та сирійських біженців (27% загального населення у віці 18+ у 2023 році повідомили про помірний або поганий стан здоров'я, ЦБС, 2023; цей показник для сирійських нідерландців становить 39% в опитуванні 2022 року; Куйперс та Ютерс, 2023). Більше того, сприйняття стану здоров'я серед українських біженців різко погіршується з віком (рис. 6.1b). Серед людей старше 65 років 91% повідомляють про помірний або поганий стан здоров'я.

Рисунок 6.1 Частка тих, хто має помірний або поганий стан здоров'я, за (a) статтю та (b) віком

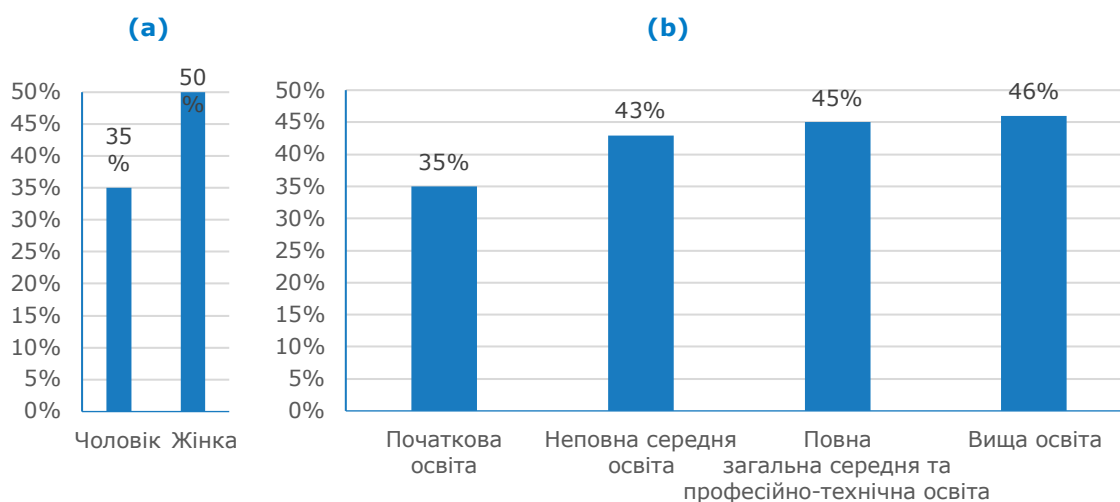

6.2 Погіршення психічного здоров'я та відносно високі проблеми зі сном

На психологічному фронті також є причини для занепокоєння. Згідно з загальноприйнятою методикою класифікації людей на психічно здорових і нездорових (Mental Health Inventory-5; Бервік та ін., 1991; ЦБС, 2023), до 45% людей є психічно нездоровими. А це 35% чоловіків і 50% жінок (рис. 6.2a). Ці показники також вищі, ніж серед загального населення Нідерландів (14% психічно нездорових у 2023 році, ЦБС, 2023) та сирійських біженців (39% психічно

нездорових в опитуванні 2022 року і 35% в опитуванні 2017 року, Куйперс та Ютерс, 2023). Українські біженці з вищою освітою більш схильні до психічних порушень (рис. 6.2b). Це узгоджується з іншими дослідженнями, які також показують, що біженці, які отримали вищу освіту, мають гірше психічне здоров'я (Потер та Гасалм, 2005). Насправді, серед населення в цілому люди, які здобули вищу освіту, мають кращий психічний стан (Сільва та ін., 2016). Крім того, виявлено ознаки проблем зі сном: 41% українських біженців повідомляють, що добре сплять лише іноді, рідко або ніколи (для порівняння, серед загального населення у 2022 році 26% повідомили, що страждали від проблем зі сном постійно, часто або дуже часто, ЦБС, 2023 рік).

Рисунок 6.2 Частка психічно нездорових людей, розбита за (а) статтю та (б) освітою

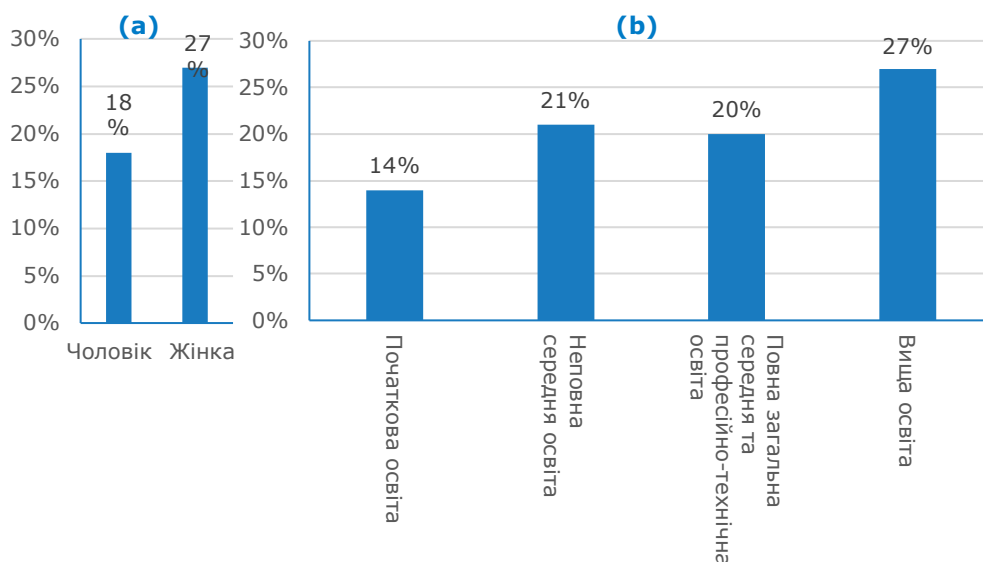

6.3 Робота, фінансові питання та мовний бар'єр є основними джерелами стресу

Врешті, результати показують, що певна частина українських біженців відчуває сильний або дуже сильний стрес. А це 18% чоловіків і 27% жінок (рис. 6.3a). Ці відсотки близькі до показників серед населення в цілому (21% людей старше 18 років пережили (сильний) стрес у 2022 році, НІЗНС, 2022) та сирійських біженців (29% пережили (сильний) стрес у 2022 році, Куйперс та Ютерс, 2023). Як і частка психічно нездорових людей, частка українських біженців, які відчувають (дуже) сильний стрес, вища серед осіб з вищим рівнем освіти (рис. 6.3b).

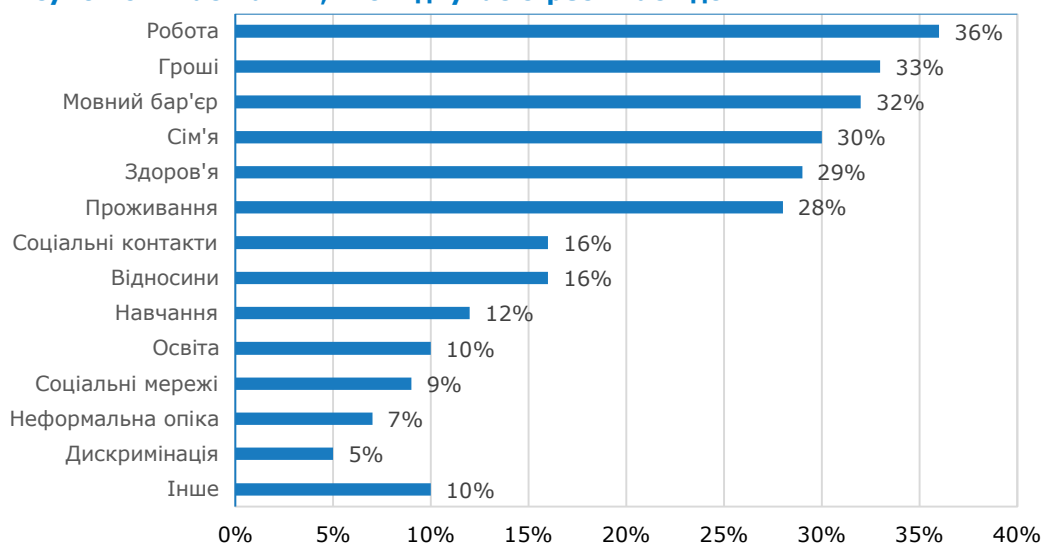

Рисунок 6.3 Частка тих, хто відчуває (дуже) сильний стрес, з розбивкою за (а) статтю та (б) освітою

Тих, хто повідомив, що відчував стрес, запитували, в яких сферах вони відчували стрес. Відповіді на це запитання показані на рисунку 6.4. Найчастіше ми бачимо стрес у сфері роботи (36%), фінансових питань (33%) та мовних бар'єрів (32%). Стрес у сферах сім'ї (30%), здоров'я (29%) та житла (28%) також є відносно поширеним порівняно з іншими сферами. Слід зазначити, що деякі з цих сфер стосуються лише підгруп. Наприклад, стрес, пов'язаний з навчанням, актуальний лише для осіб шкільного віку (близько 8% групи). Серед школярів, які відчувають стрес, ми бачимо, що 71% відчувають стрес у зв'язку з навчанням.

Рисунок 6.4 Частка тих, хто відчуває стрес внаслідок:

6.4 Жінки мають гірше здоров'я, ніж чоловіки

Загалом, очевидно, що стан здоров'я жінок в середньому набагато гірший, ніж у чоловіків. Жінки мають гірше здоров'я в цілому, частіше страждають від психічних розладів і частіше відчують (дуже) сильний стрес. Ці гендерні відмінності також частково помітні серед населення в цілому, але часто вони менші (ЦБС, 2023). Якою мірою відносно гірший стан здоров'я жінок серед українських біженців пов'язаний із занепокоєнням щодо їхніх партнерів-чоловіків та родичів в Україні, можна буде з'ясувати в майбутніх дослідженнях.

6.5 Використання медичних послуг у Нідерландах є відносно низьким

Незважаючи на відносно високу поширеність проблем зі здоров'ям, рівень користування медичними послугами в Нідерландах серед українських біженців нижчий, ніж серед загального населення (порівняно з останніми даними за 2023 рік; ЦБС, 2023) та сирійських біженців (порівняно з останніми даними за 2022 рік; Куйперс та Ютерс, 2023). Цей показник вимірювався за допомогою запитання про те, чи контактували вони з лікарем загальної практики, медичним спеціалістом у лікарні, стоматологом та психологом/психіатром у Нідерландах протягом останнього року. Серед українських біженців 56% контактували з лікарем загальної практики, порівняно з 69% серед загального населення та 75% серед сирійських біженців. Контакт зі стоматологом мали 41% українських біженців, 81% серед загального населення та 74% серед сирійських біженців. Лише 6% українських біженців контактували з психологом/психіатром. Це менше, ніж серед населення в цілому (11%) та сирійських біженців (9%). Частота контактів з медичним фахівцем у лікарні серед українських біженців (40%) помітно не відрізняється від такої серед загального населення (43%) та сирійських біженців (42%). Зрештою, деякі з українських біженців скористалися допомогою в Україні в минулому році. З опитаних 27% контактували з сімейним лікарем в Україні, 29% - зі стоматологом, 25% - з медичним спеціалістом у лікарні та 7% - з психологом/психіатром.

Таким чином, рівень користування медичними послугами в Нідерландах серед українських біженців загалом нижчий, ніж серед загального населення та сирійських біженців. Варто зазначити, що використання медичних послуг в Україні частково відрізняється від Нідерландів. Наприклад, попередні дослідження свідчать, що в Україні люди часто пропускають візит до лікаря загальної практики, оскільки звикли звертатися до фахівця безпосередньо, коли у них виникають скарги (Коудійс та Смаль, 2022). Крім того, попередні дослідження свідчать, що рівень психічного здоров'я в Україні є відносно низьким, але стигматизація ґрунтується на психосоціальних скаргах та зверненні за медичною допомогою (Всесвітня організація охорони здоров'я, 2020). Інші причини невідповідності між високою поширеністю проблем зі здоров'ям серед українських біженців і низьким рівнем використання нідерландської медичної допомоги для вирішення цих проблем, наведені в дослідницькій літературі, включають незнання нідерландської системи охорони здоров'я, мовний бар'єр і проблеми з можливостями надання медичної допомоги (Оттен та ін., 2023).

7 Соціальні контакти та мова

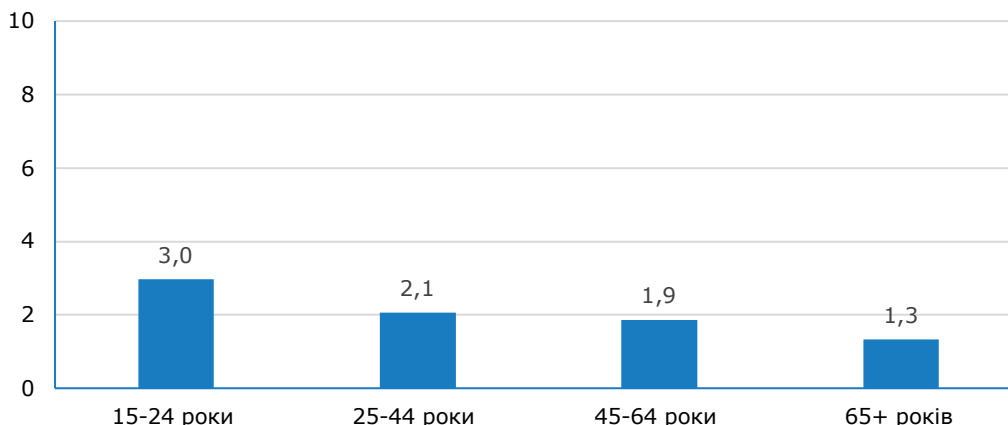
Вардан Барсеґян

Соціальні контакти важливі для психічного благополуччя та соціально-економічного становища (Обухова та Лан, 2013; Умберсон та Монтез, 2010). Тому наявність (хороших) соціальних контактів є важливою, особливо для людей з вразливих груп, таких як біженці (Канас та ін., 2011). Ми розрізняємо соціальні контакти з нідерландцями та соціальні контакти з українцями, оскільки вони можуть бути корисними з різних причин. Контакти з нідерландцями можуть допомогти їм краще орієнтуватися в суспільстві, що їх приймає, наприклад, у пошуку роботи. Контакти з українцями, наприклад, можуть покращити психічний стан.

7.1 Рівень володіння нідерландською мовою обмежений, особливо серед людей похилого віку

Оволодіння нідерландською мовою є важливим для побудови міцних зв'язків з нідерландцями. Однак ми бачимо, що трохи більше половини українських біженців повідомляють, що не розмовляють нідерландською мовою. Середня оцінка, яку українці ставлять собі за рівень володіння нідерландською мовою, становить 2,2 (за шкалою від 1 до 10; Ван Енк та ін., 2024). На рисунку 7.1 показано, що старші люди дають собі нижчу оцінку за рівень володіння мовою.

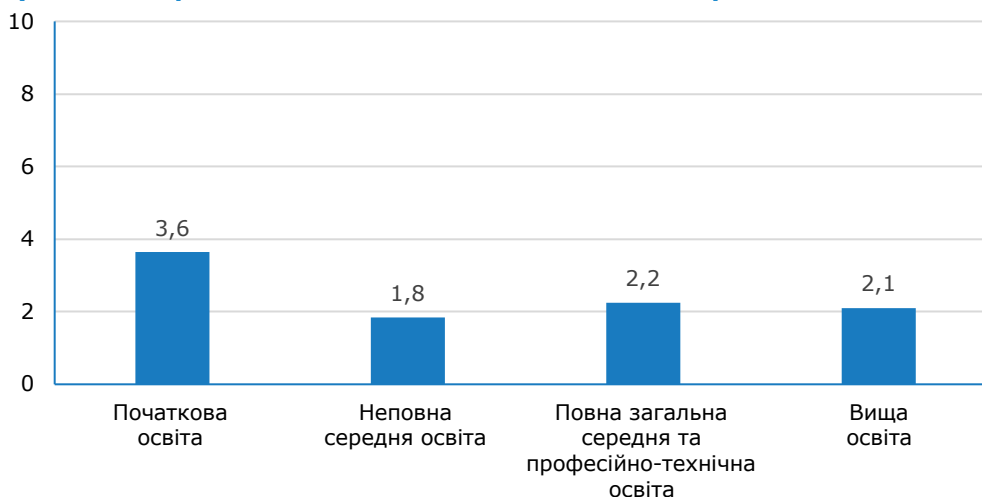
Рисунок 7.1 Середня оцінка з мови за віком

Якщо ми подивимося на середній бал з мови за освітньою категорією (рис. 7.2), то побачимо цікавий результат: Українські біженці з початковою освітою оцінюють свою мову вище, ніж ті, хто має іншу освіту. Можливим поясненням цього є те, що українці, які мають університетську освіту, менше інвестують у вивчення нідерландської мови, оскільки вони вже добре володіють англійською. І ми бачимо, що це відображено в даних: 31,2% українців, які мають щонайбільше початкову освіту, не володіють англійською мовою, тоді як серед українців з вищою освітою цей показник становить лише 14,5%. Якщо дивитися на всю групу, то приблизно 7 з 10 українців володіють англійською мовою (на різних рівнях). Враховуючи дуже

обмежене володіння нідерландською мовою в групі, знання англійської мови є дуже важливим для того, щоб зорієнтуватися в Нідерландах.

Рисунок 7.2 Середній бал з мови за освітньою категорією.

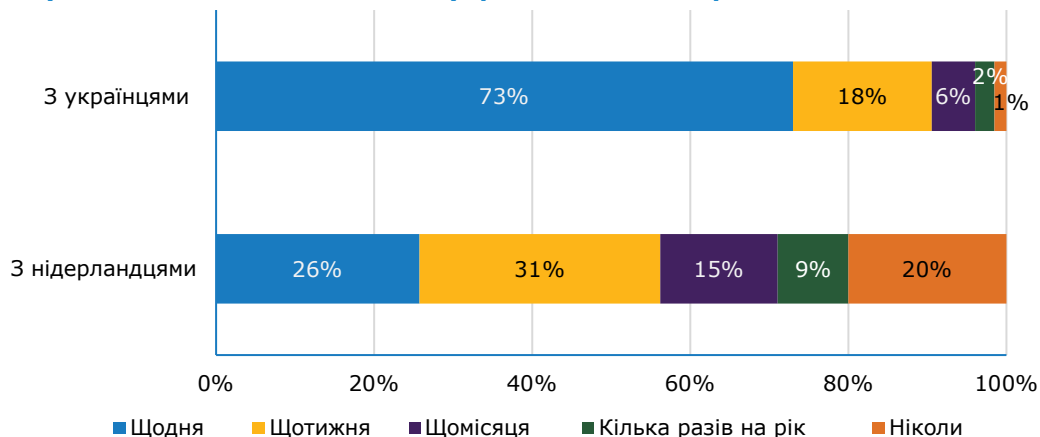
Ми бачимо, що українці хотіли б краще вивчити нідерландську мову. Коли ми запитуємо, в якій сфері люди потребують підтримки, найчастіше (43%) називають допомогу у вивченні нідерландської мови (Ван Енк та ін., 2024). Повний перелік усіх видів допомоги, які можна було обрати, можна знайти в нещодавно опублікованому інформаційному бюлетені (Ван Енк та ін., 2024).

7.2 Багато соціальних контактів з українцями, менше з нідерландцями

Обмежене володіння нідерландською мовою може вплинути на соціальні контакти з нідерландцями. На рис. 7.3 показано, що лише 57% українських біженців контактують з нідерландськими сусідами, друзями або знайомими щотижня або частіше; а 20% українців ніколи не контактують з нідерландцями або контактують з ними рідше, ніж кілька разів на рік. Порівняно з сирійськими біженцями невдовзі після їхнього прибуття, українці дещо рідше контактують з нідерландцями (приблизно на 11 відсоткових пунктів менше; Нуйтгедагт, 2023). Це також може бути пов'язано з тим, що багато українців все ще перебувають у муніципальних притулках (67%). Детальніше про ситуацію з проживанням українських біженців читайте в розділі 4 цього звіту.

Рисунок 7.3 також показує, що 91% українців контактують з українськими сусідами, друзями чи знайомими щотижня або частіше. Порівняно з сирійськими біженцями невдовзі після прибуття, українці мають набагато більше контактів у своїй групі (приблизно на 30 відсоткових пунктів більше; Нуйтгедагт, 2023). Можливо, частково це пов'язано з тим, що багато українців проживають у муніципальних притулках, які приймають лише осіб української національності, тоді як сирійці вже живуть самостійно в нідерландських муніципалітетах.

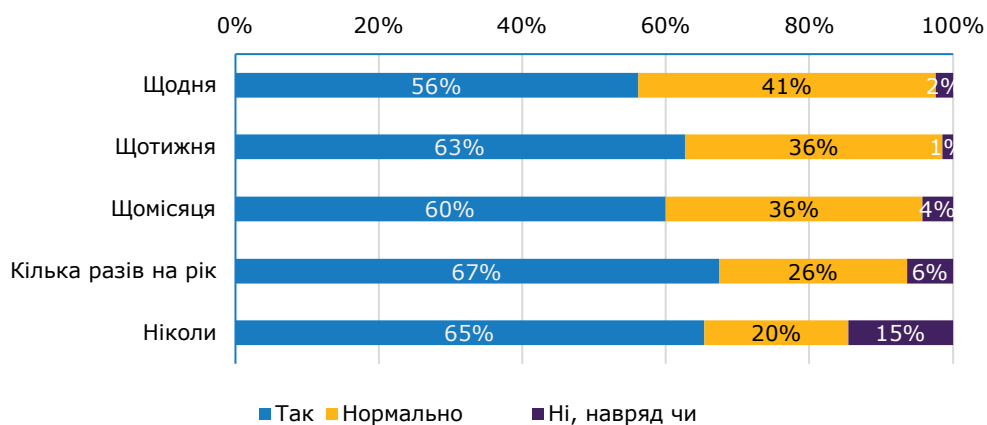
Рисунок 7.3 Частота контактів з українцями та нідерландцями.

7.3 Більше контактів з нідерландцями вітається

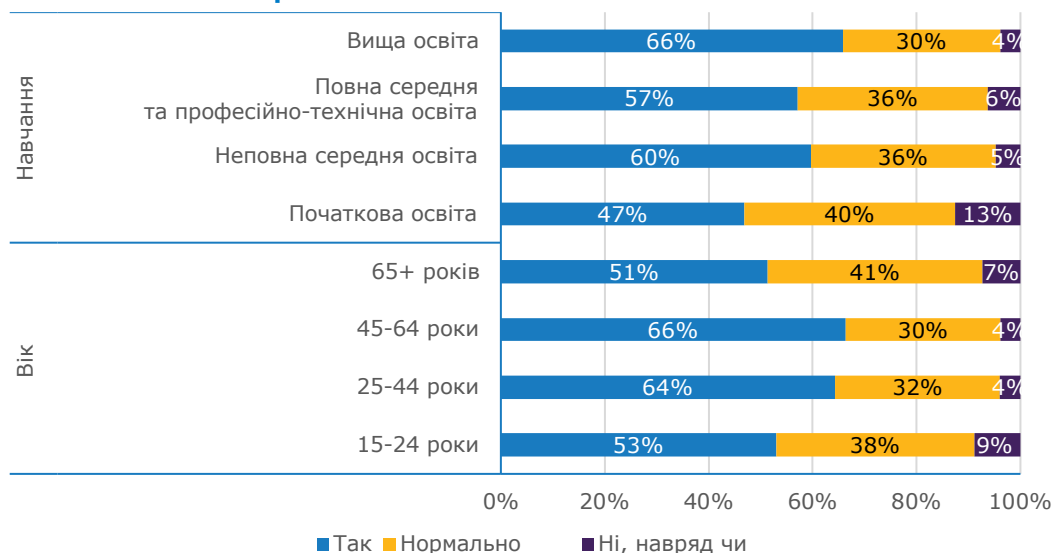
Хоча українські біженці ще не мають багато соціальних контактів з нідерландцями, вони загалом відкриті до них. Майже 62% українців хотіли б мати більше контактів з нідерландцями. Особливо це стосується людей, які зараз мало контактують з нідерландцями (рис. 7.4).

Рисунок 7.4 Бажання мати більше контактів з нідерландцями в розрізі частоти контактів

Розглядаючи розподіл за освітніми категоріями та віком, ми бачимо, що українці з вищою освітою та середнього віку дещо частіше бажають контактувати з нідерландцями (рис. 7.5).

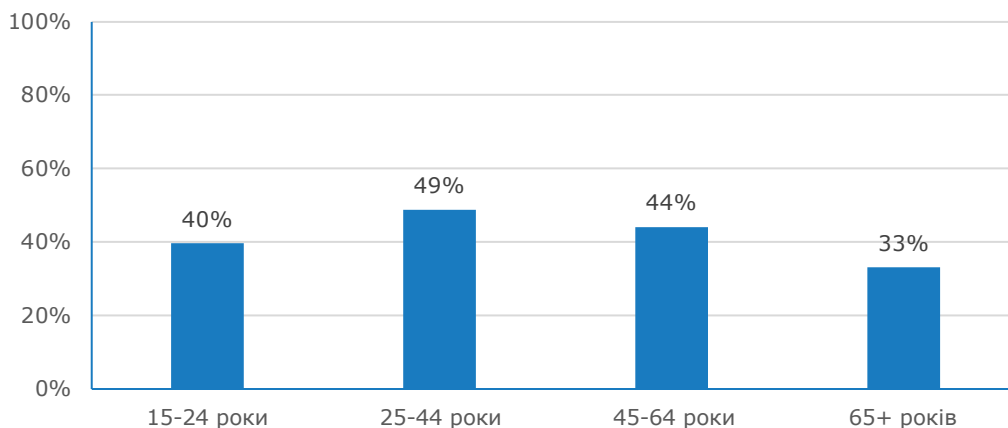
Рисунок 7.5 Бажання мати більше контактів з нідерландцями за освітньою категорією та віком

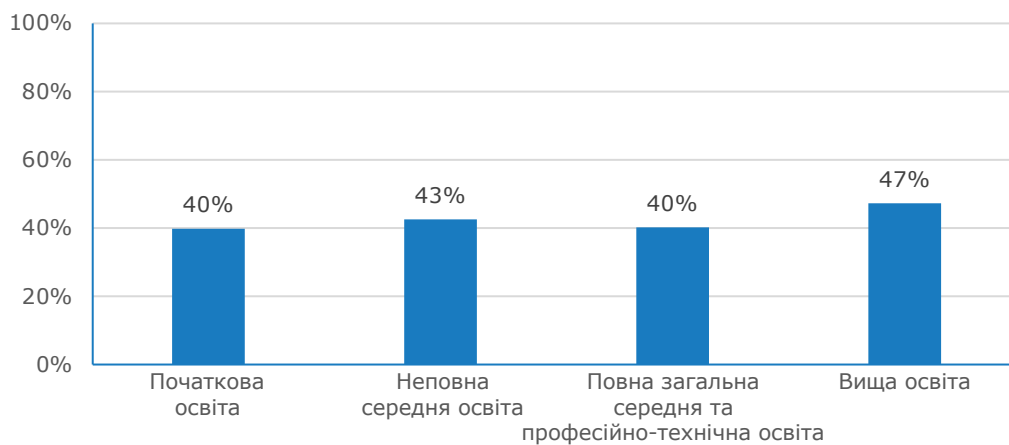
7.4 Відносно високий рівень соціальної самотності

Важливо знати достатньо людей, до яких можна звернутися з проблемами, яким ви повністю довіряєте і з якими відчуваєте зв'язок. Коли таких людей немає, ми говоримо про соціальну самотність. Ми бачимо, що 45% українських біженців є дуже соціально самотніми, що вище, ніж серед населення Нідерландів загалом. Близько 27% нідерландців, народжених за межами Нідерландів, є дуже соціально самотніми, в той час як серед жителів без міграційного минулого це стосується 12% (ЦБС, 2024а). Молоді дорослі українські біженці (віком 25-44 роки) найбільш схильні до соціальної самотності (рис. 7.6а). Це також стосується нідерландського населення (так само). Українці з вищою освітою також часто відчувають соціальну самотність (рис. 7.6b).

Рисунок 7.6а Сильна соціальна самотність, розподілена за віком

Рисунок 7.6в Сильна соціальна самотність у розрізі категорій освіти

8 Дискримінація та інституційна довіра

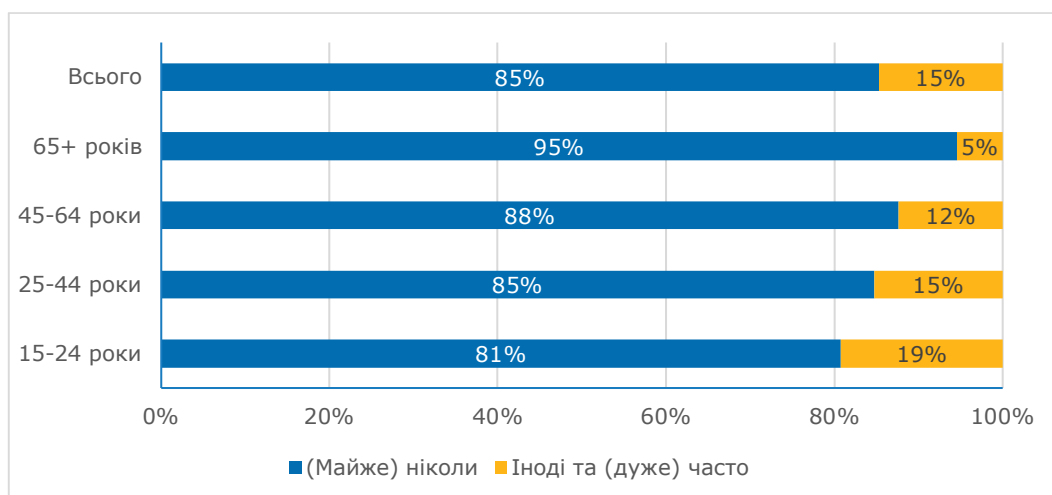
Вардан Барсеґян

Нідерланди є конституційною державою. Це означає, що всі люди рівні перед законом і до них повинні ставитися однаково. Для верховенства права проблематично, якщо певні групи, такі як біженці, відчувають дискримінацію або не довіряють нідерландським інституціям, таким як уряд або судді.

8.1 Кожен шостий зазнавав дискримінації з боку нідерландців

Українські біженці іноді мають негативний досвід перебування в Нідерландах. Майже 15% українців стверджують, що вони самі час від часу зазнавали дискримінації з боку нідерландців (рис. 8.1). Цей відсоток на п'ять відсоткових пунктів вищий, ніж для сирійців у 2017 році (невдовзі після їхнього прибуття) (Нуїтгедагт, 2023). Однак частка українських біженців, які відчувають дискримінацію, подібна до частки серед інших груп зі Східної Європи: Болгари (14%), росіяни (14%) і румуни (12%), які були виміряні до початку війни (Аккерманс та Клустерман, 2022). Молодші українці відчувають себе дещо більш дискримінованими, ніж старші. Одне з можливих пояснень полягає в тому, що молоді українці більш схильні до участі в житті суспільства або відчувають більший тиск щодо інтеграції (в ширшому сенсі), тоді як такі очікування не є настільки сильними для біженців старшого віку.

Рисунок 8.1 Кількість нідерландців, які зазнали дискримінації, з розбивкою за віком

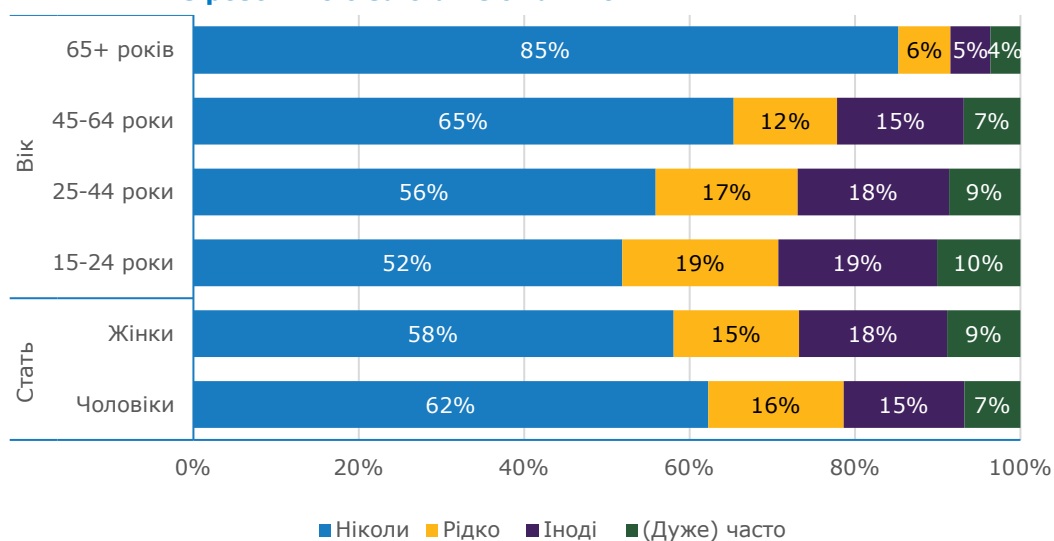
8.2 Четверо з десяти зазнають інституційної дискримінації

Нижче ми розглядаємо дискримінацію з боку інституцій або в певних інституційних контекстах: муніципалітету чи уряду, поліції, на ринку житла, на роботі, в навчанні та у сфері догляду. Близько 40% українських біженців відчувають (рідко, іноді або

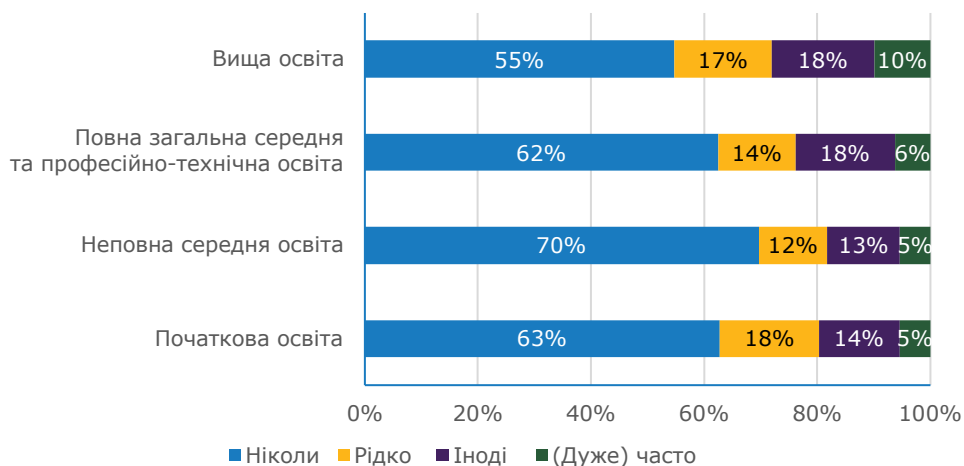
часто) дискримінацію принаймні в одному з цих інституційних контекстів. Жінки та молодші українці частіше стикаються з інституційною дискримінацією, ніж чоловіки та старші люди (рис. 8.2). Найчастіше згадується дискримінація на роботі (26%), найменше - з боку поліції (6%). Це корелює з дослідженням зробленим серед сирійських біженців (Нутгедагт, 2023).

Рисунок 8.2 Дискримінація, з якою стикалися респонденти, за установами, з розбивкою за статтю та віком

Цікаво, що українці з вищою освітою найчастіше стикаються з інституційною дискримінацією (рис. 8.3). Цей висновок узгоджується з інтеграційним парадоксом, який стверджує, що мігранти, в тому числі біженці, які здобули вищу освіту, можуть бути більш критичними до суспільства, яке їх приймає, оскільки вони краще розпізнають дискримінацію і краще усвідомлюють своє несприятливе соціальне становище (Веркуйтен, 2016). Водночас ми не бачимо значних відмінностей у сприйнятті нідерландцями дискримінації між людьми з різним рівнем освіти.

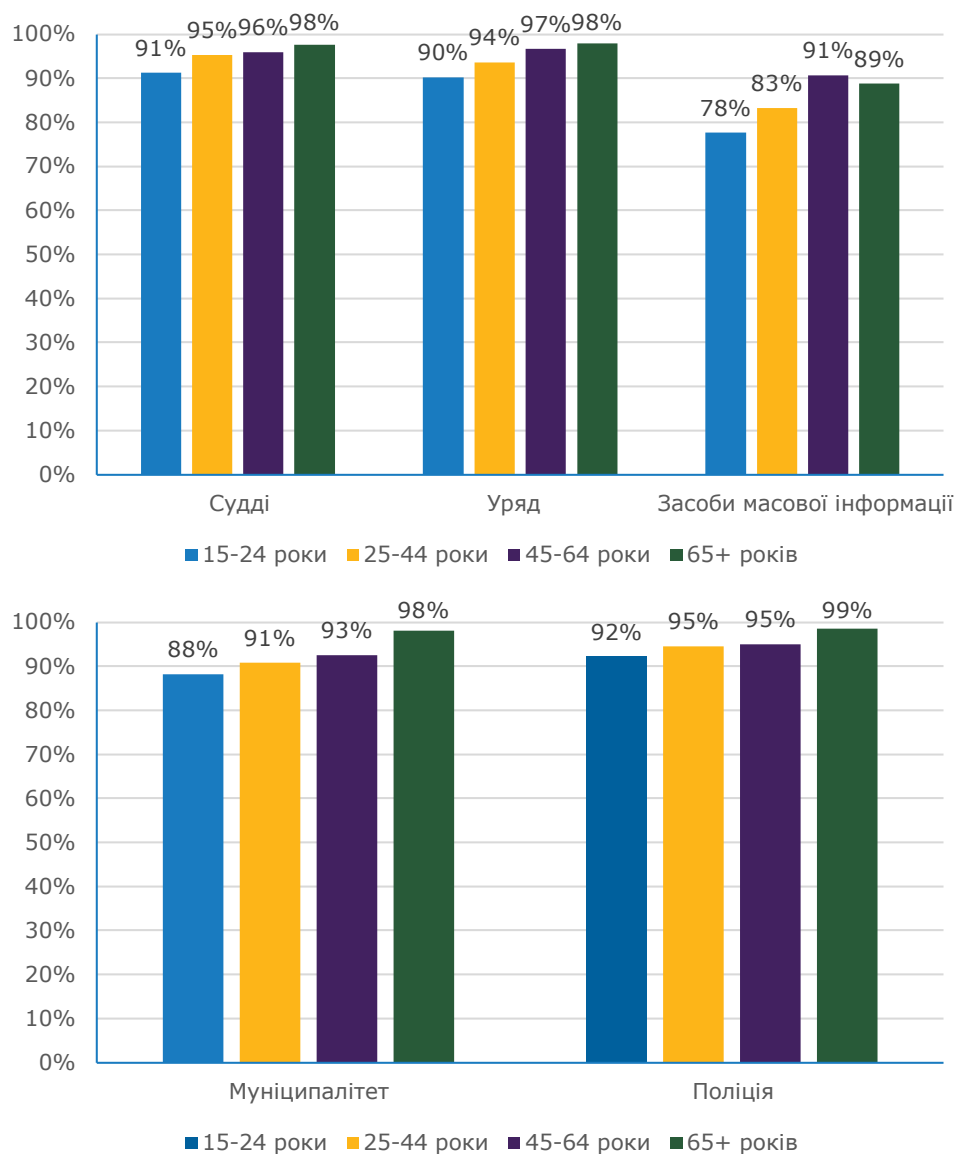
Рисунок 8.3 Дискримінація, з якою стикалися заклади освіти, з розбивкою за рівнем освіти

8.3 Висока довіра до нідерландських інституцій

Незважаючи на відчутну інституційну дискримінацію, більшість українців мають (високий) рівень довіри до нідерландських інституцій (рис. 8.4). Понад 91% українських біженців довіряють суддям, уряду, міліції та муніципалітетам. Значно менше людей довіряють засобам масової інформації. Ці показники подібні до показників серед сирійських біженців і набагато вищі, ніж серед населення в цілому (61,2%) (Нуїтгедагт, 2023; ЦБС, 2024і). Старші українці більше довіряють інституціям, ніж молодші. Ця закономірність також простежується серед сирійських біженців (Нойон та Маліпаард, 2020).

Рисунок 8.4 Довіра до інституцій за віком

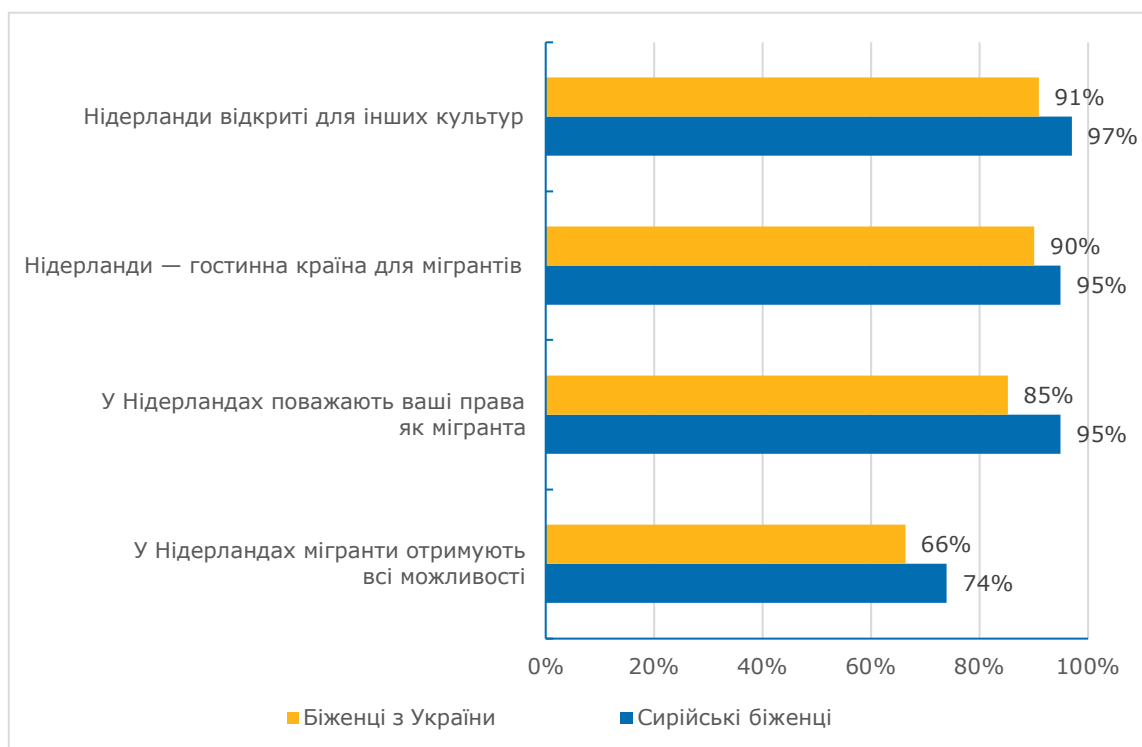

Примітка: відсоток українських біженців, які мають (високу) довіру до нідерландських інституцій.

8.4 Позитивний імідж роботи з мігрантами в Нідерландах

Зрештою, ми розглянемо погляди українських біженців на соціальний клімат у Нідерландах щодо мігрантів. Порівняно з позицією сирийців, становище українців є більш хитким. Тому ми очікували, що вони будуть менш позитивно оцінювати соціальний клімат. На рис. 8.5 показано результати порівняно з сирийськими біженцями невдовзі після їхнього прибуття (Дагевос та Мілтенбург, 2020). Хоча українці справді дещо менш позитивно оцінюють соціальний клімат порівняно з сирийцями, сприйняття роботи з мігрантами в Нідерландах позитивне, а відмінності незначні.

Рисунок 8.5 Думки про соціальний клімат у Нідерландах щодо мігрантів

Literatuur

- Adviesraad Migratie (2023). *De prijs van tijdelijkheid. Perspectief voor Oekraïense ontheemden in Nederland*. Adviesraad Migratie.
- Akkermans, M., & Kloosterman, R. (2022). *Gediscrimineerd gevoeld? Statistische Trends*. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Geraadpleegd op 27 augustus 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/gediscrimineerd-gevoeld>
- Bakker, L. & Dagevos, J. (2017). Sociale integratie of segregatie? Ontwikkelingen in de sociale contacten van asielmigranten. In M. Maliepaard, B. Witkamp, R. Jennissen (Reds). *Een kwestie van tijd. De integratie van asielmigranten: een cohortonderzoek* (pp. 63-76). WODC.
- Berwick, D. M., Murphy, J. M., Goldman, P. A., Ware Jr, J. E., Barsky, A. J., & Weinstein, M. C. (1991). Performance of a five-item mental health screening test. *Medical care*, 169-176.
- Brücker, H., Ette, A., Grabka, M. M., Kosyakova, Y., Niehues, W., Rother, N., Spieß, C. K., Zinn, S., Bujard, M., Cardozo, A., Décieux, J. P., Maddox, A., Milewski, N., Sauer, L., Schmitz, S., Schwanhäuser, S., Siegert, M., Steinhauer, H., & Tanis, K. (2023). Ukrainian Refugees in Germany: Evidence from a Large Representative Survey. *Comparative Population Studies*, 48, 395-424.
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). (2022). *Eenzaamheid; persoonskenmerken*. Geraadpleegd op 27 augustus 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85766NED?dl=9C37E>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2023). *Gezondheid en zorggebruik; persoonskenmerken*. Geraadpleegd op 22 juli 2024, van: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85454NED/table>.
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). (2024a). *1 op de 10 mensen sterk eenzaam in 2023*. Geraadpleegd op 1 oktober 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/39/1-op-de-10-mensen-sterk-eeenzaam-in-2023>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024b). *Arbeidsdeelname; kerncijfers seizoengecorrigeerd*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85224NED/table?dl=ABA1D>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024c). *Beroepsbevolking*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-beroepsbevolking/beroepsbevolking>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024d). *Beroepsniveaus*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/44/arbeidsparticipatie-hoger-bij-goede-beheersing-nederlands/beroepsniveau>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024e). *Consumentenvertrouwen; kenmerken huishouden*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83977NED/table?ts=1729004614714>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024f). *Dashboard asiel en integratie*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://dashboards.cbs.nl/v5/asielenintegratie/>

- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024g). *International Standard*
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024h). *Leeftijdverdeling*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/bevolking>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). (2024i). *Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals*. Geraadpleegd op 27 augustus 2024, van <https://www.cbs.nl/-/media/cbs/infographics/monitor-brede-welvaart/2024/samenvatting-mbw-2024.pdf>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (2024j). *Netto-arbeidsparticipatie*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/netto-arbeidsparticipatie>
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (2024k). *Werkzame beroepsbevolking; positie in de werkkring*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85278NED/table?dl=A36C0>
- CBS (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (z.d.a). *Huisvesting van statushouders*. Geraadpleegd op 2 oktober 2024 via <https://www.coa.nl/nl/huisvesting-van-statushouders>.
- Classification of Occupations (ISCO)*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties/onderwijs-en-beroepen/beroepenclassificatie--isco-en-sbc--/international-standard-classification-of-occupations--isco-->
- COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) (z.d.b). *Opvang in verschillende soorten asielzoekerscentra*. Geraadpleegd op 2 oktober 2024 via <https://www.coa.nl/nl/opvang-verschillende-soorten-asielzoekerscentra>
- COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) (z.d.c). *Vertrouwen in mensen en in organisaties; persoonskenmerken*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024 via <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85533NED/table?searchKeywords=vertrouwen>
- Dagevos, J., Huijnk, W., & Miltenburg, E. (Reds.) (2018). *Syriërs in Nederland. Een studie over hun eerste jaren in Nederland*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Dagevos, J., Miltenburg, E. (2020). Discriminatie en acceptatie. In J. Dagevos, E. Miltenburg, M. de Mooij, D. Schans, E. Uiters, A. Wijga (Red.), *Syrische statushouders op weg in Nederland De ontwikkeling van hun positie en leefsituatie* (pp. 178-185). Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd op 16 oktober 2024, van <https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/discriminatie-en-acceptatie/>
- De Jong Gierveld, J., & Van Tilburg, T. (2006). A 6-Item Scale for Overall, Emotional, and Social Loneliness: Confirmatory Tests on Survey Data. *Research on Aging*, 28(5), 582-598. Geraadpleegd op 8 oktober 2024 via <https://doi.org/10.1177/0164027506289723>
- Eldik, I. van, Jordaan, M., Lankreijer, B., & Sapulete, S. (2023). *Derde Monitor Taalonderwijs volwassen Oekraïense ontheemden*. Berenschot. Gedownload van <https://www.telmeemetaal.nl/documenten/rapporten/2023/12/19/onderzoeksrapport-derde-monitor-taalonderwijs-volwassen-oekraïense-ontheemden>
- Enk, B. van, Negash, S.M., Otten, K.D., Barsegyan, V.M., Noyon, S.M., Maliepaard, M., & Schans, D. (2024). *Oekraïense vluchtelingen in Nederland Representatieve cijfers over hun welzijn en positieverwerving*. WODC.
- Eurofound & European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2023). *Barriers to employment of displaced Ukrainians* (Eurofound research paper. Publishing Office of the European Union). https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2023-06/ef23015en_0.pdf

- Expertisecentrum Europees Recht (z.d.). *Tijdelijke beschermingsrichtlijn*. Geraadpleegd op 12 augustus 2024 via <https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/asiel-en-immigratie/gemeenschappelijk-asielbeleid/tijdelijke-beschermingsrichtlijn>
- Fairwork (2023). *Oekraïense vluchtelingen benadeeld en uitgebuit in Nederland*. Geraadpleegd 20 september 2024 via <https://www.fairwork.nu/2023/03/22/oekraïense-vluchtelingen-benadeeld-en-uitgebuit-in-nederland/>
- Gijsberts, M., & Lubbers, M. (2013). *Nieuw in Nederland: Het leven van recent gemigreerde Bulgaren en Polen* [Rapport]. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Gruijter, M. de, Acherrat, F., Shaidrova, M., Kozak, T., & Kool, T. (2024). *Hoe gaat het met Oekraïense vluchtelingen op de arbeidsmarkt? Ervaringen en lessen*. Verwey Jonker Instituut.
- Huijnk, W. (2018). Werk, bijstand en de ervaren financiële situatie. In J. Dagevos, W. Huijnk, M. Maliepaard, & E. Miltenburg (Eds.), *Syriërs in Nederland: Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland* (pp. 113-129) [Rapport]. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- IND (z.d.). *Asiel onbepaalde tijd aanvragen in Nederland*. Geraadpleegd op 23 september 2024 via <https://ind.nl/nl/verblijfsvergunningen/asiel/asiel-onbepaalde-tijd-in-nederland-aanvragen>
- IND (2024). *Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne*. Geraadpleegd op 12 augustus 2024 via <https://ind.nl/nl/oekraïne/richtlijn-tijdelijke-bescherming-oekraïne>
- Institute for the Study of War (2024). *Ukraine Conflict Updates*. Geraadpleegd op 19 september 2024 via <https://storymaps.arcgis.com/stories/36a7f6a6f5a9448496de641cf64bd375>
- Kanas, A., van Tubergen, F., & van der Lippe, T. (2011). The role of social contacts in the employment status of immigrants: A panel study of immigrants in Germany. *International Sociology*, 26(1), 95-122. <https://doi.org/10.1177/0268580910380977>
- Kok, S., Pronk, A., Pucek, K., Deen, B., Sie Dhian Ho, M., & Stevenhagen, S. (2024). *Beschermingsopdracht Oekraïense ontheemden in Nederland. De toekomstdiscussie dient zich aan*. Gedownload op 23 oktober 2024 via <https://www.clingendael.org/publication/oekraïense-ontheemden-nederland-toekomstdiscussie-dient-zich-aan>.
- Koudijs, H. & Smal, E. (2022). In goede handen? Een verkenning naar de gezondheid van en kwaliteit van zorg voor Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Pharos.
- Kromhout, J., & Souren, M. (2024). *Arbeidsduur: hoeveel uren werken mensen in Nederland?* Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/diversen/2024/arbeidsduur-hoeveel-uren-werken-mensen-in-nederland-?onpage=true#c-1--Inleiding>
- Kuijpers, T., & Uiters, E. (2023). Gezondheid. In M. Maliepaard, S. Negash, J. Dagevos, Nooitgedagt, W., Kuijpers, T., & Ruiters, E. (Eds.), *Navigeren in een nieuwe samenleving: De ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders*. WODC.
- Mack, A., Velseboer, J., & Witvliet, M. (2023). *Oekraïense vluchtelingen op de arbeidsmarkt*. Regioplan.
- Maliepaard, M., Witkamp, B., & Jennissen, R. (Eds.) (2017). *Een kwestie van tijd? De integratie van asielmigranten, een cohortonderzoek*. WODC.
- Maliepaard, M., Meer, M. van der, Noyon, S.M., & Schans, D. (2018). *Migratie in Beeld*. WODC.

- Maliepaard, M. & Schans, D. (2018). Op de vlucht. In J. Dagevos, W. Huijnk, M. Maliepaard, & E. Miltenburg (Eds.), *Syriërs in Nederland: Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland* (pp. 53-67). Sociaal en Cultureel Planbureau. https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2018/06/01/syriërs-in-nederland/Syri%C3%ABrs+in+Nederland_WEB_DEF.pdf
- Maliepaard, M., Negash, S., Dagevos, J., Kuijpers, T., Uiters, E., Van Dijke, R., & Nooitgedagt, W. (2023). *Navigeren in een nieuwe samenleving: De ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders*. WODC. <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3297>
- Miltenburg, E. & Dagevos, J. (2018). Onderwijs. In J. Dagevos, W. Huijnk, M. Maliepaard, & E. Miltenburg (Eds.), *Syriërs in Nederland: Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland* (pp. 95-112). Sociaal en Cultureel Planbureau. https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2018/06/01/syriërs-in-nederland/Syri%C3%ABrs+in+Nederland_WEB_DEF.pdf
- Nooitgedagt, W. (2023). In- en uitsluiting. In M. Maliepaard, S. Negash, J. Dagevos, N. Nooitgedagt, T. Kuijpers & E. Uiters (Red.), *Navigeren in een nieuwe samenleving: De ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders* (pp. 14-18). WODC. Geraadpleegd op 27 augustus 2024, van <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3297>
- Noyon, S., & Maliepaard, M. (2020). Vertrouwen in Nederlandse instanties. In J. Dagevos, E. Miltenburg, M. de Mooij, D. Schans, E. Uiters & A. Wijga (Red.), *Syrische statushouders op weg in Nederland: De ontwikkeling van hun positie en leefsituatie* (pp. 158-161). Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd op 1 oktober 2024, van <https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/>
- Nuffic (z.d.). Oekraïne. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, van <https://www.nuffic.nl/onderwijssystemen/oekraïne>
- Obukhova, E., & Lan, G. (2013). Do job seekers benefit from contacts? A direct test with contemporaneous searches. *Management Science*, 59(10), 2204–2216. <https://doi.org/10.1287/mnsc.1120.1701>
- OECD (2024). *Strengthening the human capital of forcibly displaced persons in and from Ukraine: Background note for the Ukraine Recovery Conference 2024* [Rapport]. OECD Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine. <https://doi.org/10.1787/9afedf7c-en>.
- Otten, K.D., Barsegyan, V.M., & Maliepaard, M. (2023). *Oekraïense vluchtelingen: een eerste scan van de literatuur*. WODC.
- Porter, M., & Haslam, N. (2005). Predisplacement and postdisplacement factors associated with mental health of refugees and internally displaced persons: a meta-analysis. *Jama*, 294(5), 602-612.
- RefugeeHelp (2024a). *Je hebt recht op zorg via de RMO*. Geraadpleegd op 17 september 2024 via <https://www.refugeehelp.nl/nl/ukrainian-refugee/article/100084-je-hebt-recht-op-zorg-via-de-rmo>
- RefugeeHelp (2024b). *Leefgeld als je gevlucht bent uit Oekraïne*. Geraadpleegd op 17 september 2024 via <https://www.refugeehelp.nl/nl/ukrainian-refugee/article/100051-leefgeld-als-je-gevlucht-bent-uit-oekraïne>
- RefugeeHelp (2024c). *Tijdelijke Bescherming aanvragen als gezinslid*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.refugeehelp.nl/nl/ukrainian-refugee/article/100043-tijdelijke-bescherming-aanvragen-als-gezinslid>

- Rijksoverheid (z.d.a). *Hoe is de gezondheidszorg van asielzoekers geregeld?* Geraadpleegd op 17 september 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/gezondheidszorg-asielzoekers>
- Rijksoverheid (z.d.b). *Mogen asielzoekers werken?* Geraadpleegd op 17 september 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/mogen-asielzoekers-werken>
- Rijksoverheid (z.d. c). *Wet inburgering 2021*. Geraadpleegd op 2 oktober 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering>.
- Rijksoverheid (z.d. c). *Werk en inkomen voor vluchtelingen uit Oekraïne*. Geraadpleegd 2 oktober 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/werk-en-inkomen>
- Rijksoverheid (2023). *Asielzoekers mogen meer dan 24 weken per jaar werken*. Geraadpleegd op 27 augustus 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/11/29/asielzoekers-mogen-meer-dan-24-weeken-per-jaar-werken>.
- Rijksoverheid (2024a). *Cijfers opvang vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland*. Geraadpleegd op 20 september 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/cijfers-opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne-in-nederland>
- Rijksoverheid (2024b). *QA's Mobilisatiewet voor Oekraïense mannen tussen de 18 en 60 jaar die tijdelijke bescherming hebben of zoeken in Nederland*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, via <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2024/07/09/qa-s-mobilisatiewet-voor-oekraïense-mannen-tussen-de-18-en-60-jaar-die-tijdelijke-bescherming-hebben-of-zoeken-in-nederland/mobilisatie-n-a-v-besluitvorming-ontheemden-nederlands.pdf>
- Rijksoverheid (2024c). *Verlenging Richtlijn Tijdelijke Bescherming tot en met 4 maart 2026*. Geraadpleegd op 23 september 2024 via <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/06/25/verlenging-richtlijn-tijdelijke-bescherming-tot-en-met-4-maart-2026>
- RIVM (2022). *Corona Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022'*. Geraadpleegd op 22 juli 2024, van: <https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50119NED/table>.
- Rusinovic, K., & Jonker, D. (2023). *Particuliere opvang Oekraïners noodzakelijk én waardevol alternatief*. *Sociale Vraagstukken*. <https://www.socialevraagstukken.nl/particuliere-opvang-oekraïners-noodzakelijk-en-waardevol-alternatief/>
- Schellingerhout, R. (2011). *Ervaren gezondheid, leefstijl en zorggebruik*. In E. Dourleijn & J. Dagevos (Reds.) *Vluchtelingengroepen in Nederland. Over de integratie van Afghaanse, Iraakse, Iraanse en Somalische migranten*. (Pp. 142-164). Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Silva, M., Loureiro, A., & Cardoso, G. (2016). *Social determinants of mental health: a review of the evidence*. *The European Journal of Psychiatry*, 30(4), 259-292.
- Spijkerman, A., & Uiters, E. (2020). *Psychische gezondheid*. In J. Dagevos et al. (Reds.) *Syrische statushouders op weg in Nederland: De ontwikkeling van hun positie en leefsituatie*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Spörlein, C., Kristen, C., Schmidt, R., & Welker, J. (2020). *Selectivity profiles of recently arrived refugees and labour migrants in Germany*. *Soziale Welt*, 71(1-2), 54-89. <https://doi.org/10.5771/0038-6073-2020-1-2-54>

- Umberson, D., & Montez, J. K. (2010). Social relationships and health: A flashpoint for health policy. *Journal of Health and Social Behavior*, 51(Suppl), S54–S66. <https://doi.org/10.1177/0022146510383501>
- UNHCR (2024). *Ukraine Refugee Situation*. Geraadpleegd op 9 augustus 2024 via <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>
- United Nations Populations Fund [UNFPA] (2024). *World Population Dashboard Ukraine*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, <https://www.unfpa.org/data/world-population/UA>
- Van Tubergen, F., Kogan, I., Kosyakova, Y., & Pötzschke, S. (2023). Self-selection of Ukrainian refugees and displaced persons in Europe. *Journal of Refugee Studies*, 37(1), <https://doi.org/10.1093/jrs/fead089>
- Verkuyten, M. (2016). The integration paradox: Empirical evidence from the Netherlands. *American Behavioral Scientist*, 60(5–6), 583–596. <https://doi.org/10.1177/0002764216632838>
- VluchtelingenWerk (2024). *Hoe zit het nou écht: krijgen vluchtelingen alles gratis?* Geraadpleegd op 17 september 2024 via <https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/artikelen/nieuws/hoe-zit-het-nou-echt-krijgen-vluchtelingen-alles-gratis>
- World Health Organisation (2020). *Ukraine WHO Special Initiative for Mental Health Situational Assessment*. Geraadpleegd op 19 september 2024, van <https://www.who.int/publications/m/item/ukraine---who-special-initiative-for-mental-health>.

Віжлге 1 Методологічне обґрунтування

Передумови та загальний план

Цей звіт ґрунтується на даних широкомасштабного репрезентативного опитування, проведеного в рамках проекту «Лонгітудне дослідження спільноти українських біженців» (ЛДСУБ). Цей багаторічний дослідницький проект виконується в рамках партнерства, що об'єднало Центр наукових досліджень і даних (ЦНДД), Національний інститут здоров'я та навколишнього середовища (НІЗНС), Центральне бюро статистики (ЦБС) та Університет імені Еразма Роттердамського (УЕР) на замовлення Міністерства соціальних справ і зайнятості та Міністерства юстиції та безпеки.⁷

Цільова група та вибірка

Цільова група складається з осіб українського походження віком від 15 років, які оселилися в Нідерландах у період з 24 лютого 2022 року по 1 липня 2023 року та були зареєстровані в системі Базового реєстраційного обліку осіб (БРОО) станом на 1 липня 2023 року. Люди з кількома громадянствами, зокрема українським, також належать до цільової групи, за винятком випадків, коли одне з цих громадянств є нідерландським. Особи з цієї групи були відібрані методом простої випадкової вибірки для участі в опитуванні. Потім вибірка була ще раз оновлена 1 листопада 2023 року, з неї були вилучені особи, які виїхали з країни або померли в період з 1 липня по 1 листопада. Загальна вибірка складалася з 6 000 осіб. З них 3460 респондентів повністю заповнили анкету, що дозволило отримати 58% відповідей. Респонденти могли заповнити анкету українською, російською та нідерландською мовами. Більшість респондентів заповнили опитування українською мовою (63%), значна частка - російською (36%) і декілька - нідерландською (1%).

Польова робота

Польові дослідження були проведені дослідницькою компанією "Лабіринт" у період з 23 жовтня 2023 року по 25 лютого 2024 року. Опитування послідовно пропонувалося в змішаному режимі: респондентам надавалася можливість заповнити анкету онлайн (CAWI). Якщо вони цього не зробили, їх відвідав інтерв'юер вдома для проведення особистого інтерв'ю (CAPI). З-поміж респондентів 75,6% пройшли опитування через CAWI та 24,4% через CAPI. ЦБС доповнило файл опитування додатковою інформацією від респондентів на основі даних реєстру. Друга хвиля запланована на осінь 2025 року, під час якої тій самій групі українців, які вже брали участь в опитуванні і вказали, що хотіли б пройти опитування ще раз, буде запропоновано заповнити другу анкету, щоб з'ясувати, як змінилося їхнє становище за цей час.

⁷ Це описове дослідження має такий самий формат, як і попередні описові дослідження сирійських власників статусу в рамках лонгітудного когортного дослідження власників статусу (ЛКДВС). Зміст цього методологічного обґрунтування базується на попередніх методологічних обґрунтуваннях проекту ЛКДВС.

Значущість

Для описових аналізів використовувалися коефіцієнти значущості, надані ЦБС. Ці коефіцієнти значущості коригують відмінності у ймовірності включення та частоті відсутності відповідей, а також приводять чисту вибірку до того, що відомо про цільову групу за шістьма базовими характеристиками. Це дозволяє робити висновки про все населення на основі даних опитування.

Визначення коефіцієнтів значущості здійснювалося на основі адитивної моделі зважування. З цією метою для розрахунку коефіцієнтів значущості були використані такі характеристики: стать, вік, сімейний стан (на основі БРОО), місце в домогосподарстві, ProvincePlusG4 (провінції, з чотирма найбільшими муніципалітетами, взятими окремо): Амстердам, Гаага, Утрехт і Роттердам), дата поселення в Нідерландах (24 лютого - 30 червня 2022 року; 1 липня 2022 року - 31 грудня 2022 року; 1 січня 2023 року - 30 червня 2023 року) та місто, в якому проживає респондент. Мінімальний коефіцієнт поправки становить 0,383, а максимальний - 1,653, при цьому медіана коефіцієнта поправки дорівнює 0,990. Це означає, що найбільш недопредставлені спостереження у вибірці збільшуються на 65,3%, а найбільш перепредставлені - лише на 38,3%. Для коригувальних коефіцієнтів емпіричне правило полягає в тому, що максимальне значення не повинно перевищувати медіану в 3,5 рази. Це також стосується і цих коригувальних коефіцієнтів.

Про цей звіт

Для цієї публікації було проаналізовано становище українських біженців у Нідерландах за низкою тем: демографія, історія втечі, житло, становище на ринку праці, здоров'я, соціальні контакти та мова, і, нарешті, сприйняття дискримінації. У цьому дослідженні результати за різними показниками результатів також розбиті за низкою фонових характеристик, щоб з'ясувати, чи існують відмінності між підгрупами. До уваги бралися такі характеристики: стать (чоловік/жінка), вік респондента (15-24 роки, 25-44 роки, 45-64 роки, 65+), найвищий рівень освіти на момент прибуття до Нідерландів (максимальна початкова освіта, неповна середня освіта, повна середня освіта, повна загальна середня освіта та вища освіта), дата прибуття (перші 20 тижнів після початку війни 24 лютого 2022 року; другі 20 тижнів; треті 20; після 60-го тижня). Для зручності інтерпретації ми вирішили не включати до звіту всі показники та розбивку результатів. Цей звіт містить добірку висновків, обраних дослідниками, які привернули найбільше уваги.

Огляд

Щоб з'ясувати, чи суттєво відрізняються підгрупи одна від одної, використовувалися різні методи тестування. Для перевірки відмінностей у середніх показниках між підгрупами були оцінені двовимірні регресійні моделі звичайних найменших квадратів, щоб визначити, чи були ці відмінності статистично значущими. Для змінних результату з двома категоріями відмінності між підгрупами були перевірені за допомогою моделей двомірної логістичної регресії. У разі залучення змінних результатів, що мають більше двох категорій, використовувалися мультиноміальні та порядкові моделі логістичної регресії. Для всіх цих тестів було проведено двосторонній тест на значущість з альфа-рівнем

5%. Якщо р-значення було менше 0,05, нульова гіпотеза про відсутність різниці між підгрупами відхилялася. Всі тести були зважені з використанням тих самих коефіцієнтів значущості, що й для описового аналізу. Коли в тексті йдеться про відмінності між групами всередині популяції українських біженців, це завжди стосується статистично значущих відмінностей.

Віжлге 2 Оглед змінних

Концепція	Примітки	Джерело
Демографічні показники		
Регіон походження до війни	<p>На основі питання: «В якій області ви жили до війни?»</p> <p>Різниця між відповідями на це запитання та на запитання «В якій області України Ви прожили більшу частину свого життя?» невелика. Основна відмінність стосується Києва та Київської області: частка тих, хто жив там до війни, вища (9% та 11% відповідно), ніж частка тих, хто прожив там більшу частину свого життя (7% та 8% відповідно).</p>	ЛДСУБ опитування
Класифікація зон бойових дій	Зони бойових дій позначені на основі даних Інституту вивчення війни. Ми виділили три типи регіонів: окуповані з 2014 року Росією або пов'язаними з нею бойовиками, окуповані з 2022 року та інші регіони.	ЛДСУБ опитування Інститут дослідження війни (2024)
Групи	<p>Групи прибуття на основі дати поселення в Нідерландах згідно з реєстраційною інформацією ЦБС. Дата початкового відліку базується на реєстрації в БРОО. Очікується, що різниця між датою реєстрації БРОО та датою початкового відліку буде незначною.</p> <p>Різниця між цією датою та базовою датою (1 листопада 2023 року) відображає тривалість перебування в Нідерландах. На основі цієї змінної тривалості було визначено чотири когорти щодо періоду між початком російського вторгнення 22 лютого 2022 року та 1 листопада 2023 року - періоду тривалістю 88 тижнів. На основі цих даних були сформовані наступні групи: «перші 20 тижнів війни», «другі 20 тижнів війни», «треті 20 тижнів війни» та «після 60-го тижня війни».</p>	Автобус для мігрантів (реєстр зареєстрованих мігрантів у БРОО)
Стать	Для українських біженців за потреби: «Яка ваша стать?» Для орієнтації, відмінної від чоловічої/жіночої, стать респондента кодували як пропущене значення.	Опитування ЛДСУБ Реєстру груп притулку (БРОО, IND, COA, Nidos)

Концепція	Примітки	Джерело
	Для шукачів притулку інформація базується на Реєстрі груп шукачів притулку ЦБС, в якому стать визначається на основі БРОО, IND, COA та/або Nidos. Це передбачало відбір шукачів притулку, які прибули до COA у 2022 або 2023 роках і яким було 15 років або більше.	
Вік	<p>Для українських біженців на основі запитання «скільки вам років?». На основі цієї змінної було сформовано чотири категорії: від 15 до 24 років, від 25 до 44 років, від 45 до 64 років та від 65 років і старше.</p> <p>Для шукачів притулку цей показник базується на Реєстрі груп шукачів притулку ЦБС, який визначив шукачів притулку, які прибули в країну перебування у 2022 або 2023 році і яким було 15 років і старше.</p> <p>Для населення в цілому наводиться віковий розподіл за даними реєстру населення ЦБС, що базується на БРОО.</p>	<p>ЛДСУБ опитування</p> <p>Реєстр груп притулку (БРОО, IND, COA, Nidos)</p> <p>Реєстр населення (БРОО)</p>
Склад сім'ї (діти, партнер)	<p>На основі комбінації двох запитань: «Чи є у вас діти?» і «Чи є у вас партнер?» Партнер - це людина, з якою ви перебуваєте в шлюбі, заручені або у відносинах» Поєднання цих запитань дає чотири варіанти складу сім'ї, а саме: «є партнер і діти», «є партнер, але немає дітей», «є діти, але немає партнера» та «немає партнера і без дітей».</p> <p>Порівняння з сирійськими власниками статусу ґрунтується на даних першої хвили опитування NSN. Та ж сама комбінація запитань була використана для цієї групи для визначення складу сім'ї.</p>	<p>ЛДСУБ опитування</p> <p>Опитування NSN (2017)</p>
Діти, які живуть вдома	На основі комбінації двох запитань. Запитання ставилося респондентам, які мають двох і більше дітей: «Скільки ваших дітей зараз живе з вами?» - запитання, яке ставилося респондентам, які мають одну дитину: «Ваша дитина живе у вашому будинку?» Якщо відповідь на перше запитання «одна» або «більше», або відповідь на друге запитання «так», то у респондента вдома проживає принаймні одна дитина.	ЛДСУБ опитування
Діти, які проживають за кордоном	На основі одного з низки запитань. Було опитано респондентів, які мають щонайменше двох дітей, принаймні одна з яких не живе вдома: «Де живе ваша перша дитина (друга дитина і т.д.), яка не живе з вами? У Нідерландах, в Україні чи в іншій країні?», а також запитання	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	про те, чи є у респондента одна дитина, яка не проживає в країні: «Де живе ваша дитина, яка не живе у вашому домі?» Будь-яка відповідь, відмінна від «в Нідерландах» для принаймні однієї дитини, означає, що принаймні одна дитина проживає за кордоном.	
Привезення дитини до Нідерландів	На основі комбінації запитань. Було опитано респондентів, які мають щонайменше двох дітей, принаймні одна з яких проживає за кордоном: «Чи плануєте ви привезти цю дитину до Нідерландів?» Варіанти відповідей «Так, працюю над цим» і «Так, планую, але ще не працюю над цим» були об'єднані в «Так», а варіанти відповідей «Ні, не планую» і «Це неможливо» були об'єднані в «Ні». Якщо респондент хоче привезти до Нідерландів хоча б одну дитину, він зазначає це як «Так».	ЛДСУБ опитування
Спільне проживання з партнером	На основі питання: «Чи живе ваш партнер у будинку разом з вами?»	ЛДСУБ опитування
Партнер, який проживає за кордоном	На основі наступного питання: «В якій країні проживає ваш партнер?» - запитували, якщо партнер не проживає з респондентом. Будь-яка відповідь, відмінна від «Нідерланди», означає, що партнер живе за кордоном.	ЛДСУБ опитування
Привезення партнера до Нідерландів	На основі наступного питання: «Чи хотіли б ви, щоб ваш партнер приїхав до Нідерландів, якби це було можливо?», - запитують, якщо партнер живе за кордоном. Якщо респондент «розглядає» це питання, це означає, що він відповів «так» або «можливо».	ЛДСУБ опитування
Історія переїзду та наміри щодо проживання		
Час у дорозі українських біженців	Українських респондентів запитували, коли вони виїхали з України через війну, щоб визначити дату їхнього від'їзду. Для визначення дати прибуття було використано ще одне запитання, в якому респондентів просили вказати, коли вони прибули до Нідерландів після 24 лютого 2024 року. Ці два показники були використані для розрахунку тривалості поїздки в місяцях та середньої тривалості поїздки.	ЛДСУБ опитування
Час у дорозі для сирійців зі статусом біженця	Сирійських респондентів запитували, коли вони виїхали з Сирії, щоб визначити дату їхнього від'їзду. Якщо вони виїжджали з Сирії більше одного разу, вони повинні були вказати останній раз, коли виїжджали з Сирії. Для визначення дати прибуття використовувалося запитання про те, коли респонденти прибули до Нідерландів. Ці два показники були	Опитування NSN (2017)

Концепція	Примітки	Джерело
	використані для розрахунку тривалості подорожі в місяцях та середньої тривалості подорожі.	
Повернення в Україну принаймні один раз або частіше в проміжках між поїздками	Респондентів запитували, чи поверталися вони в Україну з часу проживання в Нідерландах.	ЛДСУБ опитування
Перебування протягом одного місяця або довше в країні, відмінній від Нідерландів, після виїзду з України	Респондентів запитували, чи залишалися вони в іншій країні, окрім Нідерландів, протягом місяця або більше після виїзду з України. На цій основі було розраховано відсоток українських біженців, які залишилися в іншій країні на місяць і більше після втечі.	ЛДСУБ опитування
Перша п'ятірка країн-транзитерів	Респондентів запитали, яка була остання країна, в якій вони перебували більше місяця перед тим, як приїхати до Нідерландів.	ЛДСУБ опитування
Причини мігрувати далі	Особам, які перебували в іншій країні, окрім України, протягом місяця або більше після початку війни, було поставлено запитання, наскільки важливими були наступні фактори в їхньому рішенні покинути останню країну, в якій вони перебували протягом місяця або більше перед тим, як приїхати до Нідерландів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність почуття безпеки. 2. Мало шансів отримати хорошу роботу. 3. Дискримінація. 4. Не змогли знайти там необхідно місця проживання. 5. Сім'я/друзі були в іншій країні. 6. Сім'я не хотіла там залишатися. 7. Не було майбутнього для дітей. Запитання мало такі варіанти відповідей: зовсім неважливо; неважливо; неважливо або важливо; важливо; дуже важливо; надзвичайно важливо. Останні дві категорії були об'єднані, щоб отримати відсоток тих, хто вказав певну причину як (дуже) важливу.	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
Заявка на отримання тимчасового захисту	Респондентів просили вказати, чи подавали вони раніше заяву про надання тимчасового захисту за процедурою ДТЗ в іншій країні, окрім Нідерландів.	ЛДСУБ опитування
Причини, чому українці та сирійці вирішили оселитися в Нідерландах	Сирійських та українських респондентів запитували, чому вони обрали Нідерланди, а не іншу країну. Їм пропонували різні причини, і вони повинні були щоразу вказувати, наскільки важливою або неважливою була ця причина. Були наведені наступні причини: <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність сім'ї та/або друзів, які проживають в Нідерландах 2. В Нідерландах вже живе багато українців 3. Можливості для роботи або навчання в Нідерландах 4. Соціальне забезпечення (наприклад, право на пільги) 5. Можливість швидко отримати тимчасовий захист 6. Можливість запросити партнера та/або дітей 7. Ставлення Нідерландів до біженців 8. В Нідерландах добре розмовляють англійською 9. Позитивний імідж Нідерландів <p>Запитання мало такі варіанти відповідей: зовсім неважливо; неважливо; неважливо або важливо; важливо; дуже важливо; надзвичайно важливо. Останні дві категорії були об'єднані, щоб отримати відсоток тих, хто вказав певну причину як (дуже) важливу.</p>	Опитування ЛДСУБ та опитування NSN (2017)
Візит до Нідерландів заплановано на 24 лютого 2022 року	Респондентів просили вказати, чи були вони коли-небудь у Нідерландах до 24 лютого.	ЛДСУБ опитування
Причини відвідати Нідерланди до 24 лютого 2022 року	Тих, хто вказав, що перебував у Нідерландах до 24 лютого, просили вказати, з якої з наведених нижче причин вони перебували в Нідерландах раніше, при цьому можна було вибрати кілька варіантів відповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Туризм • Робота • Навчання • Сімейні візити • Вже подано заяву про надання притулку 	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<ul style="list-style-type: none"> • До друзів в гості • Інше, а саме: <p>У тексті наведено три найчастіше згадувані причини у відсотках від загальної кількості українських біженців.</p>	
Задоволеність нідерландським суспільством українців та сирійців	Респондентів запитали, що вони думають про нідерландське суспільство, і попросили поставити йому оцінку від 1 до 10, де 1 - дуже незадоволений, а 10 - дуже задоволений.	Опитування ЛДСУБ та опитування NSN (2017)
Наміри щодо проживання в найближчі два роки	Респондентів запитали, чи планують вони продовжувати жити в Нідерландах протягом наступних двох років. Питання мало наступні варіанти відповідей: так; можливо; ні.	ЛДСУБ опитування
Регіон виникнення конфліктної ситуації	На основі запитання, в якому респонденти вказували, в якій області вони проживали до війни, було зроблено розмежування між так званими конфліктними та неконфліктними регіонами. Конфліктні регіони включають (частково) окуповані або анексовані території: Луганська, Донецька, Запорізька, Херсонська області та Крим. Решта регіонів були визначені як неконфліктні.	ЛДСУБ опитування
Ситуація з партнерами	На основі трьох запитань було зроблено наступну класифікацію ситуації респондента з партнером. Перше запитання стосувалося того, чи є у респондента партнер, і якщо так, то респонденту ставилося запитання про те, чи проживає цей партнер разом з ним, чи ні. Третє питання, яке використовується для визначення ситуації з партнером: де проживає партнер без постійного місця проживання. Ці запитання були використані для побудови наступної класифікації з трьома варіантами: 1) не перебуваю в шлюбі; 2) партнер в Нідерландах (тимчасове чи постійне проживання); 3) партнер за кордоном.	ЛДСУБ опитування
Наміри щодо повернення в разі покращення безпекової ситуації в Україні	Респондентів, які зазначили, що мають намір продовжувати жити в Нідерландах протягом наступних двох років, запитали, чи хотіли б вони знову жити в Україні, коли там знову стане безпечно. Питання мало наступні варіанти відповідей: так; можливо; ні.	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
Наміри щодо проживання у разі неможливості повернення в Україну	<p>Респондентів запитали, чи хочуть вони залишитися в Нідерландах або виїхати в іншу країну, якщо не зможуть повернутися в Україну.</p> <p>Питання мало наступні варіанти відповідей: так; можливо; ні.</p>	ЛДСУБ опитування
Проживання		
Поточна ситуація з місцем проживання	<p>Відповідь на запитання "Де ви зараз проживаєте?" з варіантами відповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1: У муніципальному притулку 2: З прийомною сім'єю 3: З родиною/друзями/знайомими, які вже були в Нідерландах 4: У готелі/хостелі за окрему плату 5: Житлова площа, надана мені роботодавцем 6: З моїм партнером, який вже був у Нідерландах 7: У центрі для шукачів притулку (AZC) 8: Самостійно орендую або купив житло <p>*USELIST 'інше'</p>	ЛДСУБ опитування
Проживання в прийомних сім'ях	<p>Особи, які проживали протягом певного часу в прийомній сім'ї. Це особи, які відповідають принаймні одному з наступних трьох критеріїв:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) На запитання «Коли ви приїхали до Нідерландів після 24 лютого 2022 року, де ви спочатку жили? Це було:» обрали категорію відповідей «У прийомній сім'ї». (2) На запитання «Де ви зараз проживаєте?» вони обрали категорію відповідей «У прийомній сім'ї». (3) На запитання «Чи проживали ви в прийомній сім'ї протягом певного періоду в Нідерландах?» було обрано категорію відповідей «так». <ul style="list-style-type: none"> • Запитання в пункті (3) ставилося тільки в тому випадку, якщо в питаннях для пунктів (1) і (2) не було обрано варіант відповіді «У прийомній сім'ї». 	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
Проживання у прийомній сім'ї кілька місяців.	Тим, хто вказав, що колись жив у прийомній сім'ї, ставилося запитання: «Скільки місяців загалом ви жили в прийомній сім'ї? Якщо ви жили в кількох прийомних сім'ях, просумуйте їх». Наводиться середній показник.	ЛДСУБ опитування
Як знаходили прийомну сім'ю	Тим, хто вказав, що колись жив у прийомній сім'ї, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про прийомну сім'ю, в якій ви проживали найдовше. (...) Як ви знайшли цю прийомну сім'ю?» Були надані такі варіанти відповідей: «1: Через організацію RefugeeHomeNL 2: Червоний Хрест 3: Армія Спасіння 4: Рада у справах біженців 5: Takesarebnb 6: Сім'я, друзі або знайомі 7: Церква 92: Інше, а саме: *"ВІДКРИТО". Варіанти відповідей "Такі організації, як RefugeeHomeNL", "Червоний Хрест", "Takesarebnb" та "Армія Спасіння" були об'єднані, оскільки окремі відсотки для цих категорій були низькими.	ЛДСУБ опитування
Форма проживання у прийомних сім'ях	Тим, хто вказав, що колись жив у прийомній сім'ї, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про прийомну сім'ю, в якій ви проживали найдовше. (...) «Який з наступних описів найкраще підходить/відповідає вашій ситуації в цій прийомній сім'ї?» Були надані такі варіанти відповідей: «1: Я живу з прийомною сім'єю в будинку, без окремих зручностей (без власної кухні, туалету чи ванної кімнати). 2: Я живу в будинку прийомної сім'ї, з частково окремими зручностями (наприклад, власна кухня, власний туалет). 3: У мене є окремий, незалежний житловий простір (наприклад, гаражний будинок, власний поверх)».	ЛДСУБ опитування
Приєм у муніципальних притулках	Особи, які певний час проживали в муніципальному притулку. Це особи, які відповідають принаймні одному з наступних трьох критеріїв: (1) На запитання «Коли ви приїхали до Нідерландів після 24 лютого 2022 року, де ви спочатку жили? Чи було це:" обрали категорію відповідей «У муніципальному притулку».	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>(2) На запитання «Де ви зараз проживаєте?» вони обрали категорію відповідей «У муніципальному притулку».</p> <p>(3) На запитання «Чи проживали ви в муніципальному притулку протягом певного періоду в Нідерландах?» було обрано категорію відповідей «так».</p> <p>Запитання в пункті (3) ставилося тільки в тому випадку, якщо в питаннях для пунктів (1) і (2) не було обрано варіант відповіді «У муніципальному притулку».</p>	
Форма притулку в муніципальних пунктах	<p>Тим, хто вказав, що колись жив у муніципальному притулку, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про муніципальний притулок, в якому ви проживали найдовше». (...) «Який з наступних описів найкраще підходить/відповідає вашій ситуації в цьому муніципальному притулку?» Були надані такі варіанти відповідей:</p> <p>1: У мене були всі окремі зручності (кухня, ванна, туалет).</p> <p>2: У мене були часткові окремі зручності (кухня, ванна, туалет).</p> <p>3: У мене не було окремих зручностей (кухня, ванна, туалет).</p> <p>4: У мене немає власної кімнати.</p>	ЛДСУБ опитування
Оцінка кількості осіб у муніципальному притулку	<p>Тим, хто вказав, що колись жив у муніципальному притулку, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про муніципальний притулок, в якому ви проживали найдовше». (...) Скільки людей живе/проживало (приблизно) у цьому муніципальному притулку? Якщо ви не знаєте точно, зробіть приблизну оцінку». Можливі категорії відповідей були такими: «1: Менше 10</p> <p>2: від 10 до 20</p> <p>3: від 20 до 50</p> <p>4: від 50 до 100</p> <p>5: від 100 до 500</p> <p>6: Понад 500»</p> <p>Потім ми скоротили кількість категорій для поточного звіту до: менше 10 осіб, від 10 до 50 осіб, від 50 до 100 осіб і щонайменше 100 осіб.</p>	ЛДСУБ опитування
Кількість переїздів	Відповідь на запитання «Скільки разів ви переїжджали в Нідерландах?» Ми об'єднали відповіді з 5 і більше переїздами в одну категорію 5+ переїздів.	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
Умови для переїзду	Відповідь на запитання «Чи хотіли б Ви переїхати в межах Нідерландів, якби могли?» з варіантами відповідей «1: Ні 2: Так, до муніципального притулку 3: Так, до прийомної сім'ї 4: Так, у власне житло 5: Так, до своєї родини/друзів 6: Так, у житло, надане мені роботодавцем «Інше»	ЛДСУБ опитування
Задоволеність мешканців	Відповідь на запитання «Наскільки ви задоволені своїм поточним житлом?» з такими варіантами відповідей: «1: Дуже задоволений 2: Задоволений 3: Ані задоволений, ні не незадоволений 4: Незадоволений 5: Дуже незадоволений»	ЛДСУБ опитування
Задоволеність муніципальним притулком	Тим, хто вказав, що колись жив у муніципальному притулку, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про муніципальний притулок, в якому ви проживали найдовше». (...) Наскільки ви задоволені проживанням у цьому муніципальному притулку за шкалою від 1 до 10? Цифра 1 означає, що ви дуже незадоволені. Цифра 10 означає, що ви дуже задоволені». Наводимо середній бал, який надали респонденти на це запитання.	ЛДСУБ опитування
Задоволеність прийомною сім'єю	Тим, хто вказав, що колись жив у прийомній сім'ї, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про прийомну сім'ю, в якій ви проживали найдовше. (...) Наскільки ви задоволені проживанням у цій прийомній сім'ї за шкалою від 1 до 10? Цифра 1 означає, що ви дуже незадоволені. Цифра 10 означає, що ви дуже задоволені».	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	Наводимо середній бал, який надали респонденти на це запитання.	
Кваліфікована підтримка з боку муніципального притулку	<p>Тим, хто вказав, що колись жив у муніципальному притулку, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про муніципальний притулок, в якому ви проживали найдовше». (...) Чи отримували ви підтримку через цей муніципальний притулок у таких сферах?</p> <p>1: Отримували юридичну консультацію 2: Вивчали нідерландську мову або знаходили когось, хто міг би навчити нідерландської мови 3: Пошук роботи 4: Пошук догляду за дитиною або навчання для моєї дитини (дітей) 5: Пошук освіти 6: Догляд за дітьми 7: Пошук житла 8: Доступ до охорони здоров'я 9: Фінансова підтримка (за винятком допомоги на проживання) 10: Допомога в бюрократичних питаннях (наприклад, допомога в організації витрат на проживання або визнання диплому) 11: Виховання та/або догляд за дітьми 12: Готовність вислухати/емоційна підтримка 92: Інша(и) форма(и) підтримки»</p> <p>Для кожної з цих форм підтримки респонденти могли вибрати "так" або "ні".</p>	ЛДСУБ опитування
Кваліфікована підтримка з боку прийомної сім'ї	<p>Тим, хто вказав, що колись жив у прийомній сім'ї, ставили запитання: «Зараз ми хотіли б поставити вам кілька запитань про прийомну сім'ю, в якій ви проживали найдовше. (...) Чи можете Ви вказати, чи отримували Ви наступні форми підтримки від цієї прийомної сім'ї?</p> <p>1: Отримували юридичну консультацію 2: Вивчали нідерландську мову або знаходили когось, хто міг би навчити нідерландської мови 3: Пошук роботи 4: Пошук догляду за дитиною або навчання для моєї дитини (дітей)</p>	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>5: Пошук освіти 6: Догляд за дітьми 7: Пошук житла 8: Доступ до охорони здоров'я 9: Фінансова підтримка (за винятком допомоги на проживання) 10: Допомога в бюрократичних питаннях (наприклад, допомога в організації витрат на проживання або визнання диплому) 11: Виховання та/або догляд за дітьми 12: Готовність вислухати/емоційна підтримка 92: Інша(і) форма(и) підтримки»</p> <p>Для кожної з цих форм підтримки респонденти могли вибрати "так" або "ні".</p>	
Проживання в Нідерландах	<p>Для українських біженців, які прибули до Нідерландів у період з лютого 2022 року по липень 2023 року і яким на липень 2023 року виповнилося щонайменше 15 років, вказується муніципалітет, в якому вони проживають на 1 липня 2023 року. На момент написання цього звіту це найновіше опитування, за результатами якого дані про житло доступні в базі даних групи осіб, які шукають притулку.</p> <p>Для кожного муніципалітету ми підраховуємо кількість українських біженців і ділимо її на чисельність населення на базову дату (або, якщо дані про чисельність населення на базову дату відсутні, на дату, максимально наближену до базової) і множимо на 1000. Таким чином, ми отримали кількість українських біженців на 1000 мешканців муніципалітету.</p>	Досьє групи шукачів притулку в реєстрах
Ринок праці		
Чиста участь, Нідерланди	<p>На основі питання: «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?» У відсотках від кількості українських біженців у віці 15-74 років.</p> <p>Для власників статусу на основі даних реєстру про ступінь зайнятості власників статусу у віці 18-65 років (наймані працівники або самозайняті). Сюди входять власники статусу, які отримали дозвіл у 2021 році, з контрольними датами через 12 і 18 місяців після отримання статусу.</p>	<p>Опитування ЛДСУБ, визначення ЦБС (2024j)</p> <p>Реєстр групи шукачів притулку Звідки? Інформаційна панель з питань притулку та інтеграції, ЦБС (2024f)</p>

Концепція	Примітки	Джерело
Чиста участь, перед виїздом	На основі питання: «Коли ви жили в Україні, яка ситуація була для вас найбільш прийнятною? Йдеться про вашу ситуацію до початку війни». Процентний варіант відповіді: «Оплачувана робота (за наймом або самозайнятість)». У відсотках від кількості українських біженців у віці 15-74 років.	ЛДСУБ опитування
Віддалена робота	На основі питання: «Попередні запитання стосувалися вашої роботи в Нідерландах. Деякі люди (також) мають віддалену роботу в Україні. Чи працюєте ви (також) віддалено в Україні?» Відображається частка тих, хто відповів "так".	ЛДСУБ опитування
Був/була у Нідерландах по роботі	На основі питання: «З якою метою ви перебували в Нідерландах до 24 лютого 2022 року?», яке ставилося лише респондентам, які відповіли «так» на запитання «Чи були ви коли-небудь у Нідерландах до 24 лютого 2022 року?». Частка тих, хто обрав варіант відповіді «По роботі», показана для всієї популяції українських біженців.	ЛДСУБ опитування
Робоча сила: зайняті та безробітні	Робоча сила - це населення віком від 15 до 74 років. Насамперед, кожна людина належить до робочої сили, яка працює за наймом. Це кожен, хто відповів «Так» на запитання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?» Крім того, до складу робочої сили входять безробітні. Це всі, хто не має оплачуваної роботи, але хоче працювати, активно шукає роботу і готовий до неї в найкоротші терміни. Отже, безробітним є кожен, хто: <ul style="list-style-type: none"> Відповів/ла «Ні» на запитання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?», А також: Відповів/ла «Так» на запитання «Чи хотіли б ви зараз отримати оплачувану роботу?», яке ставилося всім тим, хто відповів «Ні» на запитання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?». Навіть якщо хтось відповідає: «Я вже знайшов нову роботу», але ще не працює, - ця людина є безробітною. І крім того: <ul style="list-style-type: none"> Відповів/ла «Протягом двох тижнів» на запитання «Коли Ви могли б приступити до роботи?» всі ті, хто відповів «Так» на запитання «Чи хотіли б ви зараз отримати оплачувану роботу?» І нарешті: <ul style="list-style-type: none"> Відповів/ла «Так» на запитання «Чи доклали ви якихось зусиль, щоб знайти роботу за останні чотири тижні? Перегляд вакансій для пошуку роботи також враховується», всі 	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>ті, хто відповів «Так» на запитання «Чи хотіли б ви зараз отримати оплачувану роботу?»</p> <p>Респонденти, які відповіли «Ні, бо чекаю на результати заявки», також включені до групи, яка активно шукала роботу.</p> <p>Для широкого загалу: «Усі особи віком від 15 до 75 років, які проживають у Нідерландах і не мають оплачуваної роботи, але нещодавно шукали роботу і готові до неї приступити».</p>	<p>ЦБС (2024b; 2024c), Дослідження робочої сили (ЕВВ)</p>
<p>Основні види діяльності, не пов'язані з професійною діяльністю</p>	<p>На основі питання: «Який з наступних описів підходить вам зараз? Ви...», - вибірка серед непрацюючого населення. Показано частки таких типів відповідей, як «домогосподарка/чоловік» (у тексті - «підключається про сім'ю або домогосподарство»), «хворий/непрацездатний», «учень/студент» та «пенсіонер». Респонденти можуть обрати кілька варіантів.</p> <p>Це питання ставилося всім, хто відповів «Ні» на питання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?»</p>	<p>ЛДСУБ опитування</p>
<p>Кількість годин роботи на тиждень</p>	<p>На основі питання: «Скільки годин на тиждень ви працюєте згідно з вашим трудоим договором?» На основі цього було побудовано п'ять варіантів відповідей, а саме: «Менше 12 годин на тиждень, від 12 до 20 годин на тиждень», «від 20 до 28 годин на тиждень», «від 28 до 35 годин на тиждень» та «35 і більше годин на тиждень». Особи зі значеннями '98' та '99' кодуються як відсутні.</p> <p>Це запитання ставилося всім, хто відповів «Так» на запитання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?».</p> <p>Для населення в цілому, на основі інформації з ЕВВ: «Скільки годин ви працювали в середньому/найбільше на тиждень?» - «35 або більше годин на тиждень».</p>	<p>ЛДСУБ опитування</p> <p>Кромагоутен та Соурен (2024), Опитування робочої сили (ЕВВ)</p>

Концепція	Примітки	Джерело
Бажана кількість годин роботи на тиждень	<p>На основі питання: «Скільки годин ви хотіли б працювати на тиждень?» На основі цього запитання була сконструйована відповідь «35 годин і більше на тиждень».</p> <p>Таке запитання ставили усім, хто відповів «працюю» на запитання: Чи працюєте ви як найманий працівник? Це означає, що у вас є керівник. Якщо ви також працюєте як самозайнята особа або член сім'ї, який співпрацює з вами (на додаток до оплачуваної роботи), вкажіть, де ви проводите більшу частину свого робочого часу.</p>	ЛДСУБ опитування
Тип зайнятості	<p>На основі питання: «Який у вас термін договору? Ви зараз маєте постійну роботу чи тимчасову?» з варіантами відповідей «постійна робота», «тимчасовий контракт з перспективою постійної роботи», «тимчасовий контракт», «контракт з нульовим робочим днем/контракт за викликом» та «інше, а саме: (довільна відповідь)». Відкриті відповіді, які підпадали під один з попередніх варіантів, були перекодовані в межах цих варіантів.</p> <p>Це запитання ставилося всім, відповів «Так» на питання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?»</p> <p>Порівняння з реєстром ґрунтується на «типі договору» в Управлінні поліса, від 1 листопада 2023 року, категорія «О» (безстроковий).</p> <p>Щодо частки в загальній чисельності населення з нульовою зайнятістю або за викликом, було використано інформацію з EBВ за четвертий квартал 2023 року.</p>	ЛДСУБ опитування Управління поліса EBВ (ЦБС, 2024k)
Рівень освіти	<p>Рівень освіти вимірювався за допомогою запитань про вищу освіту, здобуту в Україні або в іншій країні, крім Нідерландів. Початкові категорії відповідей були такі: менше 4 років навчання; 4-7 років навчання; 8-9 років навчання; 10-11 років навчання; середня професійна освіта, до 4 років навчання; вищий технічний коледж, 1-3 роки навчання; програма бакалавра, 3-4 роки в сучасній системі; програма магістра, 1-2 роки в сучасній системі; програма спеціаліста, 5-6 років; науковий рівень: доктор філософії, кандидат, доктор наук; та інше, а саме. Ми перекодували категорію відповідей "Інше, а саме" до одного з існуючих рівнів освіти на основі відкритих відповідей, де це було можливо. Потім ми створили стандартизовану змінну з чотирма рівнями освіти на основі вихідних категорій</p>	Опитування ЛДСУБ, опитування IAB-BiB/FReDA-BAMF-SOEP «Біженці з України в Німеччині», Nuffic.

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>відповідей: початкова освіта (4-7 років навчання; 8-9 років навчання), неповна середня освіта (середня професійна освіта, до 4 років навчання), повна середня та професійна освіта (10-11 років навчання; вищий технічний коледж 1-3 роки навчання), вища освіта (бакалаврат, 3-4 роки навчання в сучасній системі; магістратура, 1-2 роки навчання в сучасній системі; спеціаліст, 5-6 років навчання; науковий рівень: доктор філософії, кандидат, доктор наук).</p>	
Відповідність роботи та рівня освіти	<p>На основі питання: «Чи відповідає робота, яку ви зараз виконуєте, рівню вашої освіти?» Пропорція на рівні «Ні, у мене занадто висока освіта для моєї роботи» наведена в тексті.</p> <p>Це питання ставилося всім, хто відповів «Так» на питання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?»</p>	ЛДСУБ опитування
Професія	<p>На основі відкритого питання: «Яка у вас професія? Чи можете ви описати свою роботу?» Ці відкриті відповіді були закодовані Labyrinth Research & Advice у коди ISCO відповідно до формату ISCO-2008. Це Міжнародна стандартна класифікація професій - «міжнародна класифікація професій, заснована на схожості рівня та спеціалізації навичок, необхідних для виконання роботи» (ЦБС, 2024g). З цих даних формується перелік (стандартизованих) професій.</p> <p>Це питання ставилося всім, хто відповів «Так» на питання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?»</p>	ЛДСУБ опитування
Професійний рівень	<p>Описана вище класифікація ISCO має поділ на чотири категорії професійних рівнів (ЦБС, 2024d). У рамках цього дослідження було класифіковано наступні професії респондентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Професійний рівень 1, «прості рутинні завдання; необхідна початкова або елементарна освіта» ▪ Професійний рівень 2, «завдання низької та помірної складності; необхідний нижчий або середній рівень освіти» • Професійний рівень 3, «складні завдання; необхідна середня або вища освіта» • Професійний рівень 4, «дуже складні спеціалізовані завдання; потрібен вищий або науковий рівень освіти» 	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	Подібна класифікація також була застосована у звіті SCP про становище болгар і поляків у Нідерландах. Для них наведено частку тих, хто працює на рівні 1.	Гійсбертс та Лубберс (2013)
Знайдено роботу.	<p>На основі питання: «Як ви знайшли роботу?» Подано наступні варіанти відповідей:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Через оголошення (в інтернеті, в газеті тощо) <ul style="list-style-type: none"> - Самозвернення до роботодавця (відкрита заявка) - Через родину, друзів чи знайомих ▪ Через Раду у справах біженців (VWN) ▪ Через UWV/werk.nl ▪ Через агентство з працевлаштування ▪ Через муніципалітет/контактну особу муніципалітету (менеджер по роботі з клієнтами) <ul style="list-style-type: none"> - Через соціальні мережі ▪ Через отриманий запит ▪ Через проект, виробничу практику <ul style="list-style-type: none"> - Через стажування ▪ інше, а саме... (відкрита відповідь) <p>Відкриті відповіді, які підпадали під один з попередніх варіантів, були перекодовані в межах цих категорій. Крім того, наступні варіанти були показані в опції "інше", оскільки в цих варіантах було мало респондентів: "Через Раду у справах біженців (VWN)", "Через UWV/werk.nl", "Через проект, виробничу практику" та "Через стажування".</p> <p>Таке запитання ставили усім, хто відповів «працюю» на запитання: Чи працюєте ви як найманий працівник? Це означає, що у вас є керівник. Якщо ви також працюєте як самозайнята особа або член сім'ї, який співпрацює з вами (на додаток до оплачуваної роботи), вкажіть, де ви проводите більшу частину свого робочого часу.</p>	ЛДСУБ опитування
Задоволеність роботою	<p>На основі питання: «Зважаючи на все, наскільки ви задоволені своєю поточною роботою? Цифра 1 означає, що ви дуже незадоволені. Цифра 10 означає, що ви дуже задоволені».</p> <p>Це питання ставилося всім, хто відповів «працюю» на запитання:</p>	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>Чи працюєте ви як найманий працівник? Це означає, що у вас є керівник. Якщо ви також працюєте як самозайнята особа або член сім'ї, який співпрацює з вами (на додаток до оплачуваної роботи), вкажіть, де ви проводите більшу частину свого робочого часу.</p>	
<p>Погані умови праці</p>	<p>На основі питання: «І ще кілька запитань про роботу. Чи стикалися ви з наступним на роботі?», з такими варіантами відповідей (можливо більше однієї):</p> <ul style="list-style-type: none"> «Недоотримання або неоплата за роботу» «Робота без контракту/контракт, який не покриває весь робочий час» «Дуже довгий робочий день» «Неможливість зробити перерву або відпочити» «Відсутність доступу до питної води, їжі або туалету» «Відсутність почуття вільного висловлювання думки» «Погрози або насильство з боку роботодавця, колег та/або керівника» <p>Якщо респондент стикався хоча б з однією з них, він повідомляв про «погані умови праці».</p> <p>Це питання ставилося всім, хто відповів «Так» на питання «Чи маєте ви зараз оплачувану роботу в Нідерландах?»</p> <p>Ці категорії запитань і відповідей ґрунтуються на опитуванні, проведеному Eurofound та Агентством Європейського Союзу з фундаментальних прав (FRA) (2024). Порівняння з українськими біженцями в 10 країнах-членах ЄС також ґрунтується на результатах цього опитування.</p>	<p>ЛДСУБ опитування Eurofound та FRA (2024)</p>
<p>Фінансове становище</p>	<p>На основі питання (для сирійських та українських біженців): «Яке фінансове становище вашого домогосподарства на даний момент? Чи замало грошей, чи залишаються гроші, чи достатньо грошей?» З варіантами відповідей: «Занадто мало грошей», «Залишилося; грошей більше, ніж витрачається» та «Якраз достатньо грошей». Варіанти «Не знаю» та «Не можу відповісти/не хочу казати» були закодовані як відсутні.</p>	<p>Опитування ЛДСУБ, опитування NSN (2017)</p>

Концепція	Примітки	Джерело
	Для населення в цілому на основі Опитування споживчої кон'юнктури (ОСК) з даними за 2023 рік, в якому частки тих, хто «бере в борг» і «використовує заощадження», об'єднані і класифіковані як «не в змозі звести кінці з кінцями».	ЦБС, 2024 рік
Здоров'я		
Здоров'я в цілому	<p>Респондентам ставилося запитання «Який стан вашого здоров'я загалом?» з наступними категоріями відповідей:</p> <p>«1: Дуже добре 2: Добре 3: Нормально 4: Погано 5: Дуже погано»</p> <p>Респонденти, які обрали категорії відповідей 3, 4 або 5, позначені як такі, що мають помірний або поганий стан здоров'я.</p>	ЛДСУБ опитування
Психологічні розлади	<p>Чи були у респонденті психологічні розлади визначалося за допомогою опитувальника психічного здоров'я 5 (МНІ-5) RAND Mental health inventory. Це загальний спосіб класифікації людей на психологічно здорових і нездорових. Анкета складається з п'яти запитань:</p> <p>«Наступні запитання будуть про те, як ви почувалися протягом останніх 4 тижнів.</p> <p>Виберіть відповідь, яка найкраще описує, як часто ви відчуваєте себе таким чином.</p> <p>1: Як часто ви відчували сильну нервозність? 2: Як часто ви відчували себе пригніченим і похмурим? 3: Як часто ви відчували спокій і умиротворення? 4: Скільки разів вам було настільки погано, що ніщо не могло вас підбадьорити? 5: Як часто ви відчували себе щасливим?</p> <p>Для кожного з цих 5 запитань існують такі категорії відповідей:</p> <p>«1: Постійно 2: Здебільшого</p>	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>3: Часто 4: Іноді 5: Рідко 6: Ніколи».</p> <p>На основі відповідей на ці 5 запитань підраховується сумарний бал від 0 (виражені психологічні симптоми) до 100 (відсутність психологічних симптомів). У наведених тут цифрах респондент кваліфікується як психічно нездоровий, якщо він набрав менше 60 балів. Це значення 60 було використано для порівняння з попередніми дослідженнями, в яких використовувалося таке ж значення (див. посилання в розділі "Здоров'я").</p>	
Проблеми зі сном	<p>Дайте відповідь на запитання "Наступні запитання стосуються того, як ви почувалися протягом останніх 4 тижнів.</p> <p>Виберіть відповідь, яка найкраще описує, як часто ви відчуваєте себе таким чином.</p> <p>Як часто ви добре спали?</p> <p>3 варіантами відповіді: «1: Постійно 2: Здебільшого 3: Часто 4: Іноді 5: Рідко 6: Ніколи»</p> <p>Наводимо відсоток тих, хто вказав, що іноді, рідко або ніколи не спить добре.</p>	ЛДСУБ опитування
Загальний стрес	<p>Респондентів запитали: «Чи відчували ви стрес за останні 4 тижні? Наприклад, через роботу/навчання, виховання дітей, здоров'я, непрофесійну опіку, фінансові питання, соціальні мережі?» з варіантами відповідей: «1: Ні, навряд чи</p>	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>2: Так, було трохи стресу 3: Так, багато стресу 4: Так, дуже багато стресу».</p> <p>Ми подаємо відсоток тих, хто обрав категорію 3 або 4.</p>	
Стресові зони	<p>Було опитано респондентів, які обрали категорію 2, 3 або 4 у наведеному вище запитанні (тобто тих, хто вказав, що зазнав стресу): «У яких сферах ви відчуваєте стрес?»</p> <p>1: Робота 2: Навчання 3: Відносини 4: Сім'я 5: Соціальні контакти 6: Освіта 7: Проживання 8: Здоров'я 9: Непрофесійна опіка 10: Гроші 11: Соціальні мережі 12: Мовний бар'єр 13: Дискримінація *USELIST інше»</p> <p>Для кожної зони стресу вони могли вибрати "так" або "ні". Для кожної зони стресу ми представляємо відсоток тих, хто відповів "так".</p>	ЛДСУБ опитування
Використання послуг з догляду в Нідерландах	<p>Респондентів запитували: «А тепер розкажіть про контакти з медичними працівниками. Подумайте про візити до лікаря загальної практики, відвідування на дому, телефонні та онлайн-консультації.</p> <p>За останні 12 місяців перебування в Нідерландах, з ким ви контактували особисто?</p> <p>1: Лікар загальної практики 2: Медичний фахівець у лікарні</p>	ЛДСУБ опитування

Концепція	Примітки	Джерело
	<p>3: Психолог, психіатр 4: Стоматолог»</p> <p>Для кожного з цих чотирьох варіантів респонденти могли вибрати між "так" і "ні". Ми представляємо відсоток тих, хто відповів "так", за типами медичних закладів.</p>	
Отримання медичних послуг в Україні	<p>Респондентів запитали: «Чи за останні 12 місяців ви контактували в Україні з якимось медичними фахівцями особисто?:</p> <p>1: Лікар загальної практики 2: Медичний фахівець у лікарні 3: Психолог, психіатр 4: Стоматолог»</p> <p>Для кожного з цих чотирьох варіантів респонденти могли вибрати між "так" і "ні". Ми представляємо відсоток тих, хто відповів "так", за типами медичних закладів.</p>	ЛДСУБ опитування
Соціальні контакти та мова		
Мова	<p>На основі наступного питання: «Коли ви розмовляєте нідерландською мовою, труднощі з нідерландською мовою у вас виникають часто, іноді чи ніколи не виникають?» Варіанти відповідей були такі: Я не розмовляю нідерландською; так, часто; так, іноді; ні, ніколи. Ми вказали відсоток тих, хто вказав категорію відповіді «Ні, ніколи».</p> <p>Для оцінки звіту використовувалося наступне запитання: «Наскільки добре ви володієте нідерландською мовою? За шкалою від 1 до 10, яку оцінку ви собі поставите? 1 означає, що ви не володієте нідерландською, 10 - що ви володієте нідерландською дуже добре». Ми вирахували середній показник звіту.</p> <p>Для англійської мови - запитання: «Коли ви розмовляєте англійською чи часто, іноді або ніколи у вас виникають труднощі з розмовою англійською мовою?» з варіантами відповідей: Я не розмовляю англійською; так, часто; так, іноді; ні, ніколи. Ми вказали відсоток тих, хто вказав категорію відповіді «Ні, ніколи».</p>	Опитування NSN
Соціальні контакти	Ми вимірюємо частоту соціальних контактів з (1) нідерландськими сусідами, друзями та знайомими і (2) українськими сусідами, друзями та знайомими. Питання про «сусідів» та	Опитування NSN

Концепція	Примітки	Джерело
	«друзів і знайомих» ставилися окремо, але ми об'єднали відповіді на них. Для нової змінної ми обрали контакт з найвищою частотою. Можливі відповіді були такими: «щодня»; «щотижня»; «щомісяця»; «кілька разів на рік»; «ніколи/рідше одного разу на рік»; «не застосовується». Ми об'єднали дві останні категорії відповідей.	
Соціальна самотність	Соціальна самотність базується на трьох пунктах скороченої шкали самотності Де Йонг Гервельд та Ван Тільбург (1999). Питання полягає в наступному: «З наведених нижче тверджень, будь ласка, вкажіть, якою мірою вони стосуються вас останнім часом?» Варіанти: (1) У мене є багато знайомих, на яких я можу покластися в разі проблем. (2) У мене є багато людей, на яких я можу повністю покластися, і (3) У мене є достатньо знайомих, з якими я відчуваю тісний зв'язок. Респонденти можуть відповідати на запитання «так», «більш-менш» і «ні». Якщо респондент відповів «більш-менш» або «ні», він отримує 1 бал за це питання. Потім виставляється сумарний бал. Люди, які набрали 0 балів - «не соціально самотні», 1-2 бали - «дещо соціально самотні», а 3 бали - «дуже соціально самотні». Ми повідомили у звіті про відсоток людей, які є дуже соціально самотніми.	Де Йонг Гервельд, Ван Тільбург (2006)
Дискримінація		
Соціальний клімат	Було поставлено питання: «Наскільки ви погоджуєтеся з наступними твердженнями?» Після цього було подано чотири варіанти: (1) У Нідерландах мігранти отримують всі можливості. (2) У Нідерландах поважають ваші права як мігранта. (3) Нідерланди - гостинна країна для мігрантів. (4) Нідерланди відкриті для інших культур. Варіанти відповідей були такими: Повністю згоден; згоден; частково згоден; скоріше згоден, ніж ні; частково не згоден; зовсім не згоден; абсолютно не згоден. Для кожного твердження ми підраховали відсоток респондентів, які погодилися або повністю погодилися з ним.	Опитування NSN (2017)
Погляди на дискримінацію в Нідерландах	Було поставлено питання: «Дехто каже, що нідерландці дискримінують мігрантів. Як ви вважаєте, це відбувається: ніколи, майже ніколи, зрідка, часто або дуже часто?» Ми підраховали відсоток респондентів, які обрали категорії відповідей «іноді», «часто» або «дуже часто».	Опитування NSN
Відчуття дискримінації у нідерландців	Відсоток людей, які відчувають дискримінацію з боку нідерландців. Для цього було використано запитання "Чи піддавалися ви коли-небудь дискримінації з боку нідерландців?", на яке респонденти могли дати наступні відповіді: Ніколи; майже ніколи;	Нуйтгедагт (2023).

Концепція	Примітки	Джерело
	іноді; часто; дуже часто. Ми створили два нові варіанти. Перший варіант містить відповіді: Ніколи і майже ніколи; другий - «іноді», «часто» і «дуже часто».	
Інституційна дискримінація	<p>Інституційна дискримінація - це комплексна змінна, що базується на наступних питаннях:</p> <p>«Чи можете Ви вказати, як часто Ви відчували дискримінацію за останні 12 місяців?» «муніципалітетом, урядом», «поліцією», «орендодавцями житла, такими як агенції нерухомості, житлові асоціації або приватними орендодавцями», «роботодавцями, колегами, клієнтами», «вчителями, навчальними закладами, мовними школами», «закладами охорони здоров'я або соціального захисту».</p> <p>Можливі відповіді були такі: 1) «ніколи»; 2) «рідко»; 3) «іноді»; 4) «часто»; 5) «дуже часто». Останні дві категорії ми об'єднали в «(дуже) часто».</p> <p>Для створення комбінованої змінної бралася максимальна з відповідей на вищезазначені запитання.</p>	Опитування NSN
Інституційна довіра	Відсоток людей, які довіряють уряду, муніципалітету, суддям, поліції та ЗМІ. Відповідно до попереднього дослідження (ЦБС), відповіді «дуже довіряю» та «скоріше довіряю» були об'єднані в «довіряю».	Опитування NSN та CBS-Statline: «Довіра до людей та організацій: характеристики людини» . Нуттгедагт (2023).

Центр наукових досліджень і даних (ЦНДД) Інституту знань з питань верховенства права, є незалежним інститутом знань при Міністерстві юстиції та безпеки. ЦНДД сприяє збереженню та вдосконаленню верховенства права шляхом проведення (або замовлення) високоякісних наукових досліджень. А також пропонує затребувані і незатребувані знання, сфери для вдосконалення і (де це можливо) напрямки для роздумів.

Більше інформації:

www.wodc.nl